

////////////////////////////////////

TOELICHTING BIJ DE AANGIFTE VOOR LAND- EN TUINBOUWERS

Productiejaar 2016

////////////////////////////////////

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING.....	4
I. NIEUW IN 2016.....	5
IDENTIFICATIE.....	5
WERKZAME STIKSTOF.....	5
MELKGIFT.....	5
BEGRAZING.....	6
GEZAMENLIJKE OPGAVE RUW EIWIT EN FOSFOR.....	6
PAS.....	6
VOEDINGSWATER.....	6
AANGIFTERAPPORT.....	7
KUNSTMEST.....	7
VMM-AANGIFTE.....	7
III. ALGEMENE INFORMATIE BIJ DE MESTBANKAANGIFTE.....	8
WIE MOET EEN AANGIFTE INDIENEN?.....	8
WAAROM MOET U EEN AANGIFTE INDIENEN?.....	9
HOE KAN U EEN AANGIFTE INDIENEN?.....	9
WANNEER MOET U DE AANGIFTE TEN LAATSTE INDIENEN?.....	10
IV. INVULLEN VAN DE AANGIFTE.....	11
IDENTIFICATIE.....	11
DIEREN.....	11
Algemeen.....	11
Rundvee.....	21
Varkens.....	26
Pluimvee.....	29
Paarden en pony's.....	30
Andere diersoorten.....	31
Bepaling van het aandeel beweiding bij graasdieren.....	32
Andere voeders of voedertechnieken.....	34
Programmatistische Aanpak Stikstof (PAS).....	34
MESTSTOFFEN.....	35
Algemeen.....	35
Opslag van dierlijke mest.....	36
Opslag andere meststoffen.....	40
Gebruik van kunstmest.....	41
Gebruik van dierlijke mest op eigen gronden buiten Vlaanderen.....	42
Gebruik van dierlijke mest op eigen gronden binnen het Vlaamse Gewest.....	45
WASSERS.....	47
Algemeen.....	47
Zure water op stal.....	48
Biologische water zonder nabehandeling.....	49
Biologische water met nabehandeling.....	49
Verwerking van exploitatie-eigen mest in 2016 op uw eigen bedrijf.....	50
Soort verwerkte mest.....	51

GROEI-MEDIUM	51
<i>Algemeen</i>	51
<i>Productie van voedingswater</i>	52
<i>Berekening van de geproduceerde en opgeslagen spuistroom</i>	56
<i>Opslagcapaciteit voor spuistroom</i>	59
<i>Gebruik van kunstmest in 2016</i>	60
<i>Aanvraag van de verlenging van een attest</i>	61
AANVULLENDE OPMERKINGEN	62
BIJLAGEN OPLADEN	62
CONTROLLEREN EN DOORSTUREN.....	63
BIJLAGEN	64
VERGELIJKING INDELING AANGIFTE OP PAPIER EN DIGITALE AANGIFTE.....	64
FORFAITAIRE UITSCHIEDINGS-CIJFERS PER DIERCATEGORIE	67
RICHTWAARDEN VOOR DE SAMENSTELLING EN DICHTHEID VAN MESTSTOFFEN.....	69
STIKSTOFVERLIEZEN.....	71
VERKLARENDE WOORDENLIJST	74
<i>Diercategorieën</i>	74
<i>Stallen</i>	76
<i>Nutriëntenbalans</i>	87

INLEIDING

De digitale aangifte kan ingevuld worden op het Mestbankloket (www.mestbankloket.be).

Om u te begeleiden bij het invullen van de aangifte, heeft de Mestbank deze brochure voorzien. Hier vindt u meer uitleg over hoe u de verschillende aangiftegegevens bepaalt en berekent. U vindt dit document ook terug op www.vlm.be > Thema's: Mestbank > Formulieren en registers > Aangifte. Daarnaast is er een aparte handleiding voor het praktische luik van de digitale Mestbankaangifte beschikbaar. Die kunt u vinden op www.mestbankloket.be.

In deze toelichting wordt regelmatig verwezen naar andere formulieren of brochures. Die kunt u terugvinden op onze website, www.vlm.be, of opvragen bij de Mestbank.

Uiterste indieningsdatum

De aangifte kan tot en met 16 maart 2017 ingediend worden.

Contact

Hebt u vragen? Aarzel niet om contact op te nemen met een medewerker van de Mestbank. De contactgegevens vindt u achteraan in deze toelichting. U kunt ook steeds persoonlijk langskomen met uw vragen of om uw aangifte in te dienen. Wij vragen u wel steeds om op voorhand telefonisch een afspraak te maken.

I. NIEUW IN 2016

Identificatie

Via de eerste vraag van de aangifte (Wilt u uw identificatiegegevens nakijken ?) kan er geen **wijziging van het e-mailadres** meer opgegeven worden. Wie een nieuw e-mailadres heeft, moet dit nieuw e-mailadres bevestigen via het [e-loket](#) van het [Departement Landbouw en Visserij](#). Het e-mailadres wordt daarna automatisch gewijzigd bij de Mestbank.

De Mestbank staat niet langer in voor het koppelen van de dossiernummers bij de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) aan de exploitaties. Bijgevolg wordt het **VMM-dossiernummer niet meer getoond** bij de identificatiegegevens van de exploitatie. De Mestbank wisselt wel nog jaarlijks de dier- en teeltgegevens, op exploitatieniveau, uit met de VMM.

Meer uitleg over de identificatiegegevens, en eventuele wijziging hiervan, vindt u op p. 11.

Werkzame stikstof

In het verleden had de landbouwer de keuze tussen het systeem op basis van 'totale stikstof' of het systeem op basis van 'werkzame stikstof'. Vanaf 2016 is er geen keuze meer, en moet elke landbouwer gebruikmaken van het **systeem op basis van werkzame stikstof**.

Meer uitleg over 'werkzame stikstof' vindt u op p. 12.

Melkgift

Sinds afschaffing van het melkquotum krijgt de Mestbank niet meer alle gegevens over melkleveringen en thuisverkoop van het Departement Landbouw en Visserij. Bijgevolg wordt de melkproductie vanaf productiejaar 2016 opgevraagd via de Mestbankaangifte. In de Mestbankaangifte productiejaar 2016 wordt zowel de melkproductie 2015, als de melkproductie 2016 opgevraagd. De **melkproductie 2015** wordt, samen met het gemiddeld aantal melkkoeien 2015, gebruikt om de melkproductiecategorie 2016 te bepalen. De **melkproductie 2016** zal, samen met het gemiddeld aantal melkkoeien 2016, gebruikt worden om de melkproductiecategorie 2017 te bepalen.

Let op: als er op een bepaalde exploitatie rundvee wordt aangegeven, dan moet op deze aangifte de **totale melkproductie op het bedrijf (alle exploitaties)** aangegeven worden, inclusief thuisverkoop. Als een landbouwer meerdere exploitaties heeft, dan wordt de aangegeven melkproductie bij één exploitatie, ook getoond bij de andere exploitaties. Zolang er nog geen aangifte met melkvee definitief werd doorgestuurd, kan de melkproductie nog aangepast worden. Echter, van zodra er een aangifte met melkvee definitief werd doorgestuurd, is de melkproductie op bedrijfsniveau definitief, en kan deze dus niet meer aangepast worden via de aangifte van een andere exploitatie.

De jaarlijkse melkproductie wordt bepaald door de som te nemen van alle maandelijkse melkleveringen en de thuisverkoop van één kalenderjaar (van **januari tot en met december**). Meer uitleg over de aangifte van de melkgift vindt u op p. 24

Begrazing

Vanaf 2016 is het systeem van werkzame stikstof verplicht, en moet **iedereen met graasdiere**n het aandeel beweiding aangeven. Bemesting via beweiding heeft immers een aparte werkingscoëfficiënt van 20%. Meer uitleg over de aangifte van de begrazing vindt u op p. 32.

Gezamenlijke opgave ruw eiwit en fosfor

Voor zeugen, beren en andere varkens > 110 kg wordt er dikwijls een gezamenlijk voederregister bijgehouden. Vanaf 2016 kunnen landbouwers die kiezen voor het NUB-stelsel 'regressierechte', de totale hoeveelheid ruw eiwit en fosfor in het voeder opgeven, zoals vermeld in het **gezamenlijk voederregister van zeugen, beren en andere varkens > 110 kg**. De hoeveelheid vermeld op het gezamenlijk voederregister moet dus niet meer opgesplitst worden per diercategorie.

Om van deze mogelijkheid gebruik te maken, kan de keuze 'rE en P (gecombineerde diercategorieën)' aangeduid worden boven de tabel met de varkensgegevens, van zodra er voor het NUB-stelsel 'regressierechte' gekozen is. De bijkomende velden 'kg rE (zeugen/beren/opfokzeugen)' en 'kg P (zeugen/beren/opfokzeugen)' verschijnen dan. Meer uitleg over de gezamenlijke opgave van ruw eiwit en fosfor vindt u op p. 27.

PAS

PAS (Programmatische Aanpak Stikstof) is een programma dat de problematiek van de depositie van stikstof in de speciale beschermingszones wil aanpakken aan de hand van gerichte maatregelen. De ammoniak-emissiereducerende maatregelen die effectief zijn bevonden, zijn opgenomen in de lijst van ammoniak-emissiereducerende maatregelen (PAS-lijst, zie www.vlm.be).

Vanaf 2016 worden de **vergunde emissiereducerende maatregelen in het kader van PAS** opgevraagd via de Mestbankaangifte. Meer uitleg over de aangifte van de emissiereducerende maatregelen in het kader van PAS vindt u op p. 34.

Voedingswater

Voor landbouwers met teelt op groeimedium en productie van voedingswater, zijn de gegevens van **teelt en productiemethode**, zoals aangegeven in de Verzamel aanvraag 2016, reeds **ingeladen** bij vraag 5.1 (Heeft u voedingswater geproduceerd op uw exploitatie?).

Het is wel van belang om de bijkomende gegevens nog aan te vullen in het detailscherm (aantal aardbeienoogsten, bruto- en netto-oppervlakte, gebruikte hoeveelheid N en P₂O₅ voor de productie van

voedingswater en percentage recirculatie). Meer uitleg over de aangifte van het geproduceerde voedingswater vindt u op p. 52.

Aangifterapport

In de rubriek 'Aangifte' > 'Ingediende aangiftes' kan een rapport met de origineel ingediende aangiftegegevens geraadpleegd worden. Eventuele wijzigingen aan de origineel ingediende aangiftegegevens zijn enkel zichtbaar in de rubriek 'Mestbalans'. Zolang de aangifte nog niet definitief werd doorgestuurd, wordt er enkel een voorlopige versie van het aangifterapport getoond.

Tot en met productiejaar 2015 is de volgorde van het rapport nog afgestemd op de volgorde van de oude papieren aangifteformulieren: deel 1 (meststoffen), deel 2 (dieren), deel 3 (wassers) en deel 4 (groeimedium). Vanaf productiejaar 2016 is de volgorde van het rapport afgestemd op de **volgorde** van de online aangifte: **dieren, meststoffen, wassers en groeimedium**.

II. AANDACHTSPUNTEN

Kunstmest

Bij de aangifte van het kunstmestgebruik moet alle kunstmest aangegeven worden die gebruikt werd op de gronden die op 1 januari in gebruik zijn. Dit betekent dat ook de kunstmest die opgebracht werd door de **seizoenspachter** moet aangegeven worden door de gebruiker van de gronden op 1 januari. Win hiervoor de nodige informatie in bij de seizoenspachter. Meer uitleg over de aangifte van het kunstmestgebruik vindt u op p. 41.

VMM-aangifte

De VMM-aangifte – heffingsjaar 2017 moet ingediend worden via het heffingenloket. Ga hiervoor naar de website van de VMM, www.vmm.be. Kies onder het thema 'Water' voor 'Heffingen'. Voor verdere vragen over de VMM-aangifte kunt u terecht bij de medewerkers van de VMM. De contactgegevens vindt u op de website van de VMM, www.vmm.be. Klik op 'contact' en kies vervolgens voor 'heffingen'.

III. Algemene informatie bij de Mestbankaangifte

Wie moet een aangifte indienen?

Elke aangifteplichtige land- of tuinbouwer moet een aangifte indienen. Of u aangifteplichtig bent is wettelijk vastgelegd in het Mestdecreet¹.

U bent aangifteplichtig als u een bedrijf uitbaat dat:

1. ofwel, in de loop van het jaar een **opslag** van dierlijke mest heeft van meer dan 300 kg P₂O₅.
2. ofwel, een **oppervlakte permanent overkapte landbouwgrond** exploiteert van 50 are (a) en meer.
3. ofwel, een **productie aan dierlijke mest** heeft groter dan of gelijk aan 300 kg P₂O₅ per jaar. De productie aan dierlijke mest van het bedrijf wordt berekend als de som van de productie aan dierlijke mest van elke exploitatie van het bedrijf.

U berekent de dierlijke mestproductie, uitgedrukt in kg P₂O₅, door:

- a) de gemiddelde veebezetting per diercategorie te berekenen op basis van uw dierregister;
- b) per diercategorie die gemiddelde veebezetting te vermenigvuldigen met het uitscheidingscijfer van fosfaat van die diersoort;
- c) daarna de fosfaatuitscheiding van alle diercategorieën samen te tellen.

De dieren waarvoor u aangifteplichtig bent, staan in Tabel 10 (p. 67).

4. ofwel, een **oppervlakte landbouwgrond** heeft die groter dan of gelijk is aan 2 hectare (ha). Dat geldt zowel voor landbouwgrond in eigendom als voor gehuurd, gepacht of kosteloos gebruik van de grond.
5. ofwel, een **effectieve oppervlakte groeimedium** voor het telen van gewassen heeft van 50 are (a) en meer.

De aangifteplicht geldt op landbouwniveau. Als één of meerdere van de bovenstaande situaties op u van toepassing zijn, bent u een aangifteplichtige landbouwer en moet u de aangifte invullen, zelfs al bent u geen landbouwer in hoofdberoep of bijberoep. Als aangifteplichtige landbouwer moet u aangifte doen voor al uw exploitaties, ook voor die exploitaties waarop geen van bovenstaande situaties van toepassing zijn.

Als u door de Mestbank opgeroepen bent om een aangifte in te dienen, maar denkt dat u niet aangifteplichtig bent, dan kunt u dit noteren bij de opmerkingen (laatste vraag van de digitale aangifte). U kan daar ook het vrijstellingsformulier downloaden.

Om verwarring te voorkomen bij het lezen van deze toelichting worden hieronder enkele belangrijke begrippen uitgelegd.

Exploitatie: de uitbating van een geheel van activiteiten en bijbehorende infrastructuur door een welbepaalde exploitant en op een welbepaalde locatie, met inbegrip van de landbouwgronden die de exploitant erbij in gebruik heeft.

Exploitant: een natuurlijke persoon, een rechtspersoon of een groepering van natuurlijke personen of rechtspersonen, die een exploitatie exploiteert of voor wiens rekening een exploitatie wordt geëxploiteerd.

Landbouwer: een natuurlijke persoon, een rechtspersoon of een groepering van natuurlijke personen of rechtspersonen, waarvan het bedrijf een landbouwactiviteit uitoefent. De landbouwer kan bestaan uit een of meerdere exploitanten en beheert zijn bedrijf op autonome wijze.

¹ Decreet van 22 december 2006 houdende de bescherming van water tegen de verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen. Een gecoördineerde versie van dit decreet vindt u op www.vlm.be (bij 'Thema's' klikt u door op Regelgeving > Mestbank > Decreten).

Bedrijf: het geheel van exploitaties dat door de landbouwer wordt beheerd en zich bevindt op het grondgebied van eenzelfde land.

Waarom moet u een aangifte indienen?

Een goede waterkwaliteit van zowel beken, rivieren en meren als van het water dat zich onder de grond bevindt, is essentieel voor alle levende organismen. Daarom wordt er binnen Europa veel aandacht besteed aan het tegengaan van waterverontreiniging door menselijke activiteiten. De aantasting van de waterkwaliteit door nitraten en fosfaten afkomstig van de landbouw, wordt aangepakt via de Nitraatrichtlijn die sinds 1991 alle Europese lidstaten verplicht om maatregelen te nemen zodat vastgelegde waterkwaliteitsnormen gehaald worden.

Om de hoeveelheid nitraat en fosfaat te beperken en te beheersen, is een goede kennis van de mestproductie, het mestgebruik en de bemestingsruimte cruciaal. De Vlaamse landbouwers zijn dan ook verplicht om de hoeveelheid mest die ze produceren en gebruiken aan te geven via de Mestbankaangifte. De beschikbare bemestingsruimte wordt berekend door de Mestbank op basis van de percelen landbouwgrond die de landbouwer in gebruik heeft en aangeeft via de Verzamelaanvraag van het Departement Landbouw en Visserij.

Aan de hand van deze gegevens stelt de Mestbank een risicoanalyse op om de nutriëntenstromen op een bedrijf en tussen bedrijven gericht te controleren. Dossiermatig gaat de Mestbank na of mestgebruik en -productie in evenwicht zijn met de bemestingsruimte. De beschikbare gegevens dienen als vertrekpunt, maar zullen in de meeste gevallen aangevuld worden met vaststellingen op terrein. Hierbij is een gesprek met de landbouwer een belangrijke bron van informatie.

Met de gegevens van alle landbouwers samen wordt ook de mestbalans berekend voor het hele Vlaamse Gewest. Dit is een belangrijk instrument om in te schatten of en waar een bijsturing van het beleid eventueel nodig is.

Hoe kan u een aangifte indienen?

De digitale aangifte kan ingevuld worden op het Mestbankloket via www.mestbankloket.be. Via de rubriek Aanmelden komt u op de inlogpagina van het Mestbankloket.

U kunt **aanmelden** met uw elektronische identiteitskaart, of met een token. Op de inlogpagina vindt u een link naar de handleiding die helpt bij het installeren van de eID-kaartlezer, het aanmelden, etc. Als u geen Belg bent of in het buitenland verblijft, beschikt u niet over een eID of token. Neem in dat geval contact op met de Mestbank en vraag naar een gebruikersnaam en wachtwoord als buitenlander. De dag nadat u de gebruikersnaam en het wachtwoord hebt ontvangen, kunt u zich aanmelden op het Mestbankloket.

Als u iemand anders de aangifte wil laten indienen via het Mestbankloket, dan kan hiervoor een **volmacht** aangevraagd worden. Dit kan via de rubriek Volmachten op het Mestbankloket.

Via de rubriek ‘**Aangifte**’ kunt u kiezen voor ‘Invullen aangifte’. Vervolgens wordt u met ja/nee-vragen door uw aangifte geleid. Zo is het eenvoudig te weten wat u moet aangeven en wat niet. Bovendien wordt u automatisch op een aantal inconsistenties gewezen, als die zich voordoen.

Via de rubriek '**Bijlagen**' kunt u bestanden als bijlage opladen bij uw aangifte. U krijgt in deze rubriek een overzicht van alle bijlagen die nodig zijn om de aangifte te vervolledigen. Als u de bijlagen niet wenst op te laden, dan kunt u hier aangeven dat u de bijlagen per post opstuurt naar de VLM in uw provincie. Voor een vlotte verwerking van uw documenten, geeft u best een bestandsnaam die de inhoud van de bijlage aangeeft. Als eenzelfde bijlage bij meerdere rubrieken hoort, kunt u aanduiden dat u die bijlage al heeft opgeladen bij een vorige rubriek door het vakje 'Zie hoger' aan te vinken.

Via de rubriek '**Controleren en doorsturen**' kunt u de aangifte indienen. Eens u uw aangifte definitief doorgestuurd heeft, kunt u er niets meer aan wijzigen. Als u uw aangifte definitief heeft doorgestuurd, ontvangt u een bevestigingsmail. Als u meerdere exploitaties heeft, dan moet u aangifte doen voor al uw exploitaties. U ontvangt een bevestigingsmail per exploitatie.

Na het definitief doorsturen kan u uw aangifte niet meer wijzigen, maar wel nog raadplegen, afdrukken of opslaan via de rubriek '**Ingediende aangiftes**'.

Wanneer moet u de aangifte ten laatste indienen?

Een aangifte kan **tot en met 16 maart 2017** ingediend worden. Als u uw aangifte niet tijdig indient, kan dit aanleiding geven tot een administratieve geldboete. Begin januari, volgend op het betreffende productiejaar, laat de Mestbank u weten dat u aangifteplichtig bent, hoe u aan uw aangifteplicht kunt voldoen, wanneer uw aangifte moet ingediend zijn en waar u terecht kan voor bijkomende informatie.

IV. Invullen van de aangifte

Identificatie

Wilt u uw identificatiegegevens nakijken?

Voor de identificatie van de landbouwer, maakt de Mestbank gebruik van de identificatiegegevens zoals ze gekend zijn bij het Departement Landbouw en Visserij. Elk landbouwbedrijf en de bijhorende exploitaties worden uniek geïdentificeerd door de combinatie van het landbouwnummer, exploitantnummer en exploitatienummer. Het Departement Landbouw en Visserij staat in voor het correct identificeren van landbouwers, exploitanten en exploitaties.

Uw identificatiegegevens kunt u raadplegen door hoofdvraag 1 van de digitale aangifte (Wilt u uw identificatiegegevens nakijken?) met 'JA' te beantwoorden. Zijn deze gegevens niet correct? Dan kunt u in het detailscherm een aanvraag doen om verschillende identificatiegegevens aan te passen. De aanvragen tot wijziging die u doet zijn niet meteen van kracht, maar worden doorgegeven aan het Departement Landbouw en Visserij.

LET OP:

VANAF 2016 KAN ER GEEN WIJZIGING VAN HET E-MAILADRES MEER OPgegeven WORDEN VIA DE MESTBANKAANGIFTE. WIE EEN NIEUW E-MAILADRES HEEFT, MOET DIT NIEUW E-MAILADRES BEVESTIGEN VIA HET E-LOKET VAN HET DEPARTEMENT LANDBOUW EN VISSERIJ. HET E-MAILADRES WORDT DAARNA AUTOMATISCH GEWIJZIGD BIJ DE MESTBANK.

VANAF 2016 WORDT HET DOSSIERNUMMER BIJ DE VLAAMSE MILIEUMAATSCHAPPIJ (VMM) NIET MEER BIJ DE IDENTIFICATIEGEGEVENS VAN DE EXPLOITATIE VERMELD. DE MESTBANK STAAT NIET LANGER IN VOOR HET KOPPELEN VAN DE VMM-DOSSIERNUMMERS AAN DE EXPLOITATIES. DE MESTBANK WISSELT WEL NOG JAARLIJKS DE DIER- EN TEELTGEGEVENS, OP EXPLOITATIE NIVEAU, UIT MET DE VMM.

Laat u uw bedrijf over of zet u uw exploitatie stop? Neem dan vooraf contact op met het Departement Landbouw en Visserij. Zolang de overname niet is gemeld bij het Departement Landbouw en Visserij, blijven alle rechten en plichten in het kader van het Mestdecreet bij de overlater. Bij de laatste hoofdvraag van de digitale aangifte (Heeft u verder nog opmerkingen?) kunt u vermelden dat uw bedrijf of exploitatie is stopgezet of overgenomen of waarom u niet aangifteplichtig bent. U kunt hier ook een vrijstellingsformulier downloaden.

Dieren

Heeft u in 2016 dieren gehouden op uw exploitatie?

Algemeen

De uitscheiding (of productie) van N en P_2O_5 door landbouwdieren is een belangrijk gegeven om de nutriëntenstromen op uw bedrijf in kaart te kunnen brengen. De Mestbank berekent de N- en P_2O_5 -productie op basis van de gemiddelde veebezetting. Bepaalde factoren, zoals het staltype, bepalen mee de netto-uitscheidingscijfers.

Als u in 2016 dieren hebt gehouden op uw exploitatie en aangifteplichtig bent (p. 8), moet u deze dieren aangeven. De verschillende dieren waarvoor er een aangifteplicht bestaat, zijn opgesomd in Tabel 10 (p.67).

U beantwoordt hoofdvraag 2 van de digitale aangifte (Heeft u in 2016 dieren gehouden op uw exploitatie?) met 'JA'. Vervolgens beantwoordt u de ja/nee-vragen over de dieren en vult waar nodig bijkomende gegevens in. Op het aangifteloket worden zoveel mogelijk gegevens al voorgesteld door de Mestbank.

Gemiddelde veebezetting

De gemiddelde veebezetting berekent u op basis van uw ingevuld dierregister 2016 (behalve voor runderen). Op www.vlm.be² vindt u de verschillende soorten dierregisters. In de digitale rekenprogramma's maakt de Mestbank de berekening van de veebezetting voor u en hoeft u enkel de aantallen en data op te geven.

1. Als u een **maandregister** bijgehouden hebt, bepaalt u de gemiddelde veebezetting door per diercategorie de som te nemen van de 12 geregistreerde maandgemiddelden en die vervolgens te delen door 12.
2. Als u een **digitaal dierregister** van het type veranderingsregister bijgehouden hebt, dan wordt de gemiddelde veebezetting automatisch berekend. U noteert wanneer een dier op uw bedrijf toekomt, vertrekt of van diercategorie verandert. Per dier wordt op het einde van het jaar bepaald hoeveel dagen het dier van een bepaalde diercategorie op uw bedrijf is geweest. Op die manier wordt de gemiddelde veebezetting op uw exploitatie tot op de dag correct bepaald.
3. Als u een **digitaal ronderegister** (bv. voor slachtkuikens) ingevuld hebt, dan wordt uw gemiddelde veebezetting automatisch bepaald op basis van uw gemiddelde veebezetting per ronde. In het ronderegister noteert u het aantal slachtkippen dat op 1 januari en op 31 december op uw bedrijf aanwezig was. Daarnaast noteert u bij iedere start van een ronde het aantal dieren dat opgezet wordt, en na iedere ronde hoeveel dieren werden afgevoerd. Op basis van die gegevens wordt de gemiddelde veebezetting bepaald.

Meer informatie over de digitale dierregisters vindt u op www.vlm.be; klik bij 'Thema's' door naar de startpagina van de Mestbank. Vervolgens klikt u bij 'Mest' door naar Dierlijke productie > Dierregisters.

De gemiddelde veebezetting van de runderen wordt bepaald op basis van de DGZ-gegevens (Dieregezondheidszorg Vlaanderen). Voor de diersoort runderen moet u de gemiddelde veebezetting dan ook niet berekenen en ook geen dierregister bijhouden.

Standplaatsen

Het aantal standplaatsen waarover u per diersoort beschikt, is de maximale toegelaten capaciteit van uw stallen per diersoort waarin u uw dieren mag houden. Als uw bedrijf vergunningsplichtig is, is deze maximale capaciteit vastgelegd in uw milieuvergunning.

In het online aangifteloket is het aantal standplaatsen al voorgesteld op basis van uw aangifte van het vorige productiejaar. Op die manier moet u deze gegevens in de digitale aangifte enkel nog verbeteren als die gegevens in het productiejaar 2016 gewijzigd zijn.

Procentuele verdeling van de mestproductie

Het principe van werkzame stikstof wordt al lang gebruikt bij het berekenen van bemestingsadviezen voor stikstof. Veel landbouwers zijn dus al langer bekend met het concept van werkzame stikstof en houden er al rekening mee in hun bemestingspraktijk.

² Klik bij 'Formulieren en registers' door naar Mestbank > Registers Mestbank.

- Stikstofnorm voor dierlijke mest
- Stikstofnorm voor werkzame stikstof.

De volledige tabel met de normen vindt u in de brochure Normen en richtwaarden op de website www.vlm.be. Klik bij 'Thema's' door naar de startpagina van de Mestbank. Vervolgens klikt u bij 'Bemesting' door naar Aanwenden van mest > Bemestingsnormen..

Mestsoort	Werkingscoëfficiënt
Kunstmest, spuiroom en effluënten	100 %
Vloeibare dierlijke mest en andere meststoffen (uitgezonderd spuiroom en effluënten)	60 %
Vaste dierlijke mest en boerderijcompost	30 %
Bemesting door begrazing van vee	20 %
Gecertificeerde gft- en groencompost	15 %

Voor een correcte balansberekening in het systeem van werkzame stikstof moeten de landbouwers in hun bemesting rekening houden met de werkingscoëfficiënt van de gebruikte meststoffen . Om deze berekening correct te kunnen uitvoeren, moet de Mestbank weten hoeveel van de verschillende mestfracties geproduceerd wordt op een exploitatie: een fractie rechtstreekse uitscheiding via beweiding, een fractie vaste mest in de stal en een fractie vloeibare mest in de stal.

De fracties vaste en vloeibare mest die geproduceerd worden in een stal, hangen nauw samen met het staltype waarin de dieren gehouden worden. Daarnaast bepaalt het staltype ook hoeveel stikstofverliezen in mindering gebracht kunnen worden van de bruto-productie. De mest van dieren die in de stal terechtkomt, is immers onderhevig aan allerlei processen die tot stikstofverliezen leiden. Met die stikstofverliezen wordt

pagina 13 van 88

rekening gehouden voor de opmaak van de mestbalans op bedrijfsniveau. Stikstofverliezen die tijdens en na het opbrengen van mest optreden, worden niet in mindering gebracht voor de bepaling van de netto-stikstofproductie. De forfaitaire stikstofverliezen per diercategorie en staltype vindt u in de bijlage Stikstofverliezen, achteraan in deze toelichting (p. 71).

Let op: Voor dieren die nooit worden opgestald, worden geen stikstofverliezen in rekening gebracht en geldt dus het bruto-uitscheidingscijfer voor stikstof. Voor dieren die enkel in de weideperiode nooit in de stallen komen, wordt het stikstofverlies in rekening gebracht van het staltype waarin ze tijdens de winter verblijven.

Waar mogelijk wordt de informatie over de fractie vaste mest en vloeibare mest afgeleid uit het aangegeven staltype. Dit is het geval voor de diersoorten varkens en pluimvee. Echter voor de runderen, konijnen en nertsen moet de verdeling van de mestfracties wel opgevraagd worden. In het kader van administratieve vereenvoudiging is er bij deze dieren voor gekozen om het staltype niet meer op te vragen en af te leiden uit de verdeling van de mestfracties.

Mestuitscheidingscijfers

Om de mestproductie te kunnen berekenen, bepaalt het Mestdecreet dat u de uitscheidingscijfers per dier en per jaar moet aangeven. In principe kunt u voor elke diercategorie de forfaitaire uitscheidingscijfers toepassen. Voor varkens en pluimvee kunt u kiezen om niet de forfaitaire cijfers te gebruiken, maar om te werken met uitscheidingscijfers die afhankelijk zijn van het voederregime (nutriëntenbalansstelsel). Als u op al uw exploitaties samen 200 of meer andere varkens gehouden hebt in 2016, moet u voor alle varkenscategorieën een nutriëntenbalansstelsel toepassen. De forfaitaire uitscheidingscijfers toepassen is in dat geval niet toegelaten.

Forfaitaire uitscheidingscijfers

De forfaitaire uitscheidingscijfers staan in Tabel 10 (p. 67). Met die cijfers kunt u de bruto-productie van N en P_2O_5 op uw bedrijf bepalen (behalve voor varkens in bepaalde gevallen, zie rubriek Nutriëntenbalans, p. 27).

Nutriëntenbalansstelsel

VEEVOEDERCONVENANT

Voor bepaalde diercategorieën van de diersoorten varkens en pluimvee produceert de mengvoederindustrie aangepaste voeders, de zogenaamde laagfosfor- en laageiwitvoeders. Die voeders hebben een lagere fosfaat- of stikstofinhoud dan traditionele voeders. Veetelers die laagfosfor- of laageiwitvoeder gebruiken, kunnen dan ook kiezen voor convenantuitscheidingscijfers. Dat is het nutriëntenbalansstelsel - type veevoederconvenant. Er zijn drie verschillende convenantvoeders waarvan u gebruik kunt maken:

- voeders die vallen onder het laagfosforconvenant (VVC-P) en dus minder fosfor bevatten (laagfosforvoeders):
 - ⇒ De convenantcijfers gelden voor de berekening van de P_2O_5 -uitscheiding.
 - ⇒ De forfaitaire cijfers gelden voor de berekening van de N-uitscheiding.

- voeders die vallen onder het laageiwitconvenant (VVC-N) en dus minder stikstof bevatten (laageiwitvoerders):
 - ⇒ De convenantcijfers gelden voor de berekening van de N-uitscheiding.
 - ⇒ De forfaitaire cijfers gelden voor de berekening van de P_2O_5 -uitscheiding.
- nutriëntenarm voeder (VVC-N+P) en dus minder stikstof en fosfor bevatten:
 - ⇒ De convenantcijfers gelden voor de berekening van de P_2O_5 -uitscheiding.
 - ⇒ De convenantcijfers gelden voor de berekening van de N-uitscheiding.

Als u voor een bepaalde diercategorie hebt gekozen om laagfosforvoeder, laageiwitvoeder of nutriëntenarm voeder te gebruiken, moet u gedurende het volledige kalenderjaar alle dieren van die diercategorie die op de exploitatie werden gehouden uitsluitend gevoederd hebben met respectievelijk laagfosforvoeder, laageiwitvoeder of nutriëntenarm voeder. Bij uw aangifte voegt u het attest van de geleverde voeders (ondertekend door de leverancier), waarop het gehalte aan ruw eiwit en fosfor door de veevoederfabrikant moet worden vermeld. Bovendien mogen de dieren gedurende het jaar de maximale voederhoeveelheid per dier niet overschreden hebben.

Diercategorie	Max. voeder kg/dier, jaar
biggen van 7 tot 20 kg	206
Beren	1150
zeugen, incl. biggen van minder dan 7 kg	1150
andere varkens van minder dan 110 kg	700
andere varkens van meer dan 110 kg	1150
Slachtkuikens	34,7

Tabel 2: Maximale voederhoeveelheid per dier per jaar voor het balansstelsel type convenant

Convenantvoerders kunnen enkel geleverd worden door diervoederfabrikanten die de veevoederconvenant ondertekend hebben. De lijsten van de leveranciers voor productiejaar 2016 vindt u op de website www.vlm.be.

Klik bij 'Thema's' door naar de startpagina van de Mestbank. Vervolgens klikt u bij 'Mest' door naar Dierlijke productie > Voeders.

De convenantuitscheidingscijfers die de Mestbank voor productiejaar 2016 gebruikt om uw bruto-productie te bepalen vindt u in de onderstaande Tabel 3. Enkel voor de categorieën die in die tabel staan, kan het type veevoederconvenant gebruikt worden. Voor biggen met een gewicht van 7 tot 20 kg geldt enkel het laagfosforconvenant.

Diersoort	Diercategorie	kg P ₂ O ₅ /dier, jaar	kg N/dier, jaar
Varkens	biggen van 7 tot 20 kg	1,22	NVT
	zeugen, incl. biggen van minder dan 7 kg	13,26	25,75
	beren	13,26	25,75
	andere varkens van 20 tot 110 kg	4,32	11,03
	andere varkens van meer dan 110 kg	13,26	25,75
Pluimvee	Slachtkuikens	0,20	0,55

Tabel 3: convenantcijfers

REGRESSIERECHTE

Op basis van praktijktesten werd vastgesteld dat er, althans bij de gangbare voederregimes, een lineair verband is tussen de opname van ruw eiwit (RE) en fosfor (P) en de uitscheiding van N en P₂O₅. Op basis van testen zijn regressierechten voor varkens en pluimvee opgesteld. Aan de hand van de verbruikte voeders en de regressierechte voor elke diercategorie worden de correcte uitscheidingscijfers berekend.

Diercategorie	P ₂ O ₅ -uitscheiding (kg/dier,jaar)	N-uitscheiding (kg/dier,jaar)
biggen met een gewicht van 7 tot 20 kg	$Y = 1,6516 X - 0,8187$	$Y = 0,0996 X - 1,3218$
Beren	$Y = 2,2888 X - 2,5326$	$Y = 0,1599 X - 5,5152$
zeugen, inclusief biggen met een gewicht kleiner dan 7 kg	$Y = 2,2888 X - 2,5326$	$Y = 0,1599 X - 5,5152$
andere varkens van 20 tot 110 kg	$Y = 2,0368 X - 2,2347$	$Y = 0,1347 X - 4,4181$
andere varkens van 110 kg en meer	$Y = 2,2888 X - 2,5326$	$Y = 0,1599 X - 5,5152$
legrassen: legkippen	$Y = 2,2254 X - 0,0606$	$Y = 0,1496 X - 0,2455$
legrassen: (groot)ouderdieren	$Y = 2,2606 X - 0,0587$	$Y = 0,1548 X - 0,2305$
legrassen: opfokpoeljen van legkippen	$Y = 2,2277 X - 0,0512$	$Y = 0,1492 X - 0,1149$
vleesrassen: slachtkuikens	$Y = 2,3340 X - 0,1960$	$Y = 0,1541 X - 0,5283$
vleesrassen: slachtkuikenouderdieren	$Y = 2,2606 X - 0,0587$	$Y = 0,1517 X - 0,1918$
vleesrassen: opfokpoeljen van slachtkuikenouderdieren	$Y = 2,2152 X - 0,0770$	$Y = 0,1571 X - 0,1705$

Tabel 4: regressierechten

waarbij:

- ⇒ Y = de productie (in kg) van respectievelijk P₂O₅ en N per dier en per jaar.
- ⇒ X = het verbruik (in kg) van respectievelijk fosfor (P) en ruw eiwit (RE) per dier en per jaar.

Het verbruik in kg (X) van respectievelijk P (X_P) en ruw eiwit (X_{RE}) per dier per jaar wordt berekend door het totale verbruik van P en ruw eiwit in het jaar te delen door de gemiddelde veebezetting.

"het totale voederverbruik van P en ruw eiwit in het jaar
= beginvoorraad voeders of grondstoffen " ("uitgedrukt in kg P en kg ruw eiwit")"
+ hoeveelheid aangekocht voeders " ("uitgedrukt in kg P en kg ruw eiwit")"
+ hoeveelheid op het bedrijf geproduceerde voeders " ("uitgedrukt in kg P en kg ruw eiwit")"
– eindvoorraad voeders of grondstoffen " ("uitgedrukt in kg P en kg ruw eiwit")"

Voor elke diercategorie waarvoor u regressie toepast, moet u 2 (in geval van zelfmenger 3) bijlagen opladen. U voegt per diercategorie het overzicht van alle geleverde voeders uitgeschreven door uw fabrikant of leverancier (of andere stavingstukken zoals leveringsbonnen of facturen) bij uw aangifte, samen met uw voederregister. Als u er voor kiest zelf de uitscheidingscijfers per dier aan te geven, in plaats van de hoeveelheid ruw eiwit en fosfor in het voeder per diercategorie of combinatie van diercategorieën, dan moet u ook de berekening van die uitscheidingscijfers toevoegen.

Zeugen, beren en andere varkens van meer dan 110 kg kunnen als één groep beschouwd worden.

Volgende bijlagen voegt u toe als u **geen zelfmenger** bent:

- Het attest (overzicht) van de geleverde voeders:
U voegt het overzicht van alle geleverde voeders (ondertekend door de leverancier) toe, waarop de hoeveelheid en het gehalte aan ruw eiwit en fosfor door de veevoederfabrikant vermeld is (voorbeeld Figuur 1). U kan de hoeveelheid geleverde voeders ook staven aan de hand van leveringsbonnen en facturen.
- U voegt per diercategorie het voederregister bij uw aangifte. Het voederregister (Figuur 2 op pagina 20) vermeldt per diercategorie de volgende gegevens:
 - begin- en eindstock;
 - per datum van levering in chronologische volgorde: de naam, hoeveelheid (ton) en samenstelling (kg P/ton) en (kg RE/ton) van het voeder, ook voor de ruwe voeders;
 - de eigen geproduceerde granen die gevoederd worden bij het kernvoeder: bij elke levering van kernvoeder moet naast het kernvoeder de hoeveelheid graan (CCM³, tarwe, gerst) vermeld worden. De samenstelling van de granen (P en RE) kan bepaald worden via analyse. Als er geen analyse is, past de Mestbank forfaitaire waarden toe;
 - het totale verbruik per diercategorie van P (in kg) en RE (in kg) voor het volledige productiejaar. In het voederregister worden **alle voeders** geregistreerd die aan een bepaalde diercategorie gevoederd worden.
- Geeft u zelf uitgerekende uitscheidingscijfers aan: de berekening van de uitscheidingscijfers:
 - de berekening van het verbruik van respectievelijk fosfor (X_P) en ruw eiwit (X_{RE}) per dier en per jaar;
 - de toepassing van de regressieformule en de berekende uitscheidingscijfers.

Volgende bijlagen voegt u toe als u **zelfmenger** bent:

- Het attest (overzicht) van de zelf geproduceerde voeders:
 - Op het door u ondertekende overzicht van de geproduceerde voeders is, per diercategorie, de totale hoeveelheid voeder en het gehalte aan ruw eiwit en fosfor vermeld;
- Het attest van de aangekochte kernen:
 - U voegt het overzicht van de geleverde kernen of aminozuren en fosfaten (ondertekend door de leverancier) toe met vermelding van het inmengingspercentage (inclusiepercentage) en waarop de begin- en eindstock van de kernen door u aangevuld werden;

³ Corn Cob Mix

- In het voederregister worden **alle voeders** geregistreerd die aan een bepaalde diercategorie gevoederd worden.

Voorbeeld: De regressieberekening voor mestvarkens resulteert in een bruto-uitscheiding van 4,74 kg N. De mestvarkens worden in traditionele stal met mengmest gehouden.

ATTEST GELEVERDE VOEDERS 2016

Naam en adres van producent van het diervoeder: Naam en adres van de leverancier:
 NV Varkensbedrijf..... NV Varkensbedrijf.....
 Zeugstraat 4..... Zeugstraat 4.....
 9999 Landbouwstad..... 9999 Landbouwstad.....

Erkennings- of toelatingsnummer van de producent van het diervoeder (indien van toepassing):

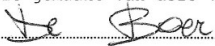
Naam afnemer: De Boer Jan
 Adres: Meststraat 1, 9999 Landbouwstad
 Landbouwnummer¹: 091.919.191-91
 Exploitatienummer: 19.191.191-31..... Exploitantnummer: 011.991.199-11.....
 Adres van de exploitatie waarop het voeder is gebruikt:
 De Boer Jan
 Meststraat 1, 9999 Landbouwstad.....

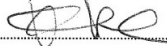
Beslagnummer: 191-11111.....

heeft gedurende de periode van 01/01/2016 tot en met 31/12/2016 volgende hoeveelheden voeder aangekocht:

Diercategorie	Type volledig diervoeder	Soort voeder ²		Ton	Kg P	Kg RE
		Laag-P	Laag-RE			
andere varkens van 20 tot 110 kg	Starter laag fosfor	X	X	206,60	909,0	33.056,0
andere varkens van 20 tot 110 kg	Loopvarkens spec. Laag fosfor	X	X	30,00	114,0	4.500,0
andere varkens van 20 tot 110 kg	Groeimeel laag fosfor voeder	X	X	140,40	631,8	21.762,0
andere varkens van 20 tot 110 kg	Finistart laag fosfor voeder	X	X	415,40	1.744,7	64.387,0
andere varkens van 20 tot 110 kg	Kern (60/40)	X	X	10,00	216,0	3.096,0

Bovengenoemde afnemer is akkoord met de gegevens van dit attest en verklaart dat hij gedurende de periode 01/01/2016 - 31/12/2016 gebruik heeft gemaakt van deze voeders.

 Handtekening van de landbouwer

 Handtekening van de fabrikant van mengvoeder of de leverancier die het attest aflevert

¹ 1 attest per exploitatienummer

² Soort voeder is laag-fosforvoeder (LP) of laag-eiwitvoeder (LE), men kan ook beide aanduiden; indien het vak 'Soort voeder' leeg is voldoet het voeder aan geen van beide voorwaarden.

Figuur 1: Voorbeeld attest geleverde voeders

Periode 01/01/2016 tot 31/12/2016		Diercategorie andere varkens 20-110 kg				
Datum levering	Voertype handelsnaam	P kg/ton	RE kg/ton	kg voer per levering	kg fosfor per levering	kg ruw eiwit per levering
Beginstock 1/1/2016	starter laag fosfor	4,4	160,0	65.000,0	286,00	10.400,0
14/01/2016	starter laag fosfor	4,4	160,0	60.200,0	264,90	9.632,0
22/01/2016	loopvarkens spec laag fosfor	3,8	150,0	30.000,0	114,00	4.500,0
12/02/2016	groeimeel laag fosfor voeder	4,5	155,0	140.400,0	631,80	21.762,0
7/05/2016	starter laag fosfor	4,4	160,0	40.000,0	176,00	6.400,0
14/05/2016	groeimeel laag fosfor voeder	4,2	155,0	30.600,0	128,50	4.743,0
26/05/2016	finistart laag fosfor voeder	4,3	170,0	59.800,0	257,10	10.166,0
14/06/2016	starter laag fosfor	4,4	160,0	81.200,0	357,30	12.992,0
26/08/2016	groeimeel laag fosfor voeder	4,2	155,0	122.800,0	515,80	19.034,0
21/09/2016	starter laag fosfor	4,4	160,0	25.200,0	110,90	4.032,0
15/11/2016	groeimeel laag fosfor voeder	4,2	155,0	100.400,0	421,70	15.562,0
5/12/2016	kern a (60/40)	12	172,0	18.000,0	216,00	3.096,0
	CCM	2,1	65,0	12.000,0	25,20	780,0
21/12/2016	groeimeel laag fosfor voeder	4,2	155,0	80.400,0	337,70	12.462,0
29/12/2016	groeimeel laag fosfor voeder	4,2	155,0	81.200,0	341,00	12.586,0
Eindstock 31/12/2016	groeimeel laag fosfor voeder	4,2	155,0	70.000,0	294,00	10.850,0
TOTAAL VOEDERVERBRUIK ANDERE VARKENS 20_110 KG				877.200,0	3.889,90	137.297,0

Figuur 2: voorbeeld voederregister

ANDERE VOEDERS OF VOEDERTECHNIEKEN

Als u gebruikmaakt van het nutriëntenbalansstelsel van het type andere voeders of voedertechnieken, berekent u uw reële uitscheidingscijfers op basis van een volledige input-/outputbalans van uw inrichting. Wie met dat stelsel wil starten moet dat vooraf bij de Mestbank aanvragen met een onderbouwing van de aanvraag. Als u in 2017 gebruik wil maken van het nutriëntenbalansstelsel van het type andere voeders of voedertechnieken, dan kunt u dit aanduiden bij hoofdvraag 2 van de digitale aangifte 'Dieren', deelvraag 7 'Andere voeders of voedertechnieken' (p. 34).

De berekeningen van de uitscheidingscijfers zijn als volgt:

- De input van N en P_2O_5 wordt bepaald met een begininventaris van N en P_2O_5 op 1 januari (onder de vorm van voeders, dieren, strooisel, ...) en de aanvoer van N en P_2O_5 tijdens het jaar ook onder de vorm van voeders, dieren, strooisel, ...
- De output wordt bepaald met de afvoer van N en P_2O_5 (onder de vorm van levende dieren, dode dieren, voeders,...) en met de eindinventaris van N en P_2O_5 op 31 december onder de vorm van aanwezige voeders, dieren,...
- Het verschil tussen input en output geeft de hoeveelheid N en P_2O_5 die op het bedrijf onder de vorm van mest wordt geproduceerd. Hieruit kunnen dan uitscheidingscijfers per dier en per jaar worden bepaald.

Zowel voor de stikstof- en fosfaatinhoud van de dieren, als voor de voeders worden specifieke coëfficiënten gebruikt. Die coëfficiënten kunnen worden aangevraagd bij de Mestbank. Bij de aangifte moet de volledige balansberekening van de nutriënten en de berekening van de uitscheidingscijfers gevoegd worden.

LET OP: WANNEER DE BEREKENDE N-UITSCHEIDING, VERMINDERD MET HET STIKSTOFVERLIES, KLEINER IS DAN 25 % VAN DE FORFAITAIRE N-UITSCHEIDING, DAN WORDT DE N-UITSCHEIDING IN DE MESTBALANS OPGETROKKEN TOT 25% VAN DE FORFAITAIRE N-UITSCHEIDING.

Rundvee

Heeft u runderen gehouden?

Gemiddelde veebezetting

In de kolom 'Veebezetting' is de gemiddelde rundveebezetting automatisch ingevuld. De berekening van de gemiddelde veebezetting van runderen gebeurt op basis van de DGZ-gegevens (Dierengezondheidszorg Vlaanderen).

Begin januari 2017 ontvangt de Mestbank de definitieve rundveegegevens van DGZ waarmee de definitieve gemiddelde rundveebezetting wordt berekend. Zo worden onder andere het rastype⁴, de geboortedatum, de kalfdatum en de vertrekdatum doorgegeven. Alle runderen van het rastype 1 en 3 op een bedrijf met melkgift, worden beschouwd als melkvee. Alle runderen van het type 2, of van het type 1 of 3 op een bedrijf zonder melkgift worden beschouwd als mestvee. Wanneer een rund van type 1 aangekocht wordt door een bedrijf zonder melkgift in het vorige productiejaar, wordt dat rund bij de omrekening van de DGZ-gegevens automatisch als een zoogkoe aanzien, vermits de melkkoecategorie berekend wordt op basis van de melkgift van het vorige productiejaar⁵.

Op basis van de informatie van DGZ berekent de Mestbank van ieder rund dat tijdens het productiejaar op uw bedrijf verbleef, het aantal dagen dat het tot een bepaalde categorie behoorde. Achteraan in de bijlage Verklarende woordenlijst (p. 74) staat de verklaring van elke rundveecategorie, bepaald op basis van de DGZ-gegevens. Om de jaarlijkse gemiddelde veebezetting te berekenen, worden per categorie alle dagen opgeteld, en gedeeld door het aantal dagen van het betreffende productiejaar.

Een voorbeeld van een berekening van de gemiddelde veebezetting kunt u terugvinden op www.vlm.be. Klik bij 'Thema's' door naar de startpagina van de Mestbank. Vervolgens klikt u bij 'Mest' door naar Dierlijke productie > Bepaling van de gemiddelde rundveebezetting.

U kunt deze gemiddelde veebezetting raadplegen op het Mestbankloket, in uw aangifte of onder de rubriek Rundveebezetting. U kan het overzicht ook altijd opvragen bij de Mestbank.

⁴ Het is bij de geboorte van uw kalf dat u aan DGZ het rastype hebt doorgegeven. Er zijn drie rastypes: type 1: melkvee, type 2: mestvee, type 3: dubbeldoel. Dit type blijft het rund behouden tot de slachtdatum. Het rastype kunt u niet wijzigen.

⁵ Zie verder in de rubriek over mestuitscheidingscijfers voor runderen op p.24.

Standplaatsen

In het aangifteloket is het aantal standplaatsen al voorgesteld op basis van uw aangifte van het vorige productiejaar. Op die manier moet u deze gegevens in de digitale aangifte enkel nog verbeteren als die gegevens in het productiejaar 2016 gewijzigd zijn.

Procentuele verdeling van de mestproductie

In de kolom '% Vloeibare mest' vult u per diercategorie in welke fractie van de mest geproduceerd is als vloeibare mest, uitgedrukt in procent. De fractie vaste mest wordt automatisch berekend op basis van het ingevulde percentage vloeibare mest.

Het percentage vloeibare en vaste mest wordt bepaald door het staltype waarin de dieren gehouden worden en is een inschatting van de verdeling van de mestproductie in beide fracties. In de volgende tabel wordt een indicatie gegeven van de verdeling voor enkele veelvoorkomende staltypes. Dit percentage kunt u naargelang de dieren in meerdere staltypes gehouden worden, aanpassen, zodat uw specifieke bedrijfssituatie het best wordt benaderd.

omschrijving van het staltype	verdeling van de mestproductie (som = 100%)	
	% vaste mest	% vloeibare mest
Vervangingsvee/jongvee		
Eenlingboxen, kalverhutten, iglo's	100	0
Groepshutten	100	0
Volledig ingestrooide groepshokken (evt. uitgevoerd als hellingsstal)	100	0
Roosterstal met een (diepe) ligruimte (ruim ingestrooid)	50 – 100	0 - 50
Ligboxenstallen met diep ingestrooide ligruimte	50 – 100	0 - 50
Ligboxenstallen met verhoogde, licht ingestrooide ligruimte	50 – 100	0 - 50
Volroosterstal	0	100
Melkkoeien		
Ligboxenstallen	0	100
Bindstallen met rooster	0	100
Bindstallen volledig ingestrooid	100	0
Gedeeltelijk ingestrooide (loop)stal (ingestrooide ligruimte, afzonderlijke loop- en eetruimte met dichte vloer evt. met mestschuif of rooster)	50 - 100	0 - 50
Zoogkoeien		
Bindstallen volledig ingestrooid	100	0
Bindstallen met rooster	0	100
Volledig ingestrooide stal, hellingsstal, potstal (zelfde ruimte doet dienst als ligruimte én als loop- en eetruimte)	100	0
Gedeeltelijk ingestrooide (loop)stal (ingestrooide ligruimte, afzonderlijke loop- en eetruimte met dichte vloer evt. met mestschuif of rooster)	50 - 100	0 - 50

Tabel 5: indicatieve verdeling van de fracties vaste en vloeibare mest in enkele veel voorkomende types runderstallen

Op basis van de fracties vloeibare en vaste mest wordt vervolgens bepaald met welk stikstofverliescijfer rekening gehouden wordt. Voor de verschillende diercategorieën van de diersoort 'rundvee', met uitzondering van mestkalveren, worden de stikstofverliezen uitgedrukt als een percentage van de uitscheidingsnormen per dier en per jaar. De dieren worden ingedeeld in één van de volgende drie verliespercentages:

- Diercategorieën met mestproductie van 90% vloeibare mest of meer: stikstofverlies van 10%
- Diercategorieën met mestproductie van meer dan 10%, maar minder dan 90% vloeibare mest: stikstofverlies van 15%
- Diercategorieën met mestproductie van 10% of minder vloeibare mest: stikstofverlies van 20%
- Mestkalveren (ongeacht het staltype): stikstofverlies van 2,29 kg N/dier, jaar

Voorbeeld:

Een melkveehouder heeft een gemiddelde veebezetting van 104 melkkoeien, 46 stuks jongvee jonger dan 1 jaar, 50 stuks jongvee van 1 tot 2 jaar en 6 andere runderen. De melkkoeien worden gehouden in een ligboxenstal en de andere runderen in een volledig ingestrooide bindstal. Het jongvee blijft na de geboorte 3 weken in een kalverhut waarna ze tot de leeftijd van 6 maanden in volledig ingestrooide groepshokken worden gehouden. Vanaf de leeftijd van 6 maanden staan de dieren in een ligboxenstal.

Uit het staltype van de melkkoeien volgt dat deze dieren 100% vloeibare mest produceren. Ook het jongvee van 1 tot 2 jaar produceert enkel vloeibare mest. De andere runderen staan allemaal op stro, zodat er 100% vaste mest wordt geproduceerd. Voor het jongvee jonger dan 1 jaar is de berekening iets anders: gedurende de eerste 6 maanden staan de dieren op stro, waarna ze naar een ligboxenstal verhuizen. De verdeling van de fractie vloeibare mest en vaste mest bedraagt dus 50%-50%. De stikstofverliezen die in rekening worden gebracht zijn:

- Vervangingvee jonger dan 1 jaar: 15%
- Vervangingsvee van 1 tot 2 jaar: 10%
- Melkkoeien: 10%
- Andere runderen: 20%

Melk geproduceerd op uw bedrijf (alle exploitaties) inclusief thuisverkoop

Voor alle runderen gelden forfaitaire uitscheidingscijfers. Bijgevolg moet u geen mestuitscheidingscijfers voor runderen opgeven. De forfaitaire uitscheidingscijfers worden weergegeven in Tabel 10 (p. 67).

Voor **melkkoeien** worden de uitscheidingscijfers bepaald aan de hand van de gemiddelde melkgift per melkkoe op het bedrijf in het vorige productiejaar. Sinds afschaffing van het melkquotum krijgt de Mestbank niet meer alle gegevens over melkleveringen en thuisverkoop van het Departement Landbouw en Visserij. Bijgevolg wordt de melkproductie vanaf productiejaar 2016 opgevraagd via de Mestbankaangifte. In de Mestbankaangifte productiejaar 2016 wordt zowel de melkproductie 2015, als de melkproductie 2016 opgevraagd. De melkproductie 2015 wordt, samen met het gemiddeld aantal melkkoeien 2015, gebruikt om de melkproductie categorie 2016 te bepalen. De melkproductie 2016 zal, samen met het gemiddeld aantal melkkoeien 2016, gebruikt worden om de melkproductie categorie 2017 te bepalen.

De jaarlijkse melkproductie wordt bepaald door de som te nemen van alle maandelijks melkleveringen en de thuisverkoop van één kalenderjaar (van januari tot en met december).

LET OP: ALS ER OP EEN BEPAALDE EXPLOITATIE MELKVEE WORDT AANGEGEVEN, DAN MOET OP DEZE AANGIFTE DE TOTALE MELKPRODUCTIE OP HET BEDRIJF (ALLE EXPLOITATIES) AANGEGEVEN WORDEN, INCLUSIEF THUISVERKOOP.

Als een landbouwer meerdere exploitaties met melkvee heeft, dan wordt de aangegeven melkproductie bij één exploitatie, ook getoond bij de andere exploitaties met melkvee. Zolang er nog geen aangifte met melkvee definitief werd doorgestuurd, kan de melkproductie nog aangepast worden. Echter, van zodra er een aangifte met melkvee definitief werd doorgestuurd, is de melkproductie op bedrijfsniveau definitief, en kan deze dus niet meer aangepast worden via de aangifte van een andere exploitatie.

Opgelet: aangezien de uitscheidingscijfers voor melkkoeien bepaald worden aan de hand van de gemiddelde melkgift per koe in het vorige productiejaar, betekent dit dat de Mestbank voor starters en in geval van een overname op 1 januari, of een overname in de loop van het jaar, waarbij geen globale mestbalans is aangevraagd, geen melkkoecategorie kan bepalen. Er is in deze gevallen immers geen melkgift gekend voor het vorige productiejaar. De uitscheiding van de melkkoeien wordt dan berekend volgens de uitscheidingscijfers voor de hoogste categorie melkkoeien.

Bent u in een van deze gevallen, dan moet u, om te komen tot een correcte berekening van uw bedrijfsbalans, aan de Mestbank laten weten dat u voor de bepaling van uw melkkoecategorie gebruik wenst te maken van de melkgift van het jaar zelf.

Indien u in 2015 opteerde voor de globale mestbalans, moet u bij de melkproductie 2015 ook de melkproductie 2015 van de overlater tellen (eigen melkproductie 2015 + melkproductie 2015 van de overlater).

Bij een gedeeltelijke overname in 2015 (overlater blijft actief in 2016 en houdt runderen) vullen overlater en overnemer best zelf elk hun melkproductie 2015 in.

Meer informatie over de bepaling van uw melkkoecategorie vindt u op www.vlm.be; klik bij 'Thema's' door naar de startpagina van de Mestbank. Vervolgens klikt u bij 'Mest' door naar Dierlijke productie > Berekening van de netto-uitscheiding van runderen. Een schematisch overzicht van de bepaling van de productieklassen van melkkoeien bij overname vindt u onder de rubriek Dierlijke productie > Berekening van de productieklassen voor melkkoeien bij een overname.

Pocketvergisting

Pocketvergisting is mestvergisting op boerderijschaal: enkel bedrijfseigen mest (geen dierlijke mest van derden of organisch biologisch afval) wordt bewerkt in een kleinschalige installatie.

Als u niet enkel dierlijke mest vergist die geproduceerd is op uw eigen bedrijf, maar ook andere stromen vergist, moet u zich bij de Mestbank laten identificeren als bewerker of verwerker. De formulieren om zich te laten identificeren als bewerker of verwerker en meer informatie over de verplichtingen voor bewerkers of verwerkers vindt u op www.vlm.be ⁶.

Deze vraag is opgenomen in de jaarlijkse aangifte, omdat de Mestbank een overzicht wil van de bestaande pocketvergistingsinstallaties en hun locaties. Op die manier kan de Mestbank de desbetreffende landbouwers doelgericht bereiken met informatie met betrekking tot (pocket)vergisting.

⁶ Voor de formulieren klikt u bij 'Formulieren en registers' door naar Mestbank > Formulieren Mestbank > *Starten of stoppen met een uitbating*. Meer informatie over de verplichtingen vanuit het Mestdecreet inzake mestverwerking vindt u op de pagina voor mestverwerkers. Klik bij 'Doelgroepen' door naar *Mestverwerkers*.

Aangezien pocketvergistingsinstallaties voornamelijk draaien op rundermest, is deze vraag ondergebracht onder de rubriek Runderen. Mocht u toch mest van andere of verschillende diersoorten, geproduceerd op uw bedrijf, vergisten in pocketvergisting, mag u dat vermelden bij de laatste hoofdvraag van de digitale aangifte (Heeft u verder nog opmerkingen?).

Varkens

Heeft u varkens gehouden?

Staltype

Bij de varkens onderscheiden we traditionele en emissiearme stallen. In de milieuvergunningsbeslissing vindt u terug over welk staltype u beschikt. In de bijlage Verklarende woordenlijst - Stallen (p. 76) vindt u ook een volledig overzicht van staltypes met een omschrijving.

LET OP: EEN STAL MET LUCHTWASSER WORDT BINNEN HET MESTDECREET NOG ALTIJD BESCHOUWD ALS TRADITIONELE STAL.

Een luchtwasser verhindert namelijk de emissie van de stikstof uit de opslag niet, maar vangt wel de stikstofemissie op in de vorm van ammoniak. Emissiearme stallen daarentegen, zijn stallen die door bouwtechnische ingrepen ervoor zorgen dat meer stikstof in de opslag blijft. Dat kan door bv. schuine wanden te plaatsen.

Uit de verdeling van de veebezetting over deze staltypes kunnen de mestfracties (vloeibaar vs. vast) afgeleid worden.

Per staltype en diercategorie wordt daarnaast ook een vast stikstofverlies in rekening gebracht. Die cijfers vindt u in de bijlage Stikstofverliezen (p.71).

Traditionele stal

Bij de traditionele stal onderscheiden we volgende staltypes:

- Traditionele stal met mengmest: die stallen staan niet op de lijst van emissiearme stallen⁷ en zijn niet volledig ingestrooid. Meest voorkomend is roostervloer.
- Traditionele stal met stalmest: die stallen staan niet op de lijst van emissiearme stallen en zijn volledig ingestrooid.

In de kolom 'Staltype' kunt u via een valmenu verschillende staltypes kiezen. Als u een traditionele stal heeft, kiest u het staltype met de juiste mestvorm. Is uw traditionele stal uitgerust met een luchtwassysteem, selecteer dan de combinatie van het juiste S-nummer en de juiste mestvorm. Een overzicht van de mogelijke S-nummers met omschrijving vindt u in de bijlage Verklarende woordenlijst - Stallen (p. 76). Als u de dieren van een diercategorie in meer dan één staltype houdt, kunt u staltypes toevoegen via het "+"-teken.

⁷ Die lijst staat op de site www.vlm.be. Er wordt in deze lijst een onderscheid gemaakt per diersoort. Alle soorten stallen worden hier uitgebreid toegelicht. Klik bij 'Thema's' door naar de startpagina van de Mestbank. Vervolgens klikt u bij 'Mest' door naar Emissie > Lijst van ammoniak-emissiearme stalsystemen (AEA-lijst).

Emissiearme stal

Bij de emissiearme stal onderscheiden we volgende staltypes:

- Emissiearme stal met mengmest: die stallen staan op de lijst van emissiearme stallen en minder dan 25 % van de geproduceerde mest is stalmest.
- Emissiearme stal met stalmest: die stallen staan op de lijst van emissiearme stallen en minstens 25 % van de geproduceerde mest is stalmest.

Selecteer het V-nummer van de betreffende emissiearme stal. U vindt het V-nummer in uw milieuvergunning. In de bijlage Verklarende woordenlijst - Stallen (p. 76) vindt u voor de verschillende V-nummers een omschrijving die u kan helpen het V-nummer te bepalen. Als u de dieren van een diercategorie in meer dan één staltype houdt, kunt u staltypes toevoegen via het "+"-teken.

Gemiddelde veebezetting

In de kolom 'Gemiddelde bezetting' vult u de gemiddelde veebezetting van uw varkens in per staltype. Dat doet u per diercategorie. Raadpleeg hiervoor uw desbetreffend register van de dierlijke productie waar u in 2016 uw veebezetting invulde. Bereken uw gemiddelde veebezetting zoals onder de rubriek Gemiddelde veebezetting op p. 12 uitgelegd.

Hou bij overname rekening met de datum van overname of overdracht van NER's. In de bijlage Verklarende woordenlijst op p. 74 vindt u voor de verschillende diercategorieën een definitie die u kan helpen het onderscheid te maken tussen de verschillende diercategorieën.

Standplaatsen

In het aangifteloket is het aantal standplaatsen al voorgesteld op basis van uw aangifte van het vorige productiejaar. Op die manier moet u deze gegevens in de digitale aangifte enkel nog verbeteren als die gegevens in het productiejaar 2016 gewijzigd zijn.

Nutriëntenbalansstelsel

In de kolom 'NUB' duidt u aan met welk nutriëntenbalanstype u wilt werken. Meer informatie over de mogelijke nutriëntenbalanstypes vindt u in de rubriek Nutriëntenbalansstelsel (p. 14). U kunt kiezen voor forfaitair (FF), convenant laageiwitvoeder (VVC-N), convenant laagfosforvoeder (VVC-P), convenant nutriëntenarm voeder (VVC-N+P), regressierechte (RR) of andere voeders of voedertechnieken (AVVT). Voor biggen met een gewicht van 7 tot 20 kg kunt u niet kiezen voor convenant laageiwitvoeder (VVC-N) of convenant nutriëntenarm voeder (VVC-N+P).

LET OP: WANNEER U OP UW BEDRIJF MEER DAN 200 ANDERE VARKENS HOUDT, MOET U EEN NUTRIËNTENBALANSSTELSEL TOEPASSEN VOOR ALLE DIERCATEGORIEËN VAN DE VARKENS EN MAG U GEEN FORFAITAIRE UITSCHIEDINGSCIJFERS GEBRUIKEN.

Ruw eiwit en fosfor

Wanneer u kiest voor het NUB-stelsel 'regressierechte', dan heeft u 3 mogelijkheden om de mestuitscheidingscijfers aan te geven. U kunt uw keuze aanduiden boven de tabel met de varkensgegevens, van zodra u het NUB-stelsel 'regressierechte' gekozen heeft.

1. rE en P (per diercategorie)
2. rE en P (gecombineerde diercategorieën)
3. N en P₂O₅ (per dier)

rE en P (per diercategorie):

Standaard moeten landbouwers die kiezen voor het NUB-stelsel 'regressierechte', de totale hoeveelheid ruw eiwit en fosfor in het voeder opgeven, in kg per diercategorie per jaar. Als u een correct voederregister heeft bijgehouden, kunt u deze informatie uit het voederregister halen. Er kan slechts één lijn per diercategorie ingevuld worden. Na opgave van deze gegevens, wordt de uitscheiding in kg per dier per jaar automatisch berekend.

rE en P (gecombineerde diercategorieën):

Voor zeugen, beren en andere varkens > 110 kg wordt er dikwijls een gezamenlijk voederregister bijgehouden. Vanaf 2016 moet de hoeveelheid vermeld op het gezamenlijk voederregister niet meer opgesplitst worden per diercategorie. Landbouwers die kiezen voor het NUB-stelsel 'regressierechte', kunnen de totale hoeveelheid ruw eiwit en fosfor in het voeder opgeven, zoals vermeld in het gezamenlijk voederregister van zeugen, beren en andere varkens > 110 kg. Om van deze mogelijkheid gebruik te maken, kan de keuze 'rE en P (gecombineerde diercategorieën)' aangeduid worden boven de tabel met de varkensgegevens, van zodra er voor het NUB-stelsel 'regressierechte' gekozen is. De bijkomende velden 'kg rE (zeugen/beren/opfokzeugen)' en 'kg P (zeugen/beren/opfokzeugen)' verschijnen dan.

N en P₂O₅ (per dier):

Tot slot kunt u er ook voor kiezen niet de totale hoeveelheid ruw eiwit en fosfor in het voeder op te geven, maar de uitscheidingscijfers in kg per dier per jaar. Deze keuze kunt u aanduiden boven de tabel met de varkensgegevens, van zodra u het NUB-stelsel 'regressierechte' gekozen heeft. De kolommen 'kg rE' en 'kg P' verdwijnen dan.

Mestuitscheidingscijfers

De kolommen 'Kg N/dier' en 'Kg P₂O₅/dier' worden automatisch ingevuld, afhankelijk van het gekozen NUB-stelsel. Enkel wanneer u kiest voor het NUB-stelsel 'andere voeders of voedertechnieken', of wanneer u bij het NUB-stelsel 'regressierechte' hier uitdrukkelijk voor gekozen heeft, moet u deze kolom nog zelf invullen.

Verplichte bijlagen

De kolom 'Verplichte bijlagen' geeft een overzicht van de bijlagen die u moet opladen. De bijlagen die u moet toevoegen zijn afhankelijk van het gekozen NUB-stelsel. Wanneer u kiest voor de forfaitaire uitscheidingscijfers, dan moet u geen bijlagen toevoegen.

De bijlagen die u moet toevoegen wanneer u kiest voor veevoederconvenant, vindt u terug onder de rubriek Veevoederconvenant op p.14. Wanneer u kiest voor de regressierechte, dan vindt u de bijlagen terug onder de rubriek Regressierechte op p.16. De nodige bijlagen voor andere voeders of voedertechnieken vindt u terug onder de rubriek Andere voeders of voedertechnieken op p.20. Als u niet de nodige bijlagen toevoegt, past de Mestbank de forfaitaire uitscheidingscijfers toe.

Pluimvee

Heeft u pluimvee gehouden?

Staltype

Voor de bepaling van de netto-uitscheiding bij het pluimvee wordt voor **de legrassen en de vleesrassen** het staltype opgevraagd. Bij de legrassen en vleesrassen onderscheiden we emissiearme stallen en overige staltypes. In geval van emissiearme stallen selecteert u het P-nummer van de betreffende stal. Het staltype waarover u beschikt, vindt u terug in uw milieuvergunningsbeslissing. In de bijlage Verklarende woordenlijst - Stallen op p. 76 vindt u voor de verschillende P-nummers een omschrijving die u kan helpen het P-nummer te bepalen. Als u de dieren van een diercategorie in meer dan één staltype houdt, kunt u staltype(s) toevoegen via het “+”-teken en vult u telkens bijhorende standplaatsen en bezetting in. Per staltype wordt er een vast emissiecijfer in rekening gebracht.

Voor de diersoorten **kalkoenen, struisvogels en ander pluimvee** wordt met een vast stikstofverliescijfer gerekend, ongeacht het staltype waarin deze dieren gehouden worden.

Hoeveel stikstofverlies er wordt afgetrokken per diercategorie en per staltype vindt u in de bijlage Stikstofverliezen achteraan in deze toelichting (p.71).

Een verdeling van de verschillende mestfracties is voor het pluimvee niet nodig omdat alle mest die geproduceerd wordt, kan beschouwd worden als vaste mest.

Gemiddelde veebezetting

In de kolom ‘Gemiddelde bezetting’ vult u de gemiddelde pluimveebezetting per diercategorie in. Raadpleeg hiervoor uw register van de dierlijke productie 2016 en bereken op basis van uw register uw gemiddelde veebezetting zoals onder de rubriek Gemiddelde veebezetting (p.12) uitgelegd. Hou bij overname rekening met de datum van overname of overdracht van NER's.

Standplaatsen

In het aangifteloket is het aantal standplaatsen al voorgesteld op basis van uw aangifte van het vorige productiejaar. Op die manier moet u deze gegevens in de digitale aangifte enkel nog verbeteren als die gegevens in het productiejaar 2016 gewijzigd zijn.

Nutriëntenbalansstelsel

Voor **kalkoenen, struisvogels en ander pluimvee** gelden forfaitaire uitscheidingscijfers.

Voor **de legrassen en de vleesrassen** duidt u in de kolom ‘NUB’ aan met welke nutriëntenbalanstype u wenst te werken. Meer informatie over de mogelijke nutriëntenbalanstypes vindt u in de rubriek Nutriëntenbalansstelsel (p. 14). U kunt kiezen voor forfaitair (FF), convenant laageiwitvoeder (VVC-N), convenant laagfosforvoeder (VVC-P), convenant nutriëntenarm voeder (VVC-N+P), regressierechte (RR) of andere voeders of voedertechnieken (AVVT). Het veevoederconvenant kan enkel toegepast worden bij slachtkuikens.

Ruw eiwit en fosfor

Landbouwers die kiezen voor het NUB-stelsel 'regressierechte', moeten de totale hoeveelheid **ruw eiwit en fosfor** in het voeder opgeven, in kg per diercategorie per jaar. Als u een correct voederregister heeft bijgehouden, kunt u deze informatie uit het voederregister halen. Na opgave van deze gegevens, wordt de uitscheiding in kg per dier per jaar automatisch berekend.

U kunt er voor kiezen niet de totale hoeveelheid ruw eiwit en fosfor in het voeder op te geven, maar de **uitscheidingscijfers** in kg per dier per jaar. Deze keuze kunt u aanduiden boven de tabel met de pluimveegegevens, van zodra u het NUB-stelsel 'regressierechte' gekozen heeft. De kolommen 'kg rE' en 'kg P' verdwijnen dan.

Mestuitscheidingscijfers

De kolommen 'Kg N/dier' en 'Kg P₂O₅/dier' worden automatisch ingevuld, afhankelijk van het gekozen NUB-stelsel. Enkel wanneer u kiest voor het NUB-stelsel 'andere voeders of voedertechnieken', of wanneer u bij het NUB-stelsel 'regressierechte' hier uitdrukkelijk voor gekozen heeft, moet u deze kolom nog zelf invullen.

Verplichte bijlagen

De kolom 'Verplichte bijlagen' geeft een overzicht van de bijlagen die u moet opladen. De bijlagen die u moet toevoegen zijn afhankelijk van het gekozen NUB-stelsel. Wanneer u kiest voor de forfaitaire uitscheidingscijfers, dan moet u geen bijlagen toevoegen.

De bijlagen die u moet toevoegen wanneer u kiest voor veevoederconvenant, vindt u terug onder de rubriek Veevoederconvenant op p.14. Wanneer u kiest voor de regressierechte, dan vindt u de bijlagen terug onder de rubriek Regressierechte op p.16. De nodige bijlagen voor andere voeders of voedertechnieken vindt u terug onder de rubriek Andere voeders of voedertechnieken op p.20. Als u niet de nodige bijlagen toevoegt, past de Mestbank de forfaitaire uitscheidingscijfers toe.

Paarden en pony's

Heeft u paarden gehouden?

Gemiddelde veebezetting

In de kolom 'Gemiddelde bezetting' vult u de gemiddelde veebezetting van uw paarden en pony's in. Raadpleeg hiervoor uw register van de dierlijke productie 2016 en bereken uw gemiddelde veebezetting zoals onder de rubriek Gemiddelde veebezetting (p.12) uitgelegd. Hou bij overname rekening met de datum van overname of overdracht van NER's.

Trekpaarden vallen onder de categorie van paarden van meer dan 600 kg, renpaarden vallen onder de categorie van paarden en pony's van 200 tot 600 kg en veulens en pony's vallen onder de categorie van paarden en pony's van minder dan 200 kg.

Effectieve bezetting

De kolom 'Effectieve bezetting' wordt automatisch ingevuld. Deze kolom toont de dierlijke bezetting waarmee gerekend wordt in uw mestbalans. Hierbij wordt er automatisch rekening gehouden met eventuele begrazing van eigen paarden op eigen gronden buiten het Vlaamse Gewest waarvoor u een vermindering van de gemiddelde veebezetting aanvraagt. Deze begrazing kunt u aangeven bij hoofdvraag 3 van de digitale aangifte 'Meststoffen', deelvraag 4 'Gebruik van dierlijke mest op eigen gronden buiten Vlaanderen' (p. 42). Het is dus

niet de bedoeling om de vermindering van de bezetting wegens begrazing buiten Vlaanderen zelf door te rekenen in de 'Veebezetting'.

Standplaatsen

In het online aangifteloket is het aantal standplaatsen al voorgesteld op basis van uw aangifte van het vorige productiejaar. Op die manier moet u deze gegevens in de digitale aangifte enkel nog verbeteren als die gegevens in het productiejaar 2016 gewijzigd zijn.

Procentuele verdeling van de mestproductie

Voor paarden en pony's hoeft u geen procentuele stalbezetting aan te geven vermits de stikstofverliezen onafhankelijk van het staltype worden berekend. In de bijlage Stikstofverliezen achteraan in deze toelichting (p.71) vindt u per diercategorie de waarde van het vaste stikstofverlies dat in rekening wordt gebracht.

In navolging van de praktijk wordt voor paarden en pony's automatisch 100% vaste mest gerekend.

Mestuitscheidingscijfers

Het Mestdecreet bepaalt dat de mestproductie van paarden en pony's bepaald wordt op basis van de forfaitaire uitscheidingscijfers per dier en per jaar. Aangezien deze cijfers vastgelegd zijn, hoeft u geen mestuitscheidingscijfers in te vullen. U vindt de forfaitaire uitscheidingscijfers in Tabel 10 p. 67.

Andere diersoorten

Heeft u andere diersoorten gehouden?

Gemiddelde veebezetting

In de kolom 'Veebezetting' vult u de gemiddelde veebezetting van de andere dieren in, namelijk konijnen, geiten, schapen, nertsen, buffels, reebokken en herten. Raadpleeg hiervoor uw register van de dierlijke productie 2016 en bereken uw gemiddelde veebezetting zoals onder de rubriek Gemiddelde veebezetting (p.12) uitgelegd. Hou bij overname rekening met de datum van overname of overdracht van NER's.

De laatste drie diercategorieën worden in het kader van de gegevensuitwisseling met de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) opgevraagd. De mestproductie van reebokken en herten wordt niet meegeteld bij de berekening van de dierlijke mestproductie op de exploitatie. De mestproductie van buffels zit vervat in uw mestproductie van runderen, berekend op basis van gegevens van Dierengezondheidszorg Vlaanderen.

Effectieve bezetting

De kolom ‘Effectieve bezetting’ wordt automatisch ingevuld. Deze kolom toont de dierlijke bezetting waarmee gerekend wordt in uw mestbalans. Hierbij wordt er automatisch rekening gehouden met eventuele begrazing van eigen geiten of schapen op eigen gronden buiten het Vlaamse Gewest waarvoor u een vermindering van de gemiddelde veebezetting aanvraagt. Deze begrazing kunt u aangeven bij hoofdvraag 3 van de digitale aangifte ‘Meststoffen’, deelvraag 4 ‘Gebruik van dierlijke mest op eigen gronden buiten Vlaanderen’ (p. 42). Het is dus niet de bedoeling om de vermindering van de bezetting wegens begrazing buiten Vlaanderen zelf door te rekenen in de ‘Veebezetting’.

Standplaatsen

In het aangifteloket is het aantal standplaatsen al voorgesteld op basis van uw aangifte van het vorige productiejaar. Op die manier moet u deze gegevens in de digitale aangifte enkel nog verbeteren als die gegevens in het productiejaar 2016 gewijzigd zijn.

Procentuele verdeling van de mestproductie

Voor andere diersoorten (konijnen, nertsen, geiten en schapen) hoeft u geen procentuele stalbezetting aan te geven vermits de stikstofverliezen onafhankelijk van het staltype worden berekend. In de bijlage Stikstofverliezen achteraan in deze toelichting (p.71) vindt u per diercategorie de waarde van het vaste stikstofverlies dat in rekening wordt gebracht.

Voor **konijnen en nertsen** moet wel de verdeling van de mestfracties worden aangegeven in vaste mest en vloeibare mest. In de kolom ‘% Vaste mest’ vult u per diercategorie in welke fractie van de mest geproduceerd is als vaste mest, uitgedrukt in percentage. De fractie vloeibare mest wordt automatisch verrekend op basis van het ingevulde percentage vaste mest. Voor **schapen en geiten** zal in de praktijk enkel vaste mest geproduceerd worden, zodat hier automatisch 100% vaste mest gerekend wordt.

Mestuitscheidingscijfers

Het Mestdecreet voorziet dat de mestproductie van andere diersoorten bepaald wordt op basis van de forfaitaire uitscheidingscijfers per dier en per jaar. Aangezien deze cijfers vastgelegd zijn, hoeft u geen mestuitscheidingscijfers in te vullen. U vindt de forfaitaire uitscheidingscijfers in Tabel 10 p. 67.

Bepaling van het aandeel beweiding bij graasdieren

Heeft u één of meerdere diersoorten laten grazen op de weide?

Voor een correcte balansberekening in het systeem van werkzame stikstof moeten de landbouwers in hun bemesting rekening houden met de werkingscoëfficiënt van de gebruikte meststoffen. Naast de verdeling van de mestfracties die geproduceerd worden in de stal (zie p. 12), moet ook een verdeling gemaakt worden van de hoeveelheid mest die geproduceerd wordt in de stal en rechtstreeks op de weides terecht komt via beweiding. Bemesting via beweiding heeft immers een aparte werkingscoëfficiënt van 20% (zie Tabel 1, p. 13).

LET OP: VANAF 2016 IS HET SYSTEEM VAN WERKZAME STIKSTOF VERPLICHT, EN MOET IEDEREEN MET GRAASDIEREN HET AANDEEL BEWEIDING AANGEVEN.

In de kolom ‘% beweiding’ vult u in hoeveel tijd de aangegeven graasdieren doorbrengen op de weide (uitgedrukt in percent). De tijd die de dieren op stal zitten wordt dan automatisch berekend. (het ganse jaar door 24u/dag buiten is dus 100% beweiding)

Voorbeeld 1:

Een melkveebedrijf laat de melkkoeien grazen van 1 april tot 16 oktober. Tijdens deze weideperiode worden de dieren 2 x per dag gedurende 3 uur opgesteld om bij te voeren en te melken. Dit betekent dat de dieren gedurende 199 dagen 18 uur per dag in de weides lopen.

$$\text{Percentage beweiding} = \frac{\text{Aantal dagen beweiding} \times \text{aantal uren beweiding per dag} / 24}{366} \times 100$$

$$= \frac{199 \times 18/24}{366} \times 100 = 40,78 \% \approx 41 \%$$

Het aandeel beweiding voor de melkkoeien bedraagt dus 41%, wat maakt dat het aandeel mestproductie in de stallen gelijk is aan 59%.

Als niet alle dieren van de diercategorie hetzelfde beweidingsregime volgen, dan:

- 1) bepaalt u per beweidsregime het beweidspercentage via bovenstaande formule
- 2) vermenigvuldigt u dit beweidspercentage met het aandeel van de dieren waarvoor dit regime wordt toegepast
- 3) telt u deze resultaten op.

$$\frac{(\% \text{ beweidingssysteem 1} \times \text{aantal dieren systeem 1}) + (\% \text{ beweidingssysteem 2} \times \text{aantal dieren systeem 2}) + \dots}{\text{Gemiddelde bezetting}}$$

(Zelfde begrazingsregime = zelfde aantal uren /dag en zelfde aantal dagen/jaar begrazen)

Voorbeeld 2

Een bedrijf met 90 stuks vervangingsvee van 1-2jaar laat 70 runderen 1-2 jaar dag en nacht grazen van 1 april tot 16 oktober. De andere 20 runderen grazen 8u overdag van 1 juni tot 31 augustus. Dit betekent dat de 70 runderen gedurende 199 dagen 24 uur per dag in de weides lopen en de 20 runderen 92 dagen, 8 uur per dag.

$$\text{Percentage beweidning deel 1} = \frac{199 \times 24/24}{366} \times 100 = 54.4\%$$

$$\text{Percentage beweidning deel 2} = \frac{92 \times 8/24}{366} \times 100 = 8,3\%$$

Het aandeel beweiding voor de categorie vervangingsvee 1-2 jaar bedraagt dan

$$(54,4 \times 70/90) + (8,3 \times 20/90) = 42,31 + 1,84 = 44,15\% \approx 44\%$$

wat maakt dat het aandeel mestproductie in de stallen gelijk is aan 56%.

Bij een inscharringscontract moet de houder van het perceel de ingeschaarde dieren niet meerekenen bij de bepaling van het percentage beweiding. De uitscheiding van de ingeschaarde dieren wordt verrekend via het inscharringscontract. De houder van de dieren moet de ingeschaarde dieren wel meerekenen bij de bepaling van het percentage beweiding

Andere voeders of voedertechnieken

Wilt u in 2017 gebruik maken van het nutriëntenbalanstype “andere voeders of voedertechnieken (AVVT)”?

Als u in 2017 gebruik wil maken van het nutriëntenbalansstelsel van het type andere voeders of voedertechnieken, dan beantwoordt u deze vraag met ‘JA’. U kiest dit nutriëntenbalansstelsel voor drie jaar. U neemt best contact op met de Mestbank alvorens u dit stelsel toepast. Meer informatie over het nutriëntenbalansstelsel van het type andere voeders of voedertechnieken vindt u op p. 20.

Programmatistische Aanpak Stikstof (PAS)

Bent u in 2016 vergund voor emissiereducerende maatregel(en) in het kader van PAS?

PAS (Programmatistische Aanpak Stikstof) is een programma dat de problematiek van de depositie van stikstof in de speciale beschermingszones wil aanpakken aan de hand van gerichte maatregelen. De ammoniak-emissiereducerende maatregelen die effectief zijn bevonden, zijn opgenomen in de lijst van ammoniak-emissiereducerende maatregelen ([PAS-lijst](#), zie www.vlm.be).

VANAF 2016 WORDEN DE VERGUNDE EMISSIEREDUCERENDE MAATREGELEN IN HET KADER VAN PAS OPGEVRAAGD VIA DE MESTBANKAANGIFTE.

U vindt de PAS-maatregel(en) die op u van toepassing zijn terug in uw milieuvergunning.

Wanneer u de vraag ‘Bent u in 2016 vergund voor emissiereducerende maatregel(en) in het kader van PAS’ met ‘JA’ beantwoordt, dan krijgt u in het detailscherm een overzicht van de reeds aangegeven runderen, varkens en pluimvee. Per diercategorie vindt u het aantal aangegeven dieren in de laatste kolom. Voor varkens en pluimvee wordt het aangegeven staltype, per diercategorie, getoond in de 2de kolom.

In de derde kolom duidt u de juiste **PAS maatregel** aan. U vindt de PAS -maatregel(en) die op u van toepassing zijn terug in uw milieuvergunning. Als er voor (een deel van) de diercategorie geen PAS maatregel werd toegepast, dan duidt u in de derde kolom ‘geen PAS maatregel’ aan.

In de voorlaatste kolom vult u de **gemiddelde bezetting** in waarvoor u de betreffende PAS-maatregel heeft toegepast in 2016. Als u per diercategorie meer dan één PAS maatregel toepast, voegt u PAS maatregel(en) toe via het "+"-teken.

De som van gemiddelde bezetting per diercategorie, moet overeenkomen met het aantal aangegeven dieren voor deze diercategorie.

Als de PAS-maatregel(en) vergund zijn en nog niet in gebruik in 2016:

- kiest u deze vergunde PAS-maatregel en vult u ‘0’ in bij ‘veebezetting (met PAS)’
- kiest u PAS-maatregel ‘geen maatregel’ om uw veebezetting in te vullen bij ‘veebezetting (met PAS)’

Meststoffen

Heeft u in 2016 meststoffen (dierlijke, andere of kunstmeststoffen) opgeslagen of gebruikt ?

Algemeen

U beantwoordt hoofdvraag 3 van de digitale aangifte (Heeft u in 2016 meststoffen (dierlijke, andere of kunstmeststoffen) opgeslagen of gebruikt?) met 'JA' als er:

- Dierlijke meststoffen opgeslagen zijn op uw exploitatie op 1 januari 2017
- Andere meststoffen opgeslagen zijn op uw exploitatie, of op de kopakker, op 1 januari 2017
- Kunstmest gebruikt werd op uw landbouwgronden in het Vlaamse Gewest in 2016
- Dierlijke mest, geproduceerd op uw exploitatie, gebruikt werd op eigen gronden buiten het Vlaamse Gewest (niet Nederland) in 2016
- Eigen dieren van uw exploitatie op uw eigen gronden buiten Vlaanderen gegraasd hebben in 2016
- Dierlijke mest, geproduceerd op uw exploitatie buiten Vlaanderen (Brussel, Wallonië of Frankrijk), gebruikt werd op eigen gronden binnen het Vlaamse Gewest in 2016
- Eigen dieren van uw exploitatie gevestigd buiten het Vlaamse Gewest gegraasd hebben op uw eigen gronden binnen Vlaanderen in 2016

Opslag

Onder opslag op de exploitatie vallen alle meststoffen die opgeslagen zijn in een mestkelder, potstal, silo of mestbassin. Onder opslag op de kopakker vallen alle meststoffen die op een mesthoop of in een mestzak op een perceel liggen in afwachting van uitspreiden op dat perceel in het voorjaar.

Let op:

- Sinds MAP 5 worden er gelijkaardige voorwaarden gesteld voor het opslaan van **andere meststoffen op landbouwgrond** (kopakker) als voor het opslaan van vaste dierlijke mest op landbouwgrond. Dit houdt onder meer in dat de mest enkel op een perceel mag liggen waarop de mest gespreid zal worden.
- De opslag van **vaste dierlijke mest op landbouwgrond** is verboden van 16 november tot en met 15 januari. De maximale opslagtermijn buiten de verbodsperiode bedraagt 2 maanden.

Meer informatie over het opslaan van vaste dierlijke mest of andere meststoffen op landbouwgrond kunt u terugvinden op www.vlm.be. Klik bij 'Thema's' door naar de startpagina van de Mestbank. Vervolgens klikt u bij 'Mest' door naar Mestopslag > Hoe mest tijdelijk opslaan op landbouwgrond.

Enkel de meststoffen opgeslagen in het Vlaamse Gewest moet u aangeven. Als uw exploitatie gelegen is buiten het Vlaamse Gewest en u hebt andere meststoffen (bv. schuimaarde) – geen dierlijke – op de kopakker opgeslagen op uw gronden in het Vlaamse Gewest, dan moet u deze opslag aangeven. Als uw exploitatie gelegen is binnen het Vlaamse Gewest en u hebt meststoffen opgeslagen op uw kopakker buiten het Vlaamse Gewest, dan kunt u dit aangeven bij hoofdvraag 3 van de digitale aangifte 'Meststoffen', deelvraag 4 'Gebruik van dierlijke mest op eigen gronden buiten Vlaanderen' (p. 42). Deze hoeveelheid kan u dan niet meer in rekening brengen als gebruikt op uw gronden buiten Vlaanderen op uw volgende Mestbankaangifte.

Het is belangrijk om uw opgeslagen meststoffen nauwgezet in te vullen. Als eindstock in uw mestbalans van 2016 en beginstock in uw mestbalans van 2017, is uw mestopslag van 1 januari 2017 een belangrijk element om de nutriëntenstromen op uw bedrijf in kaart te kunnen brengen. De samenstelling van de opgeslagen mest kunt u bepalen op basis van de richtwaarden of op basis van een mestanalyse.

Opslag van dierlijke mest

Is er op 1 januari 2017 dierlijke mest opgeslagen op uw exploitatie in het Vlaamse Gewest?

Als u op uw exploitatie in het Vlaamse Gewest dierlijke mest hebt opgeslagen op 1 januari 2017, dan beantwoordt u de vraag met 'JA'. U komt in het detailscherm voor opslag van dierlijke mest. Vervolgens vult u in de tabel de gegevens van de opgeslagen dierlijke mest in. De mestsoorten en bijhorende capaciteit die u in uw vorige aangifte aangaf, zijn al ingeladen in de digitale aangifte. Via de knop onder de tabel kunt u een nieuwe lijn toevoegen. Via de iconen in de laatste kolom van de tabel kunt u een bestaande lijn bewerken of verwijderen.

De opgeslagen dierlijke mest moet opgegeven worden per diercategorie en per vorm. Als u zeugen en mestvarkens houdt, moet u dus voor beide categorieën de opslag afzonderlijk opgeven.

De vorm (vaste mest, mengmest, ...) van de op de exploitatie geproduceerde mest in de opslag moet in overeenkomst zijn met het staltype waarin de dieren worden gehouden. Als u bijvoorbeeld runderen houdt in een stal waar meer dan 90% vaste mest geproduceerd wordt, dan is de vorm van de mest in de opslag hoofdzakelijk vaste mest.

Meststof

Via het valmenu kiest u de gewenste mestsoort. Door een zoekterm in te geven, beperkt u de lijst tot mestsoorten waarin die zoekterm voorkomt. Mocht u een mestsoort zoeken die u niet terugvindt in de keuzelijst, dan vindt u die wellicht wel in de 'Uitgebreide lijst', die u kunt openen door op deze knop te klikken. In de keuzelijst vindt u telkens de vorm, mestsoort en samenstelling (in kg N/ton en kg P₂O₅/ton).

Vaste mest kan de volgende **vormen** hebben: V = vaste mest, VV = vochtige vaste mest of VD = voorgedroogde mest. Vloeibare mest kan de volgende vormen hebben: G = gier of M = mengmest.

De verschillende ruwe, dierlijke **mestsoorten** vindt u in Tabel 11 (p. 69). Als u bijvoorbeeld zeugen hebt gehouden, is het belangrijk dat u ook de overeenkomstige zeugenmest in opslag aangeeft. Als u opslag van mestvarkens hebt, dan kunt u de mestsoort kiezen volgens het gebruikte voeder bv. 'mestvarkens laagfosforvoeder' of 'mestvarkens brijbakken'. Wanneer u meerdere mestsoorten in eenzelfde kelder opslaat, of als u een mengeling van spuiwater en ruwe dierlijke mest opslaat, dan moet u gebruikmaken van de mestcodes vermeld in Tabel 6. De nieuwe mestcodes, geldig vanaf 2016, zijn aangeduid in grijs in de onderstaande tabel. Deze mestcodes vindt u in de 'Uitgebreide lijst' door de zoekterm 'mengeling' in te geven.

LET OP: VANAF 2016 VOORZIET DE MESTBANK VOLGENDE NIEUWE MESTCODES VOOR MENGELINGEN VAN RUWE DIERLIJKE MEST:

- **MESTCODE 747 MENGELING VARKENSMEEST**
- **MESTCODE 748 MENGELING VARKENSMEEST EN RUNDVEEMEST**

Mestcode	Naam	Mest type	Mestvorm
37	MENGELING	DIERLIJKE	GIER
38	MENGELING	DIERLIJKE	MENGMEEST
39	MENGELING	DIERLIJKE	VASTE MEEST
467	MENGELING DIERLIJKE EN SPUI BIOL WASSER	DIERLIJKE	VLOEIBARE MEEST
667	MENGELING DIERLIJKE EN ANDERE MEEST	DIERLIJKE	VASTE MEEST
737	MENGELING DEROGATIEMEEST	DIERLIJKE	GIER
738	MENGELING DEROGATIEMEEST	DIERLIJKE	MENGMEEST
739	MENGELING DEROGATIEMEEST	DIERLIJKE	VASTE MEEST
740	MENGELING DIERLIJKE EN SPUI CHEM WASSER	DIERLIJKE	VLOEIBARE MEEST
741	MENGELING VARKENS EN SPUI CHEM WASSER	DIERLIJKE	VLOEIBARE MEEST
742	MENGELING RUNDVEE EN SPUI CHEM WASSER	DIERLIJKE	VLOEIBARE MEEST
743	MENGELING PLUIMVEE EN SPUI CHEM WASSER	DIERLIJKE	VLOEIBARE MEEST
744	MENGELING VARKENS EN SPUI BIOL WASSER	DIERLIJKE	VLOEIBARE MEEST
745	MENGELING RUNDVEE EN SPUI BIOLWASSER	DIERLIJKE	VLOEIBARE MEEST
746	MENGELING PLUIMVEE EN SPUI BIOL WASSER	DIERLIJKE	VLOEIBARE MEEST
747	MENGELING VARKENSMEEST	DIERLIJKE	MENGMEEST
748	MENGELING VARKENSMEEST EN RUNDVEEMEST	DIERLIJKE	MENGMEEST

Tabel 6: Mestcodes mengelingen

Samenstelling en dichtheid

In bepaalde gevallen wordt de **samenstelling** (kg N/ton en kg P₂O₅/ton) automatisch ingevuld met de richtwaarden van de geselecteerde meststof. De richtwaarden voor de samenstelling en de dichtheid van dierlijke mest vindt u in Tabel 11 (p. 69). Als u een representatieve analyse van de opgeslagen mest hebt, kunt u de ingevulde richtwaarden overschrijven en gebruik maken van analysewaarden. U moet dan wel het analyseresultaat opladen als bijlage bij de aangifte. Enkel het analyseresultaat van een meststaal dat genomen is door een staalnemer, verbonden aan een erkend laboratorium, komt in aanmerking. Maakt u gebruik van een mestcode mengeling, zoals vermeld in Tabel 6, dan moet u de mestsamenstelling onderbouwen met een analyseverslag.

In het scherm waar u een meststof kunt toevoegen of wijzigen, wordt ook de dichtheid (ton/m³) van de meststof getoond. Als geen dichtheid getoond wordt, is de dichtheid waarmee gerekend wordt 1 ton/m³.

Capaciteit (in m³)

Hier vult u de maximale capaciteit van de opslagplaats in, in kubieke meter (m³).

Hoeveelheid (in m³)

Onder 'Hoeveelheid' moet u de hoeveelheid opgeslagen dierlijke mest aangeven in kubieke meter (m³). Als u voor de vaste mest de hoeveelheid enkel in ton kent, dan moet u een omrekening maken van gewicht (ton)

naar volume (m³). Om die omrekening te maken kunt u gebruik maken van de dichtheid van dierlijke mest in Tabel 11 (p. 69). Als u de mest in opslag aanvoerde met een burendocument of met een mestafzetdocument opgemaakt door een erkende mestvoerder, dan kunt u het aantal ton op dat transportdocument raadplegen. De hoeveelheid opgeslagen mest van een bepaalde stal berekenen is niet eenvoudig door de verschillende soorten en vormen. Hieronder volgen enkele tips die u kunnen helpen om het volume mest te bepalen.

Tip 1: mest opgeslagen in een mestkelder, een silo of een bassin.

Het volume mest dat is opgeslagen in een mestkelder, mestsilo of foliebassin kan afgeleid worden uit de capaciteit van het mestopslagsysteem. Die capaciteit kan uitgedrukt worden in m³ of in liter (1000 liter komt overeen met 1 m³).

Er zijn twee mogelijkheden:

- Als de mestopslag helemaal vol is, is het volume opgeslagen mest gelijk aan de capaciteit van de opslagruimte, uitgedrukt in m³.
- Als de mestopslag gedeeltelijk gevuld is, wordt het volume als volgt berekend:

$$\frac{\text{totale capaciteit van de mestopslag (m}^3\text{)} \times \text{hoogte van de mest in opslag (m)}}{\text{totale hoogte van de mestopslag (m)}}$$

Voorbeeld: berekenen van het volume (m³) van de mest in een mestkelder

De capaciteit van de mestopslag is 1000 m³. De opslagruimte is 5 m hoog. De mest staat 3 m hoog in de mestkelder.

$$\text{Volume mest} = \frac{1000 \text{ m}^3 \times 3 \text{ m}}{5 \text{ m}} = 600 \text{ m}^3$$

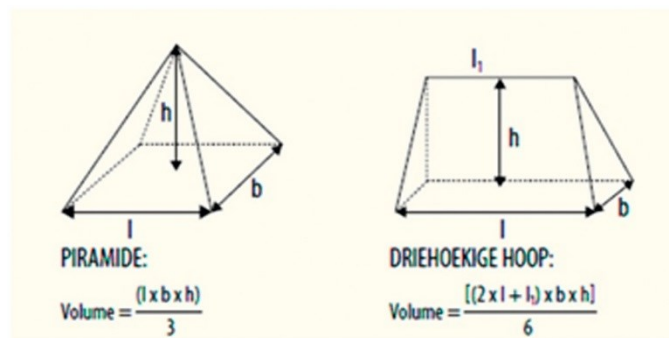
Tip 2: mest opgeslagen op een mesthoop

Dit is minder eenvoudig te berekenen. Als u zelf de mesthoop hebt aangemaakt, kunt u het aantal karren of wagens tellen dat u hebt aangevoerd. Dat aantal vermenigvuldigt u met het volume van de wagen of kar, namelijk lengte (in m) x breedte (in m) x vulhoogte van de mest (in m).

Als de mest van een andere landbouwer komt, dan werd de hoeveelheid misschien in een overeenkomst vastgelegd.

U kunt natuurlijk ook teruggrijpen naar wiskundige formules om een volume te berekenen. Daarbij is het belangrijk om alle maten in de juiste eenheid te zetten, bij voorkeur in meter.

In Figuur 3 vindt u twee veel voorkomende vormen van mestopslag met de berekening van hun volume.

Figuur 3: Veel voorkomende vormen van mestopslag

Voorbeeld: berekenen van het volume (m^3) van een mesthoop

Er werd een hoeveelheid vaste rundermest in een piramidevorm opgeslagen. De piramide heeft een lengte van 5 meter ($l = 5 \text{ m}$), een breedte van 4 meter ($b = 4 \text{ m}$) en een hoogte van 2,5 meter ($h = 2,5 \text{ m}$).

De formule uit Figuur 3 levert dan het volgende volume op:

$$\text{Volume mest} = \frac{5 \text{ m} \times 4 \text{ m} \times 2,5 \text{ m}}{3} = 16,7 \text{ m}^3$$

Er werd een hoeveelheid vaste rundermest in een driehoekige hoop opgeslagen. Onderaan is de mesthoop 10 m lang en 4 m breed. De hoogte is 3 m en bovenaan is de mesthoop nog 5 m lang.

De formule uit Figuur 3 levert dan het volgende volume op:

$$\text{Volume mest} = \frac{(2 \times 10 \text{ m} + 5 \text{ m}) \times 4 \text{ m} \times 3 \text{ m}}{6} = 50 \text{ m}^3$$

Tip 3: omrekenen van gewicht naar volume

Als u het gewicht kent van de mest maar niet het volume (u heeft bijvoorbeeld 3 ton besteld), kunt u omrekeningsfactoren gebruiken om het volume (de hoeveelheid in m^3) te berekenen. De omrekeningsfactoren van de verschillende mestsoorten zijn terug te vinden in Tabel 11 (p. 69). Voor de omrekening wordt de dichtheid van de mest gebruikt.

U gebruikt deze dichtheid als volgt:

$$\text{volume mest (in } m^3) = \frac{\text{gewicht mest (in ton)}}{\text{dichtheid mest (in ton per } m^3, \text{ uit Tabel 11)}}$$

$$\text{gewicht mest (in ton)} = \text{volume mest (in } m^3) \times \text{dichtheid mest (in ton per } m^3, \text{ uit Tabel 11)}$$

Voorbeeld: omrekenen van gewicht (ton) naar volume (m³)

Er werd 15 ton voorgedroogde mest 'leggen kooi – mestopslag in loods' geleverd. De dichtheid van deze mest is 0,6 ton/m³.

$$\text{volume mest} = \frac{15 \text{ ton}}{0,6 \text{ ton/m}^3} = 25 \text{ m}^3$$

Hoeveelheid opgeslagen dierlijke mest in kg N en kg P₂O₅

Het aantal kg N en kg P₂O₅ in opslag wordt automatisch berekend op basis van de opgegeven hoeveelheid en samenstelling.

Opslag andere meststoffen

Zijn er op 1 januari 2017 andere meststoffen opgeslagen op uw exploitatie en, of op de kopakker in het Vlaamse Gewest?

Als u op uw exploitatie in het Vlaamse Gewest of op de kopakker in het Vlaamse Gewest andere meststoffen op 1 januari 2017 hebt opgeslagen, dan beantwoordt u de vraag met 'JA'. U komt dan in het detailscherm voor opslag van andere meststoffen. Vervolgens vult u in de tabel de gegevens van de opgeslagen andere meststoffen in. Via de knop onder de tabel kunt u een nieuwe lijn toevoegen. Via de iconen in de laatste kolom van de tabel kunt u een bestaande lijn bewerken of verwijderen.

Het gebruik van andere meststoffen hoeft u niet aan te geven in deze aangifte. Dit wordt immers bepaald op basis van de aangegeven opslag en de transportdocumenten waarmee alle andere meststoffen steeds moeten aangevoerd worden.

Meststof

Via het valmenu kiest u de gewenste mestsoort. Door een zoekterm in te geven, beperkt u de lijst tot mestsoorten waarin die zoekterm voorkomt. Mocht u een mestsoort zoeken die u niet terugvindt in de keuzelijst, dan vindt u die wellicht wel in de 'Uitgebreide lijst', die u kunt openen door op deze knop te klikken. In de keuzelijst vindt u telkens de vorm, naam en samenstelling (in kg N/ton en kg P₂O₅/ton).

Andere meststoffen kunnen de volgende **vormen** hebben: V = vaste mest, VL = vloeibare mest.

De **naam** van de andere meststof vindt u op het transportdocument waarmee de andere meststof werd aangevoerd. Voorbeelden van veelvoorkomende andere meststoffen zijn: schuimaarde, groencompost, GFT-compost, slib, digestaat zonder dierlijke mest,...

Samenstelling

De samenstelling vindt u op de transportdocumenten. In bepaalde gevallen wordt de samenstelling (kg N/ton en kg P₂O₅/ton) automatisch ingevuld met de richtwaarden van de geselecteerde meststof. Als u een analyse van de opgeslagen mest hebt, kunt u de ingevulde richtwaarden overschrijven en gebruik maken van analysewaarden. U moet dan wel het analyseresultaat opladen als bijlage bij de aangifte.

Hoeveelheid

De totale opgeslagen hoeveelheden geeft u per meststof aan, uitgedrukt in ton. De hoeveelheden vindt u op de transportdocumenten. Hoeveel mest er nog in opslag zit, is afhankelijk van de hoeveelheid die al gespreid werd. Heeft u nog niets van de ontvangen andere meststof uitgereden, dan is de hoeveelheid in opslag gelijk aan de totale hoeveelheid op het document. Als een gedeelte van de ontvangen andere meststof al gespreid is, dan moet u bepalen hoeveel tonnage nog in opslag is.

Hoeveelheid opgeslagen andere meststoffen in kg N en kg P₂O₅

Het aantal kg N en kg P₂O₅ in opslag wordt automatisch berekend op basis van de opgegeven hoeveelheid en samenstelling.

Gebruik van kunstmest

Heeft u in 2016 kunstmest gebruikt op uw landbouwgronden in het Vlaamse Gewest?

Als er kunstmest gebruikt werd op uw gronden in het Vlaamse Gewest, dan beantwoordt u de vraag met 'JA'. Ook als uw exploitatie gelegen is buiten het Vlaamse Gewest, en er werd kunstmest gebruikt op uw eigen gronden in het Vlaamse Gewest, dan beantwoordt u de vraag met 'JA'. U komt in het detailscherm voor het gebruik van kunstmest. Vervolgens vult u in de tabel de gegevens van de kunstmest in. Via de knop onder de tabel kunt u een nieuwe lijn toevoegen. Via de iconen in de laatste kolom van de tabel kunt u een bestaande lijn bewerken of verwijderen.

LET OP: GEEF HIER OOK DE KUNSTMEST AAN DIE GEBRUIKT WERD OP UW GRONDEN DIE U UITGAF IN SEIZOENSPACHT. U BENT VERANTWOORDELIJK VOOR ALLE MESTGEBRUIK OP AL DE GRONDEN DIE U OP 1 JANUARI IN GEBRUIK HEEFT. WIN HIERVOOR DE NODIGE INFORMATIE IN BIJ DE SEIZOENSPACHTER.

Ook het gebruik van spuiwater afkomstig van een zure wasser van derden op uw landbouwgronden moet u aangeven als gebruikte kunstmeststof. Het eventueel gebruik van ammoniumsulfaat dat u zelf geproduceerd heeft, geeft u niet in deze tabel aan, maar bij hoofdvraag 4 van de digitale aangifte 'Wassers', deelvraag 1 'Zure wasser op stal' (p.48). Kunstmest die u gebruikt hebt bij een teelt op groeimedium, geeft u aan bij hoofdvraag 5 van de digitale aangifte 'Groeimedium', deelvraag 4 'Gebruik van kunstmest in ' (p.60).

Meststof

Via het valmenu kiest u de gewenste mestsoort. Door een zoekterm in te geven, beperkt u de lijst tot mestsoorten waarin die zoekterm voorkomt. In de keuzelijst vindt u telkens de vorm, naam en samenstelling (in % N en % P₂O₅). Mocht u een mestsoort zoeken die u niet terugvindt in de keuzelijst, dan kunt u kiezen voor 'Kunstmest eigen samenstelling'. In dat geval kunt u de naam van de meststof opgeven in het vak 'Meststof omschrijving'.

Samenstelling

Hier vult u het gehalte aan N en P_2O_5 , uitgedrukt in %, in. In bepaalde gevallen wordt de samenstelling (% N en % P_2O_5) automatisch ingevuld op basis van de geselecteerde meststof. Als de samenstelling niet automatisch ingevuld wordt (bv. wanneer 'kunstmest eigen samenstelling' geselecteerd wordt), dan moet u deze zelf opgeven. De samenstelling van de kunstmest vindt u terug op de factuur of de verpakking. Bijvoorbeeld een kunstmeststof 'NPK 15+5+15' bevat 15 % N, 5 % P_2O_5 , 15 % K_2O . Het percentage N, P_2O_5 en K_2O is gelijk aan respectievelijk het aantal kg N, P_2O_5 en K_2O per 100 kg kunstmest.

Eenheid en hoeveelheid

U kiest in welke eenheid u de gebruikte hoeveelheid kunstmest wil opgeven (kg of liter) en vult vervolgens de gebruikte hoeveelheid in. Standaard wordt als eenheid kilogram voorgesteld. Als u liter als eenheid kiest, verschijnt de dichtheid van de meststof waarmee gerekend wordt om het correct totaal aantal kg N en kg P₂O₅ te bekomen.

Kunstmestgebruik in kg N en kg P₂O₅

Het aantal kg N en kg P₂O₅ wordt automatisch berekend op basis van de opgegeven hoeveelheid en samenstelling.

Gebruik in serre op volle grond

Dit laatste vakje vinkt u aan als de kunstmest gebruikt werd in een serre op volle grond.

Gebruik van dierlijke mest op eigen gronden buiten Vlaanderen

Hebt u dierlijke mest, geproduceerd op deze exploitatie, afgezet op uw eigen gronden buiten het Vlaamse Gewest, of hebt u dieren van deze exploitatie op die gronden laten grazen?

LANDBOUWERS DIE ENKEL DIERLIJKE PRODUCTIE EN GRONDEN BINNEN HET VLAAMSE GEWEST HEBBEN, MOETEN HET GEBRUIK VAN HUN DIERLIJKE MEST NIET AANGEVEN.

Het gebruik van dierlijke mest door die landbouwers wordt berekend op basis van de productie die de landbouwer moet aangeven bij hoofdvraag 2 van de digitale aangifte 'Dieren' (p.11), de opslag van dierlijke mest die de landbouwer moet aangeven bij hoofdvraag 3 'Meststoffen', deelvraag 1 'Opslag van dierlijke mest' (p. 36) en de aan- en afvoer van dierlijke mest die gekend is via transportdocumenten.

LANDBOUWERS MET BEDRIJFSEIGEN MESTPRODUCTIE BINNEN HET VLAAMSE GEWEST EN EIGEN LANDBOUWGRONDEN BUITEN HET VLAAMSE GEWEST KUNNEN DE DIERLIJKE MESTSTOFFEN AANGEVEN DIE DAAR WERDEN OPGEBRACHT⁸.

Daarbij moet u een onderscheid maken tussen het spreiden van bedrijfseigen dierlijke meststoffen enerzijds en de begrazing door eigen dieren (rechtstreekse uitscheiding) op eigen grond buiten het Vlaamse Gewest anderzijds. In beide situaties moet u bewijsstukken als bijlage bij uw aangifte opladen die aantonen dat de percelen waarop u uw eigen mest spreadde, of waarop u uw eigen dieren liet grazen, in eigen gebruik heeft. Het duidelijkste bewijsstuk is een kopie van de registratie van uw percelen buiten het Vlaamse Gewest die u liet uitvoeren door de bevoegde overheid. Als u dieren laat grazen op weides die in Nederland of Frankrijk gesitueerd zijn, of in Wallonië op meer dan 25 km van het hoofdbeslag in Vlaanderen, moet u een toestemming van DGZ meesturen.

Als u geregistreerd bent als grensboer met Nederland, moet u geen bewijs meer meesturen van uw perceelsregistratie.

Elk transport als grensboer met Nederland moet voorafgaandelijk aan het transport in het

⁸ Let op: als u uw eigen gronden in Nederland wil bemesten met dierlijke mest van uw Vlaams bedrijf moet u zich laten registreren als grensboer. Meer informatie over de registratie als grensboer vindt u op www.vlm.be. Klik bij 'Thema's' door naar de startpagina van de Mestbank. Vervolgens klikt u bij 'Bemesting' door naar Transport > Grensboerregeling met Nederland.

Begrazing op eigen grond buiten Vlaams Gewest

Hier vult u het begrazingsschema in van uw eigen dieren (van Vlaamse exploitatie) die op uw eigen grond buiten het Vlaamse Gewest hebben gegraasd. Laat u dieren van een ander bedrijf op uw landbouwgrond buiten Vlaanderen grazen, dan moet u die niet aangeven in deze aangifte.

Diercategorie

Via het valmenu kiest u de gewenste diercategorie. De verschillende diercategorieën vindt u in Tabel 10 (p.67).

Aantal

U vult per diercategorie het aantal dieren in dat op uw eigen grond buiten het Vlaamse Gewest gegraasd heeft.

Regio

Hier vult u de regio in waar uw dieren gegraasd hebben (Waals Gewest, Brussels Gewest, Nederland of Frankrijk).

Startdatum en einddatum

U vermeldt de start- en einddatum van de begrazing op uw eigen landbouwgrond buiten het Vlaamse Gewest.

Effectieve bezetting

De effectieve bezetting wordt automatisch berekend op basis van de opgegeven aantallen en start- en einddatum. De effectieve bezetting is de bezetting omgerekend naar een heel jaar (bv. 2 andere runderen die gedurende 6 maanden buiten Vlaanderen grazen, resulteren in een effectieve bezetting van 1 ander rund).

Vermindering gemiddelde veebezetting buiten Vlaams Gewest

Landbouwers die hun eigen dieren laten grazen op hun eigen gronden buiten het Vlaamse Gewest kunnen, als ze dat wensen, hun berekende gemiddelde veebezetting laten verminderen. U doet dit door deze vraag met 'JA' te beantwoorden. De veebezetting wordt dan automatisch verminderd op basis van uw begrazingsschema. De verminderde veebezetting vindt u terug in de kolom 'Effectieve bezetting' bij hoofdvraag 2 van de digitale aangifte 'Dieren'. Op p. 22, 30 en 31 vindt u meer informatie over de effectieve bezetting.

Als u de vraag met 'NEE' beantwoordt, dan wordt de bemesting tijdens de begrazing op basis van uw begrazingsschema in rekening gebracht in uw mestbalans als afzet.

Let op: enkel de begrazing van eigen dieren op eigen gronden buiten het Vlaamse Gewest kan in mindering gebracht worden. Indien uw dieren op gronden van derden grazen, moet u een inscharringscontract opmaken, ongeacht of deze weiden zich binnen of buiten het Vlaamse Gewest bevinden. Uw dieren laten grazen op gronden van derden in Wallonië is echter niet toegelaten.

Meer informatie over de inscharing vindt u op www.vlm.be. Klik bij 'Thema's' door naar de startpagina van de Mestbank. Vervolgens klikt u bij 'Bemesting' door naar Transport > Inscharing. U kan ook uitleg vragen bij de Mestbank in uw provincie (contactgegevens op de achterzijde van deze brochure).

Gebruik van dierlijke mest op eigen gronden binnen het Vlaamse Gewest

Is uw exploitatiezetel gevestigd buiten het Vlaamse Gewest, maar ligt een gedeelte van uw eigen landbouwgronden (geen stallen!) in het Vlaamse Gewest?

LANDBOUWERS DIE ENKEL DIERLIJKE PRODUCTIE EN GRONDEN BINNEN HET VLAAMSE GEWEST HEBBEN, MOETEN HET GEBRUIK VAN HUN DIERLIJKE MEST NIET AANGEVEN.

Het gebruik van dierlijke mest door die landbouwers wordt berekend op basis van de productie die de landbouwer moet aangeven bij hoofdvraag 2 van de digitale aangifte 'Dieren' (p.11), de opslag van dierlijke mest die de landbouwer moet aangeven bij hoofdvraag 3 'Meststoffen', deelvraag 1 'Opslag van dierlijke mest' (p. 36) en de aan- en afvoer van dierlijke mest die gekend is via transportdocumenten.

LANDBOUWERS MET EEN EXPLOITATIE MET DIERLIJKE MESTPRODUCTIE BUITEN HET VLAAMSE GEWEST, EN EEN DEEL VAN HUN EIGEN LANDBOUWGRONDEN BINNEN HET VLAAMSE GEWEST, MOETEN HET GEBRUIK VAN DIERLIJKE MEST OP DE EIGEN GRONDEN AANGEVEN

De Mestbank is enkel geïnteresseerd in de hoeveelheid mest die u op de gronden binnen het Vlaamse Gewest gebruikt hebt. Geef daarom aan hoeveel dierlijke mest u gespreid heeft op uw Vlaamse percelen en vul het beweidingsschema in voor de dieren die er gegraasd hebben. Daarnaast geeft u aan of u andere meststoffen hebt opgeslagen op uw Vlaamse landbouwgrond. U kunt dit aangeven bij hoofdvraag 3 van de digitale aangifte 'Meststoffen', deelvraag 2 'Opslag andere meststoffen' (p. 40). Deze hoeveelheid meststoffen zal voor uw balans van 2017 beschouwd worden als gebruikt op uw Vlaamse landbouwgrond. Meststoffen opgeslagen op uw niet-Vlaamse exploitatie moeten hier niet opgegeven worden. Tot slot moet u ook het gebruik van kunstmest op uw landbouwgronden gelegen in het Vlaams Gewest opgeven. U kunt dit aangeven bij hoofdvraag 3 van de digitale aangifte 'Meststoffen', deelvraag 3 'Gebruik van kunstmest' (p.41).

Ligt uw exploitatie in **Brussel, Wallonië of Frankrijk**, dan beantwoordt u de vraag met 'Ja. in Brussel, Wallonië of Frankrijk'. Vervolgens kunt u het gebruik van dierlijke mest en de begrazing in het Vlaamse Gewest aangeven.

Als uw exploitatie in **Nederland** ligt, dan beantwoordt u de vraag met 'Ja. in Nederland'. Voor een Nederlandse exploitatie kunt u enkel de begrazing in het Vlaamse Gewest aangeven. Het gebruik van dierlijke mest is al gekend via de transportdocumenten. Een overzicht van uw transporten vindt u op het Mestbankloket.

Via de knoppen onder de tabel kunt u een nieuwe lijn toevoegen. Via de iconen in de laatste kolom van de tabel kunt u een bestaande lijn bewerken of verwijderen.

Gebruik van dierlijke mest in het Vlaamse Gewest

Meststof

Via het valmenu kiest u de gewenste mestsoort. Door een zoekterm in te geven, beperkt u de lijst tot mestsoorten waarin die zoekterm voorkomt. In de keuzelijst vindt u telkens de vorm, mestsoort en samenstelling (in kg N/ton en kg P₂O₅/ton).

Dierlijke mest kan de volgende **vormen** hebben: V = vaste mest, VV = vochtige vaste mest, VD = voorgedroogde vaste mest, G = gier, M = mengmest, VL = vloeibare mest.

De verschillende **mestsoorten** vindt u in Tabel 11 (p. 69).

Samenstelling

In bepaalde gevallen wordt de samenstelling (kg N/ton en kg P₂O₅/ton) automatisch ingevuld met de richtwaarden van de geselecteerde meststof. De richtwaarden voor de samenstelling en de dichtheid van dierlijke mest vindt u in Tabel 11 (p. 69). Als u een analyse van de opgeslagen mest hebt, kunt u de ingevulde richtwaarden overschrijven en gebruik maken van analysewaarden. U moet dan wel het analyseresultaat opladen als bijlage bij de aangifte.

Hoeveelheid

Vul de hoeveelheid dierlijke mest in die werd geproduceerd op uw bedrijf gelegen buiten het Vlaamse Gewest en die werd opgebracht op uw landbouwgronden in het Vlaamse Gewest, exclusief de bemesting door begrazing (rechtstreekse uitscheiding). De hoeveelheid wordt uitgedrukt in ton.

Mest die u van Vlaamse landbouwers ontving, dus met een mestafzetdocument of een burenenregeling, moet u niet opgeven op uw aangifte. Deze transporten zijn immers al gekend bij de Mestbank. U kan ze nakijken op het Mestbankloket.

Gebruik dierlijke mest in kg N en kg P₂O₅

Het aantal kg N en kg P₂O₅ wordt automatisch berekend op basis van de opgegeven hoeveelheid en samenstelling.

Begrazing binnen het Vlaamse Gewest

Hier vult u het begrazingsschema in van uw dieren uit stallen buiten het Vlaamse Gewest die op uw eigen grond in het Vlaamse Gewest hebben gegraasd. Laat u dieren van een ander bedrijf op uw landbouwgrond grazen, dan moet u die niet aangeven op deze aangifte. Ook eigen dieren die u laat grazen op landbouwgrond van een ander bedrijf moet u hier niet aangeven. De bemesting via begrazing door die dieren, moet al gekend zijn bij de Mestbank via inscharringscontracten. Meer informatie over de inscharing vindt u op www.vlm.be. Klik bij 'Thema's' door naar de startpagina van de Mestbank. Vervolgens klikt u bij 'Bemesting' door naar Transport > Inscharing. U kan ook uitleg vragen bij de Mestbank in uw provincie (contactgegevens op de achterzijde van deze brochure).

Diercategorie

Via het valmenu kiest u de gewenste diercategorie. De verschillende diercategorieën vindt u in Tabel 10 (p.67).

Aantal

U vult per diercategorie het aantal dieren in dat op de Vlaamse grond gegraasd heeft.

Startdatum en einddatum

U vermeldt de start- en einddatum van de begrazing op uw eigen landbouwgrond in het Vlaamse Gewest.

Effectieve bezetting

De effectieve bezetting wordt automatisch berekend op basis van de opgegeven aantallen en start- en einddatum. De effectieve bezetting is de bezetting omgerekend naar een heel jaar (bv. 2 andere runderen die gedurende 6 maanden in Vlaanderen grazen, resulteren in een effectieve bezetting van 1 ander rund).

Wassers

Heeft u een biologische of zure wasser of verwerkt u exploitatie-eigen mest?

Algemeen

U beantwoordt hoofdvraag 4 van de digitale aangifte (Heeft u een biologische of zure wasser of verwerkt u exploitatie-eigen mest?) met 'JA' als u in 2016 één of meerdere biologische of zure wassers op uw stallen had staan of als u uitsluitend exploitatie-eigen mest op uw exploitatie hebt verwerkt.

U beantwoordt deze vraag met 'NEE' als u mest naar een andere verwerker afgevoerd hebt of als u uw mest geëxporteerd hebt. Als u naast exploitatie-eigen mest ook mest van derden verwerkt, moet u de aangifte van de uitbater van een bewerkings- of verwerkingseenheid invullen.

Zure en biologische luchtwassystemen

Onder meer om te kunnen bepalen hoeveel stikstof uit de mest die op uw exploitatie geproduceerd wordt, u ook op uw exploitatie verwerkt, wordt in de aangifte een onderscheid gemaakt tussen een zure en een biologische wasser. Het grootste verschil ligt bij de behandeling van het spuiwater.

Voor de hoeveelheid stikstof in het geproduceerde spuiwater van een zure wasser (ammoniumsulfaat⁹ = $(\text{NH}_4)_2\text{SO}_4$) kunt u **mestverwerkingscertificaten** (MVC) krijgen. Voor de geproduceerde hoeveelheid stikstof in spuiwater van een biologische wasser¹⁰ krijgt u geen mestverwerkingscertificaten. U kunt wel mestverwerkingscertificaten verkrijgen voor de verdere verwerking van het spuiwater van een biologische wasser tot stikstofgas (N_2) via een nabehandeling (denitrificatie).

Bij een **chemisch luchtwassysteem of zure wasser** met 70 % of hogere emissiereductie wordt de ammoniakuitstoot beperkt door de ventilatielucht te behandelen in een chemisch luchtwassysteem. Dat systeem bestaat uit een kolom met vulmateriaal, waarover continu aangezuurde wasvloeistof wordt gespreid. Bij passage van de ventilatielucht door het luchtwassysteem wordt de ammoniak afgevangen in de wasvloeistof, waarna de gereinigde ventilatielucht het systeem verlaat. Door toevoeging van zwavelzuur aan de wasvloeistof, wordt de ammoniak omgezet in een zout. Spuiwater van een zure wasser bevat hierdoor stikstof in de vorm van ammoniumsulfaat.

⁹ Het ammoniumsulfaat wordt als kunstmeststof beschouwd volgens het Mestdecreet.

¹⁰ Het spuiwater van een biologische wasser is volgens het Mestdecreet een andere meststof waardoor u hiervoor geen MVC's kunt verkrijgen.

In tegenstelling tot een chemisch luchtwassysteem wordt bij een **biologisch luchtwassysteem** de ammoniakuitstoot beperkt door de ventilatielucht te behandelen met bacteriën. Dat systeem bestaat uit een kolom of een bed met vulmateriaal, waarover continu wasvloeistof wordt gespoeld. Bij passage van de ventilatielucht door het luchtwassysteem wordt de ammoniak afgevangen in de wasvloeistof, waarna de gereinigde ventilatielucht het systeem verlaat. Door bacteriën die zich op het vulmateriaal en in de wasvloeistof bevinden, wordt de ammoniak vervolgens omgezet in nitriet of nitraat. Spuiwater van een biologische wasser bevat stikstof in de vorm van nitraat- of nitrietstikstof en in mindere mate in de vorm van ammoniumstikstof.

Als u het spuiwater van uw biologische wasser wenst te gebruiken, vraagt u bij OVAM een grondstofverklaring aan. Om het spuiwater van een biologische wasser naar derden te transporteren, hebt u een ontheffing van de Federale Overheidsdienst Volksgezondheid nodig.

Om spuiwater van uw biologische wasser met transportdocumenten te kunnen vervoeren, moet u bij de Mestbank uw individuele mestcode aanvragen. Dit kan pas als u hiervoor een grondstofverklaring en, in geval van transport naar derden, een ontheffing van de Federale Overheidsdienst Volksgezondheid heeft. Meer informatie vindt u op www.vlm.be. Klik bij 'Thema's' door naar de startpagina van de Mestbank. Vervolgens klikt u bij 'Bemesting' door naar Aanwenden van mest > Aanwenden van specifieke meststoffen.

Let op: verwar het begrip spuiwater niet met het begrip spuiroom. Spuiwater is een algemene term voor het 'restproduct' dat ontstaat bij het gebruik van een zure of biologische wasser om de emissie van ammoniak uit stallen te reduceren. Spuiroom is het overtollige voedingswater, afkomstig van de tuinbouwteelten op een groeimedium, dat niet hergebruikt wordt als voedingswater.

Zure wasser op stal

Heeft u een zure wasser?

Als u een zure wasser op een van uw stallen heeft, dan beantwoordt u deze vraag met 'JA'. U komt dan in het detailscherm omtrent de productie, het gebruik, de afzet en de opslag van ammoniumsulfaat.

Hoeveelheid spuiwater

U vult de debietmeterstanden op 01.01.2016 en 01.01.2017 in. Die waarden staan op uw teller van het spuiwater en vult u in liter in. Op basis van de ingevulde meterstanden wordt automatisch berekend hoeveel liter spuiwater de op uw exploitatie aanwezige zure wasser in 2016 heeft geproduceerd.

Geef ook de gemiddelde stikstofconcentratie van dat spuiwater aan. Die toont u aan met twee analyses van 2016, die u oplaadt als bijlage bij de aangifte. U moet de analyses laten uitvoeren door een erkend labo. Een lijst van die labo's vindt u op www.vlm.be. Klik bij 'Doelgroepen' door naar Laboratoria en staalnemers > Lijst erkende labo's.

Als u meerdere zure wassers hebt, vult u de gegevens per wasser in via de knop 'Nieuwe wasser'.

Hoeveelheid gebruikt, afgezet en opgeslagen spuiwater

U vult in hoeveel van de geproduceerde hoeveelheid spuiwater u gebruikt heeft op eigen percelen in het Vlaamse Gewest (kg N), hoeveel liter bij derden werd afgezet, alsook hoeveel liter spuiwater u op 1 januari 2017 op uw exploitatie opgeslagen hebt.

Biologische wasser zonder nabehandeling

Heeft u een biologische wasser zonder nabehandeling van het spuiwater?

Als u een biologische wasser op een van uw stallen heeft, en u het spuiwater ervan **niet** nabehandelt tot stikstofgas, dan beantwoordt u deze vraag met 'JA'. U komt dan in het detailscherm omtrent de productie van spuiwater van een biologische wasser.

U vult de debietmeterstanden op 01.01.2016 en 01.01.2017 in. Die waarden staan op uw teller van het spuiwater en vult u in liter in. Op basis van de ingevulde meterstanden wordt automatisch berekend hoeveel liter spuiwater de op uw exploitatie aanwezige biologische wasser in 2016 heeft geproduceerd.

Geef ook de gemiddelde stikstofconcentratie van dat spuiwater aan. Die samenstelling toont u aan met minstens twee analyses van 2016, die u bij de aangifte als bijlage oplaadt. Analyses van meststoffen moet u altijd laten uitvoeren door een erkend labo. Een lijst van die labo's vindt u op www.vlm.be. Klik bij 'Doelgroepen' door naar Laboratoria en staalnemers > Lijst erkende labo's.

Om uw aangifte en de nutriëntenstromen op uw bedrijf correct te kunnen interpreteren, vraagt de Mestbank u eenmalig (zolang het proces niet wijzigt) een processchema van uw wasser(s) bij uw aangifte te voegen.

Als u meerdere biologische wassers zonder nabehandeling hebt, vult u de gegevens per wasser in via de knop 'Nieuwe wasser'.

Biologische wasser met nabehandeling

Heeft u een biologische wasser met nabehandeling van het spuiwater?

Als er op uw biologische wasser een systeem voor nabehandeling van het spuiwater aanwezig is (bv. denitrificatierotor), dan beantwoordt u deze vraag met 'JA'.

Als u het spuiwater afkomstig van een op uw exploitatie aanwezige biologische wasser nabehandelt en daarbij stikstofgas produceert, kunt u hiervoor mestverwerkingscertificaten krijgen.

Hoeveelheid spuiwater die nabehandeld wordt

U vermeldt de debietmeterstanden op 01.01.2016 en 01.01.2017. Die waarden staan op uw teller van het spuiwater en vult u in liter in. Op basis van de ingevulde meterstanden wordt automatisch berekend hoeveel liter spuiwater u hebt nabehandeld tot stikstof.

Hoeveelheid spuiwater die afgezet wordt

Ook hiervoor vermeldt u de debietmeterstanden op 01.01.2016 en 01.01.2017. De hoeveel spuiwater die afgezet wordt, wordt automatisch berekend. Dit is de hoeveelheid waswater die niet meer gerecirculeerd kon worden en bijvoorbeeld in de mestkelder gespuid werd.

Vervolgens vult u de gemiddelde stikstofconcentratie voor en na de nabehandeling in. Omdat de stikstofinhoud van het spuiwater uit de wasser variabel is als gevolg van een schommelende belasting (ammoniakemissie) in de loop van de tijd¹¹:

¹¹ Bv. de ammoniakbelasting bij all-in-all-out-systeem voor mestvarkens zal veel lager zijn aan het begin dan aan het einde van de ronde, de ammoniakemissie in de zomer zal meestal hoger liggen dan in de winter, etc.

- worden gedurende 2 opfokperioden (voor biggenstallen) of 2 kraamperioden (voor kraamstal) of 2 mestronden (voor mestvarkens) of een periode van 2 maanden (voor dekstal) telkens 3 stalen genomen van het spuiwater voor en na de nabehandeling;
- worden staalnames als volgt gespreid: 1 in het begin, 1 halverwege en 1 op het einde van de periode/ronde;
- moet als bijkomende voorwaarde één van beide periodes/rondes in de zomer (april-september) liggen.

Dat geeft dan 6 stalen op jaarbasis van het spuiwater voor en na de nabehandeling (totaal 12 stalen). Van die analysewaarden neemt u het gemiddelde. U moet de analyse laten uitvoeren door een erkend labo. Een lijst van die labo's vindt u op www.vlm.be. Klik bij 'Doelgroepen' door naar Laboratoria en staalnemers > Lijst erkende labo's.

De hoeveelheid stikstof uit spuiwater die u afgezet hebt, wordt automatisch berekend. Hiervoor wordt de hoeveelheid spuiwater die afgezet wordt, vermenigvuldigd met de concentratie van dat afgezet spuiwater.

Tevens wordt de hoeveelheid stikstof die verwerkt is tot stikstofgas, afkomstig van het nabehandelde spuiwater van uw biologische wasser, automatisch berekend.

Om uw aangifte en de nutriëntenstromen op uw bedrijf correct te kunnen interpreteren, vraagt de Mestbank u eenmalig (zolang het proces niet wijzigt) een processchema van uw wasser(s) bij uw aangifte te voegen.

Als u meerdere biologische wassers met nabehandeling hebt, vult u de gegevens per wasser in via de knop 'Nieuwe wasser'.

Verwerking van exploitatie-eigen mest in 2016 op uw eigen bedrijf

Heeft u gebruikgemaakt van een andere verwerkingstechniek om op uw eigen bedrijf uw exploitatie-eigen mest te verwerken?

U beantwoordt deze vraag enkel met 'JA' als u uitsluitend exploitatie-eigen mest hebt verwerkt. Als u mest van een andere exploitatie hebt verwerkt, antwoordt u 'NEE' en moet u de aangifte als uitbater van een bewerkings- of verwerkingseenheid invullen.

Voor het bepalen van de hoeveelheid stikstof die in 2016 in uw installatie geproduceerd werd en verwerkt is tot stikstofgas, dient u een nutriëntenbalans in, samen met de bijbehorende analyses van 2016. U moet de analyses laten uitvoeren door een erkend labo. Een lijst van die labo's vindt u op www.vlm.be. Klik bij 'Doelgroepen' door naar Laboratoria en staalnemers > Lijst erkende labo's.

U vult die hoeveelheid verwerkte stikstof in en omschrijft het type installatie door het werkingsprincipe (bv. biologie) en de merknaam te vermelden.

Als u meerdere verwerkingsinstallaties hebt, vult u de gegevens per installatie in via de knop 'Nieuwe installatie'.

Groeimedium: is materiaal in vaste of vloeibare vorm (geen landbouwgrond) dat wordt gebruikt of bestemd is om te worden gebruikt als voedingsbodem voor gewassen. Concreet wordt hiermee de grondloze teelt van gewassen bedoeld, zowel in serre als in openlucht. Bijvoorbeeld de opkweek van sierplanten in bloempotten (containers), tomaten of aardbeien op substraat, boomkwekerij containerteelt, maar ook de forcerie van witlofwortelen in bakken. Voorbeelden van substraat zijn: turf, potgrond, steenwol, perliet, nutriëntfilm, enz.

Voedingswater: is de hoeveelheid water die u verstrekt aan uw gewas op groeimedium en waaraan voedingsstoffen zijn toegevoegd.

Spuistroom¹²: is het overtollige voedingswater, afkomstig van gewassen op een groeimedium, dat niet hergebruikt wordt als voedingswater.

Strikt genomen beschikt u niet over spuistroom als u geen voedingswater aanmaakt. Het komt echter de waterkwaliteit ten goede als u het overtollige water dat wegvloeit, opvangt en een nuttige toepassing geeft.

Productie van voedingswater

Heeft u voedingswater geproduceerd op uw exploitatie?

Voldoende en correcte gegevens over de productie van voedingswater, laten toe om de water- en meststoffenstromen op uw bedrijf beter in kaart te brengen. Zo kan de Mestbank de benodigde opslagcapaciteit voor spuistroom op uw bedrijf correct bepalen.

U vult, per teelt en per productiemethode, de bruto- en netto-oppervlakte aan, alsook de gebruikte hoeveelheid N en P₂O₅ voor de productie van voedingswater en het percentage recirculatie.

LET OP: IN DE MESTBANKAANGIFTE PRODUCTIEJAAR 2016 ZIJN DE GEGEVENS VAN TEELT EN PRODUCTIEMETHODE REEDS INGELADEN, ZOALS AANGEGEVEN IN DE VERZAMELAANVRAAG 2016. HET IS WEL VAN BELANG OM DE BIJKOMENDE GEGEVENS NOG AAN TE VULLEN IN HET DETAILSCHERM (AANTAL AARDBEIEENOOGSTEN, BRUTO- EN NETTO-OPPERVLAKTE, GEBRUIKTE HOEVEELHEID N EN P₂O₅ VOOR DE PRODUCTIE VAN VOEDINGSWATER EN PERCENTAGE RECIRCULATIE).

Teelt u twee verschillende gewassen volgens één productiemethode, dan zijn er dus twee lijnen ingeladen. Ook als u één gewas teelt met twee verschillende productiemethodes, zijn er twee lijnen ingeladen. Via de knop onder de tabel kunt u een nieuwe lijn toevoegen. Via de iconen in de laatste kolom van de tabel kunt u een bestaande lijn bewerken of verwijderen.

Teelt, productiemethode en aantal aardbeienoogsten

In de Mestbankaangifte productiejaar 2016 zijn de teelten en productiemethodes reeds ingeladen.

De **teelten** zijn de teelten zoals u ze aangegeven hebt in de Verzamelaanvraag bij het Departement Landbouw en Visserij.

¹² Een analyse van de spuistroom is een nuttig middel om de afzet van stikstof en fosfaat op de landbouwgrond correct in te schatten.

Ook de **productiemethodes** zijn deze zoals aangegeven in de Verzamelaanvraag als ‘gespecialiseerde productiemethode’. Het gaat hier om 4 productiemethoden die beschouwd worden als teelt op groeimedium:

- SGM: serres met teelt op groeimedium
- NPO: niet-permanent overkapte teelt op groeimedium
- CON: teelt op groeimedium in open lucht
- LOO: loods (voor plantaardige productie)

Geef voor de permanent overkapte teelt van **aardbeien** bijkomend aan of het gaat om **2 of 3 oogsten per jaar**. Dit is van belang om de benodigde opslagcapaciteit correct te kunnen bepalen.

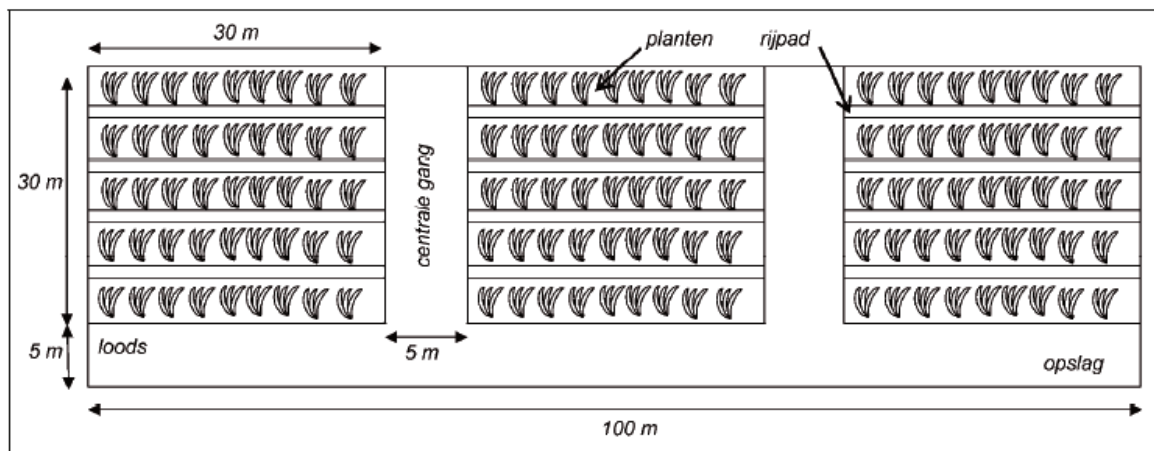
Bruto- en netto-oppervlakte

Bij de **bruto-oppervlakte** moet u de oppervlakte invullen zoals aangegeven in de Verzamelaanvraag, dus met inbegrip van gangpaden en dergelijke.

Voor de bepaling van de **netto-oppervlakte** brengt u enkel de ruimte in rekening waar planten geteeld worden op groeimedium. Een centrale dienstgang hoeft u niet mee te tellen, maar de paden voor verzorging en oogst tussen twee rijen wel. Figuur 4 geeft een schematisch voorbeeld.

In het geval uw oppervlakte groeimedium uit meerdere teeltlagen bestaat, vermenigvuldigt u de oppervlakte met het aantal lagen en vermindert u dit getal met 10 %.

Voorbeeld: berekening netto-oppervlakte groeimedium

Figuur 4: Bovenaanzicht van een ruimte waar geteeld wordt op groeimedium

De totale oppervlakte van het groeimedium is 4.860 m^2 of 48,6 are en is als volgt berekend:

Er zijn 3 zones waar planten op groeimedium worden gekweekt gescheiden door 2 centrale gangen. Deze zones meten alle drie 30 op 30 m. De rijpaden in deze zones moeten meegeteld worden, de centrale gangen en opslagplaatsen niet.

Eén zone heeft dus een oppervlakte van:

$$30 \text{ m} \times 30 \text{ m} = 900 \text{ m}^2$$

Worden de oppervlaktes van elke zone samengeteld, bekomt men een oppervlakte van:

$$900 \text{ m}^2 + 900 \text{ m}^2 + 900 \text{ m}^2 = 2700 \text{ m}^2$$

Elke zone bestaat uit twee verdiepen met groeimedium. De oppervlakte moet dus vermenigvuldigd worden met het aantal lagen, nl. 2:

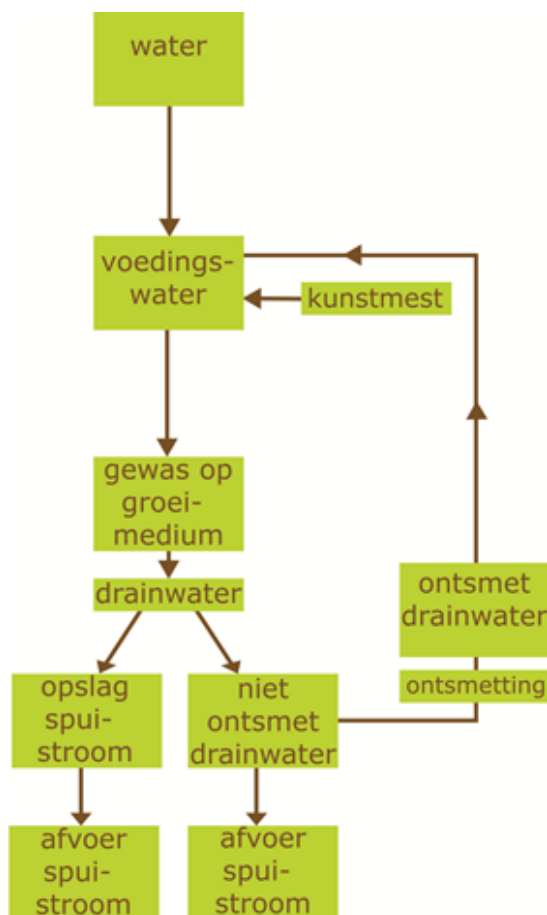
$$2700 \text{ m}^2 \times 2 = 5400 \text{ m}^2$$

Ten slotte mag er 10 % van de bekomen oppervlakte worden afgetrokken, vermits er twee teeltlagen aanwezig zijn. De totale oppervlakte wordt dus:

$$5400 \text{ m}^2 - (5400 \text{ m}^2 \times 10 \%) = 4860 \text{ m}^2 \text{ of } 48,6 \text{ are}$$

Gebruikte hoeveelheid N en P₂O₅ voor de productie van voedingswater

De hoeveelheden N en P₂O₅ in kg, zijn de hoeveelheden N en P₂O₅ in kg die u met het water hebt gemengd voor de productie van voedingswater. Het gaat hierbij enkel om de hoeveelheid N en P₂O₅ die aangemaakt worden, dus u telt de samenstelling van het water nà recirculatie niet mee. Het zijn de hoeveelheden N en P₂O₅ die van het blokje 'KUNSTMEST' in de onderstaande figuur naar het blokje 'VOEDINGSWATER' stromen. Als u zich baseert op facturen, hou dan rekening met begin- en eindstock om de verbruikte hoeveelheid te berekenen.

Figuur 5: Schema van de stromen aan water en meststoffen bij een teelt op groeimedium met recirculatie

Percentage recirculatie

Bij recirculatie wordt het water dat onder aan het groeimedium wordt gerecupereerd weer bij het voedingswater gemengd zodat het opnieuw kan worden toegediend. Als u recirculatie heeft toegepast, duidt u voor de combinatie van teelt en productiemethode het percentage aan van de oppervlakte waarvoor u recirculatie heeft toegepast.

Berekening van de geproduceerde en opgeslagen spuistroom

Heeft u spuistroom geproduceerd en/of opgeslagen?

Hier vult u de gegevens over de geproduceerde en opgeslagen spuistroom in. Via de knop onder de tabellen kunt u een nieuwe lijn toevoegen. Via de iconen in de laatste kolom van de tabellen kunt u een bestaande lijn bewerken of verwijderen.

Spuistroom productie

Meststof en samenstelling

Via het valmenu kiest u de gewenste mestsoort. In bepaalde gevallen wordt de samenstelling (kg N/m³ en kg P₂O₅/m³) automatisch ingevuld met de richtwaarden van de geselecteerde meststof.

Tabel 7 geeft een overzicht van de richtwaarden voor de overeenkomstige teelten. De tabel met richtwaarden voor de samenstelling van spuistroom vindt u ook terug in de brochure Normen en richtwaarden op www.vlm.be. Klik bij 'Thema's' door naar de startpagina van de Mestbank. Vervolgens klikt u bij 'Bemesting' door naar Aanwenden van mest > Bemestingsnormen.

Teelt	N in kg/ton	P ₂ O ₅ in kg/ton
Azalea	0,07	0,02
Boomkwekerij	0,02	0,01
Aardbeien	0,18	0,06
Sla	0,28	0,11
Groene en bloeiende planten	0,18	0,05
Rozen	0,19	0,06
Komkommers	0,39	0,08
Paprika	0,40	0,08
Tomaten	0,54	0,10
Aubergines	0,49	0,08
Forcerie witloof	0,10	0,04
Andere tuinbouwteelten	0,50	0,20

Tabel 7: Richtwaarden voor de samenstelling van spuistroom

Als u een analyse van de spuistroom liet uitvoeren tijdens het jaar, dan kunt u de ingevulde richtwaarden overschrijven en gebruik maken van analysewaarden. U moet dan wel het analysesresultaat opladen als bijlage bij de aangifte.

Hoeveelheid

De hoeveelheid spuistroom kunt u op verschillende manieren bepalen:

- Aan de hand van de hoeveelheid drainwater die definitief uit het systeem werd onttrokken (via afzet op uw eigen gronden of op die van andere bedrijven) en de opslagverschillen. Als u uw spuistroom opvangt in een buffertank of opslagvat, moet u het verschil in hoeveelheid van de opslag op 1 januari 2017 en de opslag op 1 januari 2016 bij de hoeveelheden afgevoerde spuistroom optellen:

Geproduceerde hoeveelheid spuistroom

$$= \text{hoeveelheid afgevoerde spuistroom} + (\text{opslag op 1.1.2017} - \text{opslag op 1.1.2016})$$

- Als u niet recirculeert kunt u de hoeveelheid spuistroom bepalen met het drainpercentage (zie Voorbeeld van de berekening van de geproduceerde hoeveelheid spuistroom in m³ zonder recirculatie). Het drainpercentage is het percentage van het voedingswater dat niet door de planten wordt opgenomen. Het is met andere woorden het percentage dat door het groeimedium heen stroomt.
- Als u wél recirculeert kunt u de hoeveelheid spuistroom bepalen aan de hand van het drainpercentage en de procentuele oppervlakte van uw groeimedium waarop u drainwater recirculeert (zie Voorbeeld van de berekening van de geproduceerde hoeveelheid spuistroom in m³ met recirculatie).
- Als u volledig recirculeert hebt u geen spuistroom geproduceerd en vult u '0 m³' in.
- U kunt ook de hoeveelheid spuistroom bepalen met een debietmeter die de spuistroom registreert.

Voorbeeld van de berekening van de geproduceerde hoeveelheid spuistroom in m³ zonder recirculatie:

Op een bedrijf met 12.750 m³ voedingswater, een drainpercentage van 30 % en zonder recirculatie, is de hoeveelheid spuistroom:

$$\text{Hoeveelheid voedingswater} \times \text{drainpercentage} = 12.750 \text{ m}^3 \times 0,30 = 3.825 \text{ m}^3$$

Voorbeeld van de berekening van de geproduceerde hoeveelheid spuistroom in m³ met recirculatie:

Als u voor een bepaalde teelt recirculatie toepast op een gedeelte van de oppervlakte, moet u dat in rekening brengen voor de bepaling van uw geproduceerde hoeveelheid spuistroom. Als u bijvoorbeeld op 80 % van uw perceel drainwater recirculeert, wordt er op 20 % van de oppervlakte spuistroom geproduceerd. De hoeveelheid spuistroom is dus 20 % van het drainwater.

Voorbeeld: een tuinbouwer heeft 24.000 m³ voedingswater aan zijn komkommers gegeven. Het drainpercentage is 25 % en hij heeft over 80 % van zijn oppervlakte gerecirculeerd (zie Percentage recirculatie, p. 55). De hoeveelheid spuistroom wordt dan:

$$\begin{aligned} & \text{Hoeveelheid voedingswater} \times \text{drainpercentage} \times (1 - \text{recirculatiepercentage}) \\ & = 24.000 \text{ m}^3 \times 0,25 \times (1 - 0,80) = 1.200 \text{ m}^3 \end{aligned}$$

Hoeveelheid geproduceerde spuistroom in kg N en kg P₂O₅

Het aantal kg N en kg P₂O₅ wordt automatisch berekend op basis van de opgegeven hoeveelheid en samenstelling.

Doorsijpeling

Als u houtig kleinfruit of aardbeien hebt waarbij de spuistroom rechtstreeks in de bodem onder de planten sijpelt, dan geeft u de hoeveelheid spuistroom aan die doorsijpelt in m³.

Spuistroom opslag

Meststof en samenstelling

Via het valmenu kiest u de gewenste mestsoort. In bepaalde gevallen wordt de samenstelling (kg N/m³ en kg P₂O₅/m³) automatisch ingevuld met de richtwaarden van de geselecteerde meststof. De richtwaarden voor de samenstelling van spuistroom vindt u in

Tabel 7 p. 56. Als u een analyse van de spuistroom liet uitvoeren tijdens het jaar, dan kunt u de ingevulde richtwaarden overschrijven en gebruik maken van analysewaarden. U moet dan wel het analyseresultaat opladen als bijlage bij de aangifte.

Hoeveelheid

U vult de totaal opgeslagen hoeveelheid in op 1 januari 2017, uitgedrukt in m³. U vermeldt enkel de spuistroom die definitief uit het recirculatiesysteem onttrokken werd en op 1 januari 2017 nog apart opgeslagen is, in afwachting van spreiding op landbouwgrond in de loop van 2017.

Hoeveelheid opgeslagen spuistroom in kg N en kg P₂O₅

De totaal opgeslagen hoeveelheid, uitgedrukt in kg N en kg P₂O₅, wordt automatisch berekend op basis van de opgegeven hoeveelheid en samenstelling.

Opslagcapaciteit voor spuistroom

Heeft u opslagcapaciteit voor spuistroom?

Permanent overkapt groeimedium

Vul de opslagcapaciteit in die op uw bedrijf aanwezig is. Naast de specifieke capaciteit van het opslagvat voor spuistroom kunt u ook de buffertank(s) voor recirculatie meerekenen als opslagcapaciteit voor spuistroom. Vul met behulp van Tabel 8 de volgende tabel in om de minimale opslagcapaciteit voor spuistroom op uw bedrijf te bepalen.

teelt	(a) oppervlakte in ha, behalve forcerie van witloof	(b) verplichte opslagcapaciteit per ha uit de kolom 'met recirculatie' of 'zonder recirculatie' in Tabel 8; voor forcerie van witloof is dit per bedrijf	vermenigvuldig (a) met (b)
			(c1)
			(c2)
			(c3)
(d) totale som (c1)+(c2)+(c3) (bij meerdere teelten of teeltsystemen)			
(e) opslagcapaciteit zoals aangegeven bij hoofdvraag 5 'Groeimedium', deelvraag 3 'Opslagcapaciteit voor spuistroom'			

teelt	benodigde opslagcapaciteit zonder recirculatie	benodigde opslagcapaciteit met recirculatie
aardbeien onder glas	240 m ³ /ha	20 m ³ /ha
aardbeien onder plastic	130 m ³ /ha	20 m ³ /ha
aubergine	750 m ³ /ha	30 m ³ /ha
azalea	270 m ³ /ha	45 m ³ /ha
boomkwekerij	270 m ³ /ha	niet van toepassing
groene en bloeiende planten	630 m ³ /ha	20 m ³ /ha
houtig kleinfruit, behalve aardbeien	113 m ³ /ha	15 m ³ /ha
komkommer	750 m ³ /ha	30 m ³ /ha
overige teelten	750 m ³ /ha	30 m ³ /ha
paprika	750 m ³ /ha	30 m ³ /ha
sla	niet van toepassing	30 m ³ /ha
snijbloemen	2400 m ³ /ha	400 m ³ /ha
tomaat	750 m ³ /ha	30 m ³ /ha
witloof – forcerie	36 m ³ /bedrijf	0 m ³

Tabel 8: verplichte opslagcapaciteiten (m³/ha) per teelt

Als de benodigde minimale opslagcapaciteit (d) kleiner is of gelijk aan uw beschikbare opslagcapaciteit, dan hoeft u verder niets te doen.

Verklaring onvoldoende opslagcapaciteit spuistroom

Als u over onvoldoende opslagcapaciteit beschikt, duidt u in onderstaande lijst aan wat voor u van toepassing is en voegt u het bijhorende document als bijlage bij deze aangifte.

1. U beschikt over een contract dat u bij derden opslagcapaciteit hebt. Voeg het contract toe als bijlage.
2. Uit een bedrijfsdoorlichting door een erkend praktijkcentrum blijkt dat een lagere opslagcapaciteit volstaat. Voeg het onderbouwde verslag van het erkende praktijkcentrum toe als bijlage.
3. U heeft een milieuvergunning voor het lozen van spuistroom. Voeg een kopie van de betreffende milieuvergunning toe als bijlage.
4. U heeft houtig kleinfruit of aardbeien waarbij de spuistroom rechtstreeks in de bodem sijpelt onder de planten¹³. De voorwaarden in de wetgeving zijn:
 - de hoeveelheid spuistroom die op die manier in de bodem sijpelt bedraagt maximaal 100 l per jaar per m², waarvan maximaal 20 l in de periode van 1 september tot en met 28 (29) februari;
 - de hoeveelheid stikstof die rechtstreeks insijpelt, is kleiner dan, of gelijk aan de maximaal toegelaten hoeveelheid N uit kunstmest op grasland. Deze maximale hoeveelheid vindt u in de tabellen onder artikel 13, § 2, van het Mestdecreet¹⁴.

Gebruik van kunstmest in 2016

Heeft u andere kunstmest gebruikt op gewassen op groeimedium dan voor aanmaak voedingswater?

Als u in 2016 op een andere manier dan via het voedingswater kunstmest hebt verstrekt aan planten op groeimedium, beantwoordt u deze vraag met 'JA'. Een voorbeeld is kunstmest die in potgrond is gemengd. Vervolgens vult u in de tabel de gegevens van de kunstmest in. Via de knop onder de tabel kunt u een nieuwe lijn toevoegen. Via de iconen in de laatste kolom van de tabellen kunt u een bestaande lijn bewerken of verwijderen.

Meststof

Via het valmenu kiest u de gewenste mestsoort. Door een zoekterm in te geven, beperkt u de lijst tot mestsoorten waarin die zoekterm voorkomt. Mocht u een mestsoort zoeken die u niet terugvindt in de keuzelijst, dan kunt u kiezen voor 'Kunstmest eigen samenstelling'. In de keuzelijst vindt u telkens de vorm, naam en samenstelling (in % N en % P₂O₅).

Samenstelling

Hier vult u het gehalte aan N en P₂O₅, uitgedrukt in %, in. In bepaalde gevallen wordt de samenstelling (% N en % P₂O₅) automatisch ingevuld op basis van de geselecteerde meststof. Als de samenstelling niet automatisch ingevuld wordt (bv. wanneer 'kunstmest eigen samenstelling' geselecteerd wordt), dan moet u deze zelf opgeven. De samenstelling van de kunstmest vindt u terug op de factuur of de verpakking.

¹³ Als spuistroom wordt opgevangen, bijvoorbeeld door middel van goten, kunt u geen aanspraak maken op deze mogelijkheid.

¹⁴ U vindt een gecoördineerde versie van het Mestdecreet op www.vlm.be. Klik bij 'Thema's' door naar de startpagina van de Mestbank. Vervolgens klikt u bij 'Achtergrond' door naar Regelgeving > decreten

Eenheid en hoeveelheid

U kiest in welke eenheid u de gebruikte hoeveelheid kunstmest wil opgeven (kg of liter) en vult vervolgens de gebruikte hoeveelheid in. Standaard wordt als eenheid kilogram voorgesteld. Als u liter als eenheid kiest, verschijnt de dichtheid van de meststof waarmee gerekend wordt om het correct totaal aantal kg N en kg P₂O₅ te bekomen.

Kunstmestgebruik in kg N en kg P₂O₅

Het aantal kg N en kg P₂O₅ wordt automatisch berekend op basis van de opgegeven hoeveelheid en samenstelling.

Aanvraag van de verlenging van een attest

Wilt u een verlenging aanvragen van een attest voor meststoffen waarvan de stikstofinhoud laag is?

Een attest voor meststoffen waarvan de stikstofinhoud laag is, kan worden verleend op voorwaarde dat uw spuistroom een laag N-gehalte heeft. Een laag N-gehalte houdt in: totale N < 0,6 kg N/ton product.

Als u van die afwijkingen gebruik wilt maken, moet u een attest aanvragen bij de Mestbank. U gaat daarvoor als volgt te werk:

Als u het attest voor het eerst aanvraagt, gebruikt u het formulier [Aanvraag van een attest in het kader van de uitrijregeling of niet-emissiearme aanwending](#), dat u vindt op www.vlm.be. Klik bij 'Formulieren en registers' door naar Mestbank > Formulieren Mestbank > Bemesting.

De verlenging van eerder verleende attesten kunt u in de aangifte zelf doen door op deze vraag 'JA' te antwoorden. U ontvangt het nieuwe attest dan uiterlijk op 15 juli. Dat attest is drie jaar geldig vanaf 1 augustus.

Bij uw aanvraag van het attest moet u een analyseverslag toevoegen als bijlage dat aantoont dat de spuistroom voldoet aan de voorwaarden. De staalname en analyse moeten worden uitgevoerd door een laboratorium dat erkend is in het kader van het Mestdecreet. Een overzicht van de erkende laboratoria vindt u op www.vlm.be. Klik bij 'Doelgroepen' door naar Laboratoria en staalnemers > Lijst erkende labo's.

Spuistoorm met een attest voor meststoffen waarvan de stikstofinhoud laag is, mag onder bepaalde voorwaarden worden uitgereden in periodes waarin type 3 meststoffen zonder attest niet mogen worden uitgereden. De dosis is in de uitzonderingsperiode steeds beperkt tot 30 kg N/ha waarvan max. 10 kg minerale N/ha over de hele periode. De overige voorwaarden zijn afhankelijk van het type bedrijf en de teelt:

Niet-focusbedrijven

- Vanaf 1 september t.e.m. 15 november en vanaf 16 januari t.e.m. 15 februari, op voorwaarde dat er een gewas aanwezig is bij de opbrenging.
- Vanaf 1 september t.e.m. 15 oktober ook op onbeteelde grond, op voorwaarde dat er binnen de 7 dagen na de opbrenging een gewas ingezaaid wordt.

Focusbedrijven van categorie 1, akkerland

- Vanaf 16 augustus t.e.m. 15 november en van 16 januari t.e.m. 15 februari, op voorwaarde dat er een gewas aanwezig is bij de opbrenging.
- Vanaf 1 september t.e.m. 15 oktober ook op onbeteelde grond, op voorwaarde dat er binnen de 7 dagen na de opbrenging een gewas ingezaaid wordt.
- Tot en met 31 augustus na de oogst van de hoofdteelt, op voorwaarde dat er uiterlijk op 31 augustus een vanggewas ingezaaid wordt.

Focusbedrijven van categorie 1, grasland

- Vanaf 1 september t.e.m. 15 november en vanaf 16 januari t.e.m. 15 februari.

Focusbedrijven van categorie 2 en 3 mogen de uitzondering voor type 3 meststoffen met lage N-inhoud, zoals hierboven vermeld, niet toepassen.

Een volledig overzicht van de uitrijregeling vindt u op www.vlm.be. Klik bij 'Thema's' door naar de startpagina van de Mestbank. Vervolgens klikt u bij 'Bemesting' door naar Aanwenden van mest > Uitrijregeling.

Aanvullende opmerkingen

Heeft u verder nog opmerkingen?

U heeft nog de mogelijkheid om aanvullende inlichtingen mee te geven via uw aangifte. Aangezien de Mestbankaangiftes maximaal automatisch verwerkt worden, is het echter van belang om in dit opmerkingenveld duidelijke termen te vermelden. Wenst u bijvoorbeeld dat voor de berekening van de melkkoecategorie rekening gehouden wordt met de melkgift en gemiddelde bezetting van het betreffende productiejaar zelf, vermeld dan expliciet het woord melkgift of melklevering. Wilt u bijvoorbeeld een globale mestbalans aanvragen, omdat u uw bedrijf in de loop van het jaar heeft overgelaten, vermeld dan expliciet de term 'globale mestbalans', beperk u niet tot de melding dat u uw bedrijf heeft overgelaten in de loop van het jaar. Op die manier is de kans maximaal dat de Mestbank tijdig uw opmerking goed verwerkt heeft.

Bijlagen opladen

Nadat u alle vragen/vakken van de digitale aangifte heeft ingevuld, wordt in een pop-upschermdoos gevraagd om bijlagen op te laden. Deze boodschap verschijnt ook wanneer u geen bijlagen hoeft over te maken, in dat geval negeert u deze boodschap en klikt u op de 'Ok' knop. Wanneer u wel bijlagen moet overmaken, gaat u naar het menu links op het scherm en klikt er op 'Bijlagen'. De vereiste bijlagen worden daar nogmaals getoond en ook de werkwijze om uw digitaal beschikbare documenten op te laden. Voor een vlotte verwerking van uw documenten, geeft u best een bestandsnaam die de inhoud van de bijlage aangeeft. Als eenzelfde bijlage bij meerdere rubrieken hoort, kunt u aanduiden dat u die bijlage al heeft opgeladen bij een vorige rubriek door het vakje 'Zie hoger' aan te vinken.

Als u de bijlagen niet wenst op te laden, dan kunt u hier ook aangeven dat u de bijlagen per post opstuurt naar de VLM in uw provincie. Met de knop 'Aanmaken verzendlijst' kunt u een overzicht opvragen van al uw bijlagen.

Controleren en doorsturen

Wanneer u uw aangifte heeft ingevuld en eventuele bijlagen heeft opgeladen, gaat u naar het menu links op het scherm en klikt er op 'Controleren en doorsturen'. U vindt deze link ook onderaan de ingevulde aangifte.

Hier krijgt u een overzicht van de gedetecteerde opmerkingen, waarschuwingen en fouten.

Wanneer u op 'aangifte doorsturen' en vervolgens op de knop 'definitief doorsturen' klikt, wordt de aangifte definitief doorgestuurd en kunt u er niets meer aan wijzigen. Als u uw aangifte definitief heeft doorgestuurd, ontvangt u een bevestigingsmail. Als u meerdere exploitaties heeft, dan moet u aangifte doen voor al uw exploitaties. U ontvangt een bevestigingsmail per exploitatie.

Na het definitief doorsturen kan u uw aangifte niet meer wijzigen, maar wel nog raadplegen, afdrukken of opslaan via de rubriek 'Ingediende aangiftes'.

Vergelijking indeling aangifte op papier en digitale aangifte

Aangifteformulier		Digitale aangifte	Pagina
	Varkens - Gemiddelde veebezetting per staltype (vraag 5) - Nutriëntenbalanstype en mestuitscheidingscijfers (vraag 6)	Heeft u varkens gehouden?	p. 26
	Pluimvee - Gemiddelde veebezetting en staltype (vraag 7) - Nutriëntenbalanstype en mestuitscheidingscijfers (vraag 8)	Heeft u pluimvee gehouden?	p. 29
	Paarden en pony's (vraag 9)	Heeft u paarden gehouden?	p. 30
	Andere diersoorten (vraag 10)	Heeft u andere diersoorten gehouden?	p. 31
	Bepaling van het aandeel beweiding bij graasdieren (vraag 11)	Heeft u één of meerdere diersoorten laten grazen op de weide?	p. 32
	Nutriëntenuitscheidingsbalans 2017 (vraag 12)	Wilt u in 2017 gebruik maken van het nutriëntenbalanstype "andere voeders of voedertechnieken (AVVT)"?	p. 34
	Programmatistische Aanpak Stikstof (vraag 13 en 14)	Bent u in 2016 vergund voor emissiereducerende maatregel (en) in het kader van PAS?	p. 34
DEEL 3	Zure water op stal (vragen 1 tot 3)	Heeft u een zure water?	p. 48
	Biologische water op stal (vragen 4 tot 7)	Heeft u een biologische water zonder nabehandeling van het spuiwater?	p. 49
		Heeft u een biologische water met nabehandeling van het spuiwater?	p. 49
	Verwerking van exploitatie-eigen mest in 2016 op uw eigen bedrijf (vragen 8 tot 10)	Heeft u gebruikgemaakt van een andere verwerkingstechniek om op uw eigen bedrijf uw exploitatie-eigen mest te verwerken?	p. 50
	Soort verwerkte mest (vragen 11 en 12)	Heeft u pluimveemest verwerkt?	p. 51
DEEL 4	Productie van voedingswater en recirculatie in 2016 (vragen 1 en 2)	Heeft u voedingswater geproduceerd op uw exploitatie?	p. 52
	Spuiroom in 2016 (vragen 3 tot 5)	Heeft u spuiroom geproduceerd en/of opgeslagen?	p. 56
		Heeft u opslagcapaciteit voor spuiroom?	p. 59
	Gebruik van kunstmest in 2016 (vragen 6 en 7)	Heeft u nog andere kunstmest gebruikt op gewassen op groeimedum dan voor aanmaak voedingswater?	p. 60

Forfaitaire uitscheidingscijfers per diercategorie

diersoort	uitscheiding in kg/dier en per jaar	
	P ₂ O ₅	N
rundvee		
melkvee		
melkkoeien met een melkproductie (in kg melk/jaar) van:		
maximaal 4 000	26	81
hoger dan 4 000 tot en met 4 250	26,5	83
hoger dan 4 250 tot en met 4 500	27	85
hoger dan 4 500 tot en met 4 750	27,5	87
hoger dan 4 750 tot en met 5 000	28	89
hoger dan 5 000 tot en met 5 250	28,5	91
hoger dan 5 250 tot en met 5 500	29	93
hoger dan 5 500 tot en met 5 750	29,5	95
hoger dan 5 750 tot en met 6 000	30	97
hoger dan 6 000 tot en met 6 250	31	99
hoger dan 6 250 tot en met 6 500	31,5	101
hoger dan 6 500 tot en met 6 750	32,5	103
hoger dan 6 750 tot en met 7 000	33	105
hoger dan 7 000 tot en met 7 250	34	107
hoger dan 7 250 tot en met 7 500	34,5	109
hoger dan 7 500 tot en met 7 750	35,5	111
hoger dan 7 750 tot en met 8 000	36	113
hoger dan 8 000 tot en met 8 250	37	115
hoger dan 8 250 tot en met 8 500	37,5	117
hoger dan 8 500 tot en met 8 750	38,5	119
hoger dan 8 750 tot en met 9 000	39	121
hoger dan 9 000 tot en met 9 250	40	123
hoger dan 9 250 tot en met 9 500	40,5	125
hoger dan 9 500 tot en met 9 750	41,5	127
hoger dan 9 750 tot en met 10 000	42	129
hoger dan 10 000	43	131
vervangingsvee jonger dan 1 jaar	10	33
vervangingsvee van 1 tot 2 jaar	19,2	58
mestvee		
zoogkoeien	25	65
mestkalveren	3,6	10,5
runderen jonger dan 1 jaar	7	22,3
runderen van 1 tot 2 jaar	19,2	58
andere runderen	29,5	77
varkens		
biggen van 7 tot 20 kg	1,53	2,18
beren	14,5	24
zeugen, incl. biggen van minder dan 7 kg	14,5	24
andere varkens van 20 kg tot 110 kg	5,33	13
andere varkens van meer dan 110 kg	14,5	24
pluimvee		
leggrassen		
legkippen	0,45	0,81
(groot)ouderdieren van legkippen	0,45	0,81

diersoort	uitscheiding in kg/dier en per jaar	
	P ₂ O ₅	N
opfokpoeljen van legkippen	0,18	0,34
vleesrassen		
slachtkuikens	0,26	0,61
slachtkuiken ouderdieren	0,69	1,31
opfokpoeljen van slachtkuiken ouderdieren	0,26	0,52
struisvogels		
struisvogels fokdieren	9,8	18
struisvogels slachtdieren	4,5	8,6
struisvogels van 0 tot 3 maanden	1,7	3,5
kalkoenen		
kalkoenen slachtdieren	1,05	1,70
kalkoenen ouderdieren	1,47	2
ander pluimvee	0,19	0,24
paarden		
paarden van meer dan 600 kg	30	65
paarden en pony's van 200 tot 600 kg	21	50
paarden en pony's van minder dan 200 kg	12	35
andere diersoorten		
konijnen		
gesloten bedrijven per vrouwelijk konijn	4,76	7,42
vetmesterij per dier	0,449	0,658
kwekerij per volwassen dier	1,87	3,16
geiten en schapen		
geiten en schapen jonger dan 1 jaar	1,72	4,36
geiten en schapen ouder dan 1 jaar	4,14	10,5
nertsen		
gesloten bedrijven per moederdier	1,3	2,3
vetmesterij per dier	0,4	0,7
kwekerij per volwassen dier	0,5	0,9

Tabel 10: overzicht van de forfaitaire uitscheidingscijfers per diercategorie

Richtwaarden voor de samenstelling en dichtheid van meststoffen

Mestsoort	Vorm	Richtwaarde samenstelling in kg/m ³		Dichtheid ton/m ³	Richtwaarde samenstelling in kg/ton	
		N (kg/m ³)	P ₂ O ₅ (kg/m ³)		N (kg/ton)	P ₂ O ₅ (kg/ton)
runderen	G	4,0	0,2	1,0	4,0	0,2
runderen	M	4,8	1,4	1,0	4,8	1,4
runderen	V	5,68	2,32	0,8	7,1	2,9
mestkalveren	M	3,0	1,3	1,0	3,0	1,3
zeugen, incl. biggen	G	2,0	0,9	1,0	2,0	0,9
zeugen, incl. biggen	M	4,4	2,9	1,0	4,4	2,9
zeugen, incl. biggen	V	6,0	7,2	0,8	7,5	9,0
mestvarkens	G	5,8	0,9	1,0	5,8	0,9
mestvarkens	M	8,1	5,0	1,0	8,1	5,0
mestvarkens laagfosforvoeder	M	8,1	4,5	1,0	8,1	4,5
mestvarkens brijbakken	M	9,2	4,9	1,0	9,2	4,9
mestvarkens	V	6,0	7,2	0,8	7,5	9,0
biggen	M	6,7	4,0	1,0	6,7	4,0
slachtkuikens (vanaf 2011)	V	13,6	7,1	0,5	27,1	14,1
leggen kooi – rechtstreekse mestafvoer	VV	18,2	11,4	0,8	22,7	14,3
leggen kooi – mestopslag in loods	VV	21,5	17,0	0,8	26,9	21,3
leggen kooi – mestopslag in loods	VD	18,9	17,1	0,6	31,5	28,5
leggen scharrel of volière	V	9,9	13,7	0,5	19,8	27,4
leggen ouderdier	V	9,9	13,7	0,5	19,8	27,4
opfok(poeljen) leggen kooi	VV	18,9	11,7	0,8	23,6	14,6
opfok(poeljen) leggen scharrel of volière	V	12,5	12,2	0,5	25	24,4

Stikstofverliezen

In de onderstaande tabel staat per diersoort hoe het stikstofverlies wordt berekend voor de bepaling van de netto-stikstofuitscheiding. Die cijfers verschillen per diercategorie en per staltype.

Voor de **runderen**, uitgezonderd mestkalveren, wordt het stikstofverlies berekend op basis van de productie van vloeibare mest en stalmest. De berekening en een voorbeeld ervan vindt u onder de rubriek Rundvee - Procentuele verdeling van de mestproductie (p. 23). Voor mestkalveren wordt een stikstofverlies van 2,29 kg N/dier, jaar in rekening gebracht ongeacht het staltype. Voor alle andere dieren wordt tevens met vaste stikstofverliezen per diercategorie en per staltype gerekend.

varkens	staltype	stikstofverliezen in kg/dier, jaar
biggen tot 20 kg	traditioneel - mengmest	0,52
	traditioneel - stalmest	1,01
	emissiearm – mengmest – V-1.2, V-1.3, V-1.4, V-1.5 en V-1.6	0,26
	emissiearm – stalmest	0,40
vleesvarkens van minder dan 110 kg	traditioneel – mengmest	2,95
	traditioneel – stalmest	5,86
	emissiearm – mengmest – V-4.1, V-4.2, V-4.4, V-4.5, V-4.6, V-4.7 en V-4.8	1,58
	emissiearm – stalmest	2,38
beren	traditioneel of emissiearm - mengmest	4,86
	traditioneel of emissiearm - stalmest	10,31
andere varkens van meer dan 110 kg	traditioneel – mengmest	3,79
	traditioneel – stalmest	5,28
	emissiearm – mengmest – V-3.1, V-3.2, V-3.3, V-3.4, V-3.5, V-3.8, V-3.9, V-3.10, V-4.1, V-4.2, V-4.4, V-4.5, V-4.6, V-4.7 en V-4.8	2,67
	emissiearm – stalmest – V-3.6 en V-3.7	4,15
zeugen, incl. biggen van minder dan 7 kg	traditioneel – mengmest	4,35
	traditioneel – stalmest	5,81
	emissiearm – mengmest – V-2.1, V-2.2, V-2.3, V-2.4, V-2.5, V-2.6, V-3.1, V-3.2, V-3.3, V-3.4, V-3.5, V-3.8, V-3.9 en V-3.10	2,85
	emissiearm – stalmest – V-3.6 en V-3.7	4,33

pluimvee	staltype	stikstofverliezen in kg/dier, jaar
legkippen en (groot)ouerdieren van legkippen	batterij - emissiearm - systeem - P-3.1 en P-3.2	0,158
	batterij - emissiearm - systeem - P-3.3	0,198
	batterij - emissiearm - systeem - P-3.4	0,179
	batterij - emissiearm - systeem - P-3.5	0,183
	batterij - overige staltypes	0,198
	grondhuisvesting - emissiearm - systeem - P-4.1, P-4.2, P-4.3, P-4.4, P-4.5, P-4.6 en P-4.7	0,238
	grondhuisvesting – overige staltypes	0,384
opfokpoeljen van legkippen	batterij - emissiearm - systeem - P-1.1 en P-1.2	0,073
	batterij - emissiearm - systeem - P-1.3	0,098
	batterij - emissiearm - systeem - P-1.4	0,086
	batterij - emissiearm - systeem - P-1.5	0,089
	batterij - niet-emissiearme staltypes	0,097
	grondhuisvesting - emissiearm - systeem - P-2.1, P-2.2 en P-2.3	0,131
	grondhuisvesting - niet-emissiearme staltypes	0,212
slachtkuikens	Grondhuisvesting – emissiearm-systeem – P-6.1, P-6.2, P-6.3, P-6.4 en P-6.8	0,135
	grondhuisvesting – emissiearm – systeem – P-6.5	0,107
	Overige staltypes	0,173
opfokpoeljen slachtkuiken ouerdieren	emissiearm-systeem P-7.1, P-7.2, P-7.3, P-7.4 en P-7.5	0,223
	Overige staltypes	0,315
slachtkuiken ouerdieren	emissiearm - systeem - P-5.1, P-5.2, P-5.3, P-5.4 en P-5.5	0,400
	overige staltypes	0,732
kalkoenen	ongeacht het staltype	0,798
kalkoenen ouerdieren	ongeacht het staltype	0,766
struisvogel fokdieren	ongeacht het staltype	4,579
struisvogel slachtdieren	ongeacht het staltype	2,686
jonge struisvogels van 0 tot 3 maanden	ongeacht het staltype	0,737

Verklarende woordenlijst

Diercategorieën

Rundvee

De rundveebezetting wordt bepaald op basis van de gegevens die de Mestbank van DGZ krijgt. Hieruit berekent de Mestbank per beslag hoeveel dagen ieder rund tot een bepaalde diercategorie behoorde. Hieruit wordt dan de gemiddelde veebezetting bepaald. Hieronder vindt u een beschrijving per diercategorie:

- Vervangingsvee jonger dan 1 jaar: vrouwelijke dieren, jonger dan 1 jaar van het rastype melk of dubbeldoel, op een bedrijf met melkgift.
- Vervangingsvee van 1 tot 2 jaar: vrouwelijke dieren, tussen 1 en 2 jaar van het rastype melk of dubbeldoel, op een bedrijf met melkgift.
- Melkkoeien: vrouwelijke dieren ouder dan 2 jaar van het rastype melk of dubbeldoel op een bedrijf met melkgift. Vanaf de eerste kalving tot de laatste kalving op hetzelfde beslag plus één jaar is het rund een melkkoe. Na deze periode wordt de melkkoe een ander rund.
- Mestkalveren: dier met code mestkalf.
- Runderen jonger dan 1 jaar. Hierbij horen de volgende dieren:
 - mannelijke dieren jonger dan 1 jaar;
 - vrouwelijke dieren jonger dan 1 jaar van het rastype vlees;
 - vrouwelijke dieren jonger dan 1 jaar van het rastype melk of dubbeldoel van een bedrijf zonder melkgift.
- Runderen van 1 tot 2 jaar. Hierbij horen de volgende dieren:
 - mannelijke dieren tussen 1 en 2 jaar;
 - vrouwelijke dieren tussen 1 en 2 jaar van het rastype vlees;
 - vrouwelijke dieren tussen 1 en 2 jaar van het rastype melk of dubbeldoel van een bedrijf zonder melkgift.
- Zoogkoeien: vrouwelijke dieren ouder dan 2 jaar van het rastype vlees en vrouwelijke dieren ouder dan 2 jaar van het rastype melk of dubbeldoel op een bedrijf zonder melk. Vanaf de eerste kalving tot de laatste kalving op hetzelfde beslag plus één jaar is het rund een zoogkoe. Na deze periode wordt de zoogkoe een ander rund.
- Andere runderen: Hierbij horen de volgende dieren:
 - mannelijke dieren ouder dan 2 jaar;
 - vrouwelijke dieren ouder dan 2 jaar die (nog) niet gekalfd hebben op het beslag;
 - vrouwelijke dieren vanaf 1 jaar na de laatste kalving op hetzelfde beslag, of vanaf datum reform (afmesten);
 - (in feite = alle runderen ouder dan 2 jaar die geen melkkoe of zoogkoe zijn).

Varkens

- Biggen van 7 tot 20 kg: gespeende biggen tot 20 kg.
- Zeugen, incl. biggen van minder dan 7 kg: een zeug is een vrouwelijk varken dat na de eerste worp in productie wordt gehouden. Biggen die nog zogen, mogen bij de zeug worden gerekend en als één geheel worden beschouwd.
- Beren: mannelijke varkens die voor de reproductie zorgen.
- Andere varkens van 20 tot 110 kg: mestvarkens tot 110 kg.
- Andere varkens van meer dan 110 kg: mestvarkens van meer dan 110 kg en opfokzeugen (zeugen die nog niet geworpen hebben). De gedekte opfokzeugen moeten opgegeven worden bij de diersoort 'Andere varkens van meer dan 110 kg'. Wanneer die opfokzeugen geworpen hebben, verschuiven ze naar de diersoort 'Zeugen, inclusief biggen van minder dan 7 kg'.

Pluimvee

- (Groot)ouderdieren: ouderdieren zijn de dieren die de eieren leggen voor de legkippen of slachtkuikens.
- Opfokpoeljen: legkippen of ouderdieren voor ze in productie worden genomen.
- Slachtkuikens: bv. piepkuikens, Mechelse Koekoeken, ...
- Ander pluimvee: fazanten, kwartels, eenden, patrijzen.

Paarden en pony's

Paarden en pony's worden aangegeven volgens hun gewicht. Spring- en renpaarden vallen meestal in de categorie van 200 tot 600 kg, terwijl trek- en boerenpaarden meestal meer dan 600 kg wegen.

Andere diersoorten

De aangifte van nertsen en konijnen hangt af van de bedrijfsvoering:

- Vetmesterij: de jonge dieren (lampreien of pups) worden aangekocht en afgemest. Alle op het bedrijf aanwezige dieren moeten aangegeven worden.
- Kwekerij: op dit bedrijf moeten enkel de volwassen dieren worden aangegeven, dus ook de volwassen mannelijke dieren. De gekweekte lampreien of pups moeten niet worden aangegeven.
- Gesloten bedrijven: op dat bedrijf moeten alle volwassen vrouwelijke dieren worden aangegeven.

Traditionele stallen met luchtwassysteem

S-1: Biologisch luchtwassysteem met 70 % of hogere ammoniakemissiereductie

info: de ammoniakemissie wordt beperkt door de stalventilatielucht te behandelen in een biologisch luchtwassysteem. Het luchtwassysteem bestaat uit een filter (kolom met vulmateriaal) of uit een filterpakket dat continu vochtig wordt gehouden met een wasvloeistof en waar de uitgaande stalventilatielucht in tegenstroom, gelijkstroom of dwarsstroom door geleid wordt. Bij passage van de stalventilatielucht door het luchtwassysteem wordt de ammoniak afgevangen in de wasvloeistof, waarna de gereinigde ventilatielucht het luchtwassysteem verlaat. Bacteriën die zich op het vulmateriaal en in de wasvloeistof bevinden zetten de ammoniak om in nitriet en/of nitraat, waarna deze stoffen met het spuiwater worden afgevoerd.

S-2: Chemisch luchtwassysteem 70 % of hogere emissiereductie

info: de ammoniakemissie wordt beperkt door de stalventilatielucht te behandelen in een chemisch luchtwassysteem. Het luchtwassysteem bestaat uit een filter (kolom met vulmateriaal) of uit een filterpakket dat continu vochtig wordt gehouden met een wasvloeistof aangezuurd met zwavelzuur en waar de uitgaande stalventilatielucht in tegenstroom, gelijkstroom of dwarsstroom door geleid wordt. Bij passage van de stalventilatielucht door het luchtwassysteem wordt de ammoniak afgevangen in de wasvloeistof, waarna de gereinigde ventilatielucht het systeem verlaat. Door toevoeging van zwavelzuur aan de wasvloeistof wordt de ammoniak gebonden als ammoniumsulfaat, waarna deze stof met het spuiwater wordt afgevoerd.

S-3: Bio-bed luchtbehandelingssysteem 70 % of hogere emissiereductie

Info: de ammoniakemissie wordt beperkt door de stalventilatielucht te behandelen in een biologisch luchtzuiveringssysteem met hoge microbiële activiteit. Het luchtzuiveringssysteem bestaat uit een bed van biologisch vulmateriaal dat continu vochtig wordt gehouden en waar de uitgaande stalventilatielucht door geleid wordt. De ventilatielucht wordt eerst bevochtigd, waarbij stofafscheiding plaatsvindt. Bij passage van de ventilatielucht door het luchtzuiveringssysteem wordt de ammoniak afgevangen en door bacteriën die zich op het vulmateriaal bevinden omgezet in nitriet en/of nitraat.

Combinatie van luchtwassystemen

De luchtwassystemen mogen gecombineerd worden met andere luchtwassystemen, zoals een biologisch of chemisch luchtwassysteem, een waterwasser of een biofilter, voor zoverre het gecombineerde luchtwassysteem ook een ammoniakemissiereductie van minstens 70 % realiseert. De eisen aan de uitvoering en de eisen aan de werking zoals bepaald voor elk van de luchtwassystemen blijven ook voor gecombineerde luchtwassystemen van toepassing.

Emissiearme stallen - varkens

1. Biggen

V-1.2: Ondiepe mestkelders met water- en mestkanaal

info: de ammoniakemissie wordt beperkt door verkleining van het emitterend mestoppervlak. Aan de voorkant van het hok bevindt zich een smal waterkanaal en aan de achterkant wordt de mest opgevangen in een breed mestkanaal, beide voorzien van een rooster met verhoogde mestdoorlaat.

V-1.3: Gescheiden afvoer van mest en urine door middel van een hellende mestband

info: de ammoniakemissie wordt beperkt door de mest en urine op te vangen op een mestband die zich onder de roosters bevindt. Omdat de mestband zowel in dwarsrichting als in lengterichting schuin is opgesteld, wordt de urine continu uit de stal afgevoerd. De mest wordt uit de stal verwijderd doordat de mestband minstens 10 keer per dag wordt afgedraaid.

V-1.4: Koeldekstelsysteem met 150 % koeloppervlak

info: de ammoniakemissie wordt beperkt door de mest boven in het mestkanaal te koelen met behulp van drijvende koelelementen. Als koelvloeistof wordt opgepompt grondwater gebruikt.

V-1.5: Volledig rooster met water-en mestkanalen, eventueel voorzien van schuine putwand(en), emitterend mestoppervlak kleiner dan 0,10 m²

info: de ammoniakemissie wordt beperkt door verkleining van het emitterend mestoppervlak per dierplaats door het toepassen van water- en mestkanalen.

V-1.6: Gedeeltelijk rooster met een (water- en) mestkanaal, eventueel voorzien van schuine putwand(en)

info: de ammoniakemissie wordt beperkt door verkleining van het emitterend mestoppervlak per dierplaats door sturing van het mestgedrag en het eventueel toepassen van een waterkanaal en/of schuine putwand(en) in het mestkanaal.

2. Zeugen (incl. biggen tot spenen) in kraamstallen

V-2.1: Mestkanaal met mestafvoersysteem

info: ammoniakemissie wordt beperkt door de mest op te vangen in een mestkanaal onder de roosters en deze mest minstens eens per twee dagen d.m.v. een rioleringsysteem of ander van de lucht af te sluiten afvoersysteem uit de stal te verwijderen.

V-2.2: Ondiepe mestkelders met mest- en waterkanaal

info: de ammoniakemissie wordt beperkt door verkleining van het emitterend mestoppervlak. Onder de roosters wordt de ondiepe mestkelder door middel van een muurtje gesplitst in een waterkanaal met minimaal 0,05 m water en een mestkanaal onder de achterzijde van de zeug.

V-2.3: Schuiven in mestgoot

info: de ammoniakemissie wordt beperkt door verkleining van het emitterend mestoppervlak in het mestkanaal in combinatie met frequente mestafvoer en beperking van het contact tussen mest en urine. Het mestkanaal is voorzien van schuine wanden en een goot. Door meerdere schuiven wordt de mest van zowel de schuine wanden als in de goot frequent verwijderd.

V-2.4: Koeldekstelsysteem met 150 % koeloppervlak

Info: de ammoniakemissie wordt beperkt door de laag mest bovenin het mestkanaal te koelen met behulp van drijvende koelelementen. Als koelvloeistof wordt opgepompt grondwater gebruikt.

V-2.5: Mestbak onder kraamhok

info: de ammoniakemissie wordt beperkt door verkleining van het emitterend mestoppervlak tot maximaal 1,10 m² per dierplaats en het aanbrengen van een mestbak.

V-2.6: Mestpan met water- en mestkanaal onder kraamhok

info: de ammoniakemissie wordt beperkt door verkleining van het emitterend mestoppervlak tot maximaal 0,80 m² per dierplaats en het aanbrengen van een mestpan met water- en mestkanaal onder het kraamhok.

3. Zeugen in dek- en drachtstallen

V-3.1: Smalle mestkanalen met rooster met verhoogde mestdoorlaat (alleen toepasbaar bij individuele huisvesting)

info: dit systeem is alleen toegelaten voor het huisvesten van de zeugen in de periode van dekken tot 4 weken erna. De ammoniakemissie wordt beperkt door in de zeugenbox uitsluitend het vloergedeelte te onderkelderen waar de zeugen mesten en dit mestkanaal te voorzien van een rooster met verhoogde mestdoorlaat. De vloer tussen de rijen boxen is hetzij uitgevoerd als dichte vloer hetzij volledig uitgevoerd als rooster met daaronder een waterkanaal.

V-3.2: Mestkanaal met combinatierooster en frequente mestafvoer (alleen toepasbaar bij individuele huisvesting)

info: systeem is alleen toegelaten voor het huisvesten van de zeugen in de periode van dekken tot 4 weken erna. De ammoniakemissie wordt beperkt door de mest op te vangen in een mestkanaal onder de roosters en deze mest door middel van een rioleringsysteem of ander van de lucht af te sluiten afvoersysteem frequent uit de stal te verwijderen.

V-3.3: Koeldekstelsysteem met 115 % koeloppervlak

info: de ammoniakemissie uit de mest wordt beperkt door de laag mest bovenin het mestkanaal te koelen met behulp van drijvende koelelementen. Als koelvloeistof wordt opgepompt grondwater gebruikt.

V-3.4: Koeldekstelsysteem met 135 % koeloppervlak

info: de ammoniakemissie uit de mest wordt beperkt door de laag mest bovenin het mestkanaal te koelen met behulp van drijvende koelelementen. Als koelvloeistof wordt opgepompt grondwater gebruikt.

V-3.5: Groepshuisvestingsstelsysteem, zonder strobed en met schuine putwanden in het mestkanaal

info: De ammoniakemissie wordt beperkt door verkleining van het emitterend mestoppervlak

V-3.6: Rondloopstal met zeugenvoederstation en strobed

info: de ammoniakemissie wordt beperkt door verkleining van het emitterend mestoppervlak door sturing van het mestgedrag en door het veranderen van de mestsamenstelling, doordat de zeugen stro opnemen. Dit wordt bereikt door een specifieke stalindeling die erop gericht is om de dagelijkse activiteiten van de zeugen zo ongestoord mogelijk te laten verlopen en door het toepassen van "mest- en stromanagement".

V-3.7: Zeugen in voederligbox op strobed

info: de verlaagde ammoniakemissie wordt bekomen door het opvangen van de mest in het stro en het regelmatig aanvullen en vervangen van het stro.

V-3.8: Gescheiden afvoer van mest en urine door middel van een conische mestband (alleen toepasbaar bij individuele huisvesting)

info: dit systeem is alleen toegelaten voor het huisvesten van de zeugen in de periode van dekken tot 4 weken erna. De ammoniakemissie wordt beperkt door de mest en urine op te vangen op een conische mestband die zich onder de roosters bevindt. Door de conische uitvoering van de mestband loopt de urine van de mestband

////////////////////////////////////

info: de ammoniakemissie wordt beperkt door verkleining van het mestoppervlak per dierplaats. Aan de achterkant wordt de mest opgevangen in een breed mestkanaal, voorzien van een rooster met verhoogde mestdoorlaat en schuine putwand(en).

info: ammoniakemissie wordt beperkt door verkleining van het mestoppervlak per dierplaats. Aan de achterkant wordt de mest opgevangen in een breed mestkanaal, voorzien van een rooster en schuine putwand(en).

Info: De ammoniakemissie wordt beperkt door een beperking van het contact tussen mest en urine (primaire mestscheiding) in het mestkanaal en door een snelle verwijdering van mest en urine uit de stal. Het mestkanaal is uitgevoerd als een mestgoot met een hellende vloer en een onderliggende giergoot en is voorzien van een schraper. De urine wordt gescheiden van de mest en afgevoerd via de giergoot. De mest wordt dagelijks uit de mestgoot verwijderd met de schraper.

Emissiearme stallen - pluimvee

1. Opfokpoeljen van legkippen - kooi- of batterijsystemen

P-1.1: Mestbandbatterij voor natte mest met afvoer naar een gesloten opslag.

Info: de ammoniakuitstoot wordt beperkt door tweemaal per week de mest, die op mestbanden ligt, uit de stal te verwijderen.

P-1.2: Compactbatterij met afvoer naar een gesloten mestopslag (tweemaal per dag afvoer).

Info: de ammoniakuitstoot wordt beperkt door tweemaal per dag de geproduceerde mest uit de stal te verwijderen.

P-1.3: Mestbandbatterij voor droge mest met geforceerde mestdroging.

Info: de ammoniakuitstoot wordt beperkt door over de mest, die op mestbanden ligt, lucht te blazen. De mest wordt hierdoor droger en geeft minder ammoniakuitstoot.

P-1.4: Mestbandbatterij met geforceerde mestdroging, belucht met 0,4 m³ lucht per opfokken per uur; mestafdraaien per vijf werkdagen, de mest heeft dan een droge stofgehalte van minimaal 55 %.

Info: de ammoniakuitstoot wordt beperkt door over de mest, die op mestbanden ligt, continu voorverwarmde lucht van minimaal 17 °C te blazen. De mest wordt eenmaal per 5 dagen uit de stal afgevoerd en bevat dan minimaal 55 % droge stof. Dit stalsysteem is een verdere ontwikkeling van Systeem P-1.3 en wordt gekenmerkt door een lagere ammoniakuitstoot. Het aantal etages kan variëren per mestbandbatterij.

P-1.5: Mestbandbatterij met geforceerde mestdroging in combinatie met een droogtrommel en/of droogvloer.

Info: de ammoniakuitstoot wordt beperkt door de verse mest op de mestbanden, die zich onder elke etage bevinden, te drogen met stallucht en die mest naar de bovenliggende droogtunnels en/of de droogvloer te transporteren, waar verdere droging plaatsvindt. De mest in de droogtunnels of droogvloer wordt gedroogd met stallucht.

2. Opfokpoeljen van legkippen - niet-kooisystemen

P-2.1: Volièreopfokhuisvesting, minimaal 50 % van de leefruimte is rooster, met daaronder een mestband.

Mestbanden minimaal eenmaal per week afdraaien. Roosters minimaal in twee etages.

Info: de opfokhennen worden gehouden in een stal met geheel of gedeeltelijke strooiselvloeren en etages met roostervloeren. De mest van de roostervloer valt op de daaronder gelegen mestband en wordt al of niet gedroogd met lucht.

P-2.2. Grondhuisvesting met mixluchtventilatie

P-2.3. Grondhuisvesting met verwarmingssysteem met warmteheaters en ventilatoren

3. Legkippen incl. (groot)ouderdieren van legrassen - kooi- of batterijsystemen

P-3.1: Kooi (indien voor leghennen: verrijkte kooi) voor natte mest met afvoer naar een gesloten mestopslag.

Info: de ammoniakuitstoot wordt beperkt door tweemaal per week de mest, die op de mestbanden ligt, uit de stal te verwijderen.

P-3.2: Kooi (indien voor leghennen: verrijkte kooi) waarvan de natte mest tweemaal daags door middel van mestschuiven en een centrale mestband afgevoerd wordt naar een opslag.

Info: de ammoniakuitstoot wordt beperkt door tweemaal per dag de geproduceerde mest uit de stal te verwijderen.

Info: de ammoniakuitstoot wordt beperkt door over de mest, die op mestbanden ligt, lucht te blazen. De mest wordt hierdoor droger en geeft minder ammoniakuitstoot.

Info: de ammoniakuitstoot wordt beperkt door over de mest, die op mestbanden ligt, continu voorverwarmde lucht van minimaal 17 °C te blazen. De mest wordt eenmaal per 5 dagen uit de stal afgevoerd en bevat dan minimaal 55 % droge stof. Dit stalsysteem is een verdere ontwikkeling van Systeem P-3.3, en wordt gekenmerkt door een lagere ammoniakuitstoot. Het aantal etages kan variëren.

Info: de ammoniakuitstoot wordt beperkt door de verse mest op de mestbanden, die zich onder elke etage bevinden, te drogen met stallucht en deze mest naar de bovenliggende droogtunnels te transporteren, waar verdere droging plaatsvindt. De mest in de droogtunnels wordt gedroogd met stallucht.

Info: onder het roostergedeelte ligt minimaal 10 cm boven de keldervloer een geperforeerde schijnvloer. De ammoniakuitstoot wordt beperkt door van onder de schijnvloer continu lucht door de perforaties te blazen, waardoor de mest die boven op het rooster wordt gedeponeerd en op de schijnvloer valt, wordt gedroogd.

Info: stal voorzien van betonvloer met daarop strooiselmateriaal waarin de dieren los worden gehouden. Een gedeelte van de vloer is verhoogd en voorzien van roosters (hout, kunststof of draadgaas) met daaronder een mestopslag. De ammoniakuitstoot wordt verminderd door het beluchten van de mest onder de roosters met lucht uit een warmtewisselaar of luchtmengkast.

Info: de leghennen worden gehouden in een stal met geheel of gedeeltelijke strooiselvloeren en etages met roostervloeren. De mest van de roostervloer valt op de daaronder gelegen mestband en wordt al of niet gedroogd met lucht.

P-4.5. Volièrehuisvesting, minimaal 45-55% van de leefruimte is rooster met daaronder een mestband met minstens 0,2 m³ per dier per uur beluchting, mestbanden minstens tweemaal per week afdraaien.

P-4.7. Grondhuisvesting met dagelijkse mestverwijdering door middel van een mestschuif onder de gedeeltelijk verhoogde roosters.

5. Slachtkuikenouderdieren

P-5.1: Groepskooi voorzien van mestband en geforceerde mestdroging.

Info: de ammoniakuitstoot wordt beperkt door de mest op de mestbanden te drogen met voorverwarmde lucht en de mest op de mestbanden eenmaal per week af te voeren uit de stal.

P-5.2: Volièrehuisvesting met mestbeluchting.

Info: de ammoniakuitstoot wordt beperkt door de mest op de mestbanden te drogen met voorverwarmde lucht en de mest op de mestbanden minimaal eenmaal per week af te voeren uit de stal.

P-5.3: Volièrehuisvesting met geforceerde mest- en strooiseldroging.

Info: de ammoniakuitstoot wordt beperkt door de mest op de mestbanden en op de strooiselvloer te drogen met voorverwarmde lucht en de mest op de mestbanden minimaal eenmaal per week af te voeren uit de stal.

P-5.4: Grondhuisvesting met mestbeluchting van bovenaf.

Info: stal voorzien van betonvloer met daarop strooiselmateriaal waarin de dieren los worden gehouden. Een gedeelte van de vloer is verhoogd en voorzien van roosters met daaronder mestopslag. De ammoniakuitstoot wordt verminderd door het beluchten van de mest onder de roosters met lucht uit een warmtewisselaar of luchtmengkast.

P-5.5: Perfosysteem op gedeeltelijk verhoogde roostervloer.

Info: onder het roostergedeelte ligt minimaal 10 cm boven de keldervloer een geperforeerde schijnvloer. De ammoniakuitstoot wordt beperkt door van onder de schijnvloer continu lucht door de perforaties te blazen, waardoor de mest die boven op het rooster wordt gedeponeerd en op de schijnvloer valt, wordt gedroogd.

P-5.6: Grondhuisvesting met dagelijkse mestverwijdering d.m.v. mestschuif onder de gedeeltelijk verhoogde roostervloer

Info: stal voorzien van betonvloer met daarop strooiselmateriaal waarin de dieren los worden gehouden. Een gedeelte van de vloer is verhoogd en voorzien van roosters met daaronder tijdelijke mestopvang op een gepolierde betonvloer. De ammoniakuitstoot wordt verminderd door het dagelijks verwijderen van de mest onder de roosters met behulp van een goed aansluitende mestschuif op de gepolierde vloer. De mest wordt afgevoerd naar een gesloten mestopslag.

6. Slachtkuikens

P-6.1. Grondhuisvesting met vloerverwarming en vloerkoeling

Info: De ammoniakemissie wordt beperkt door de mest-strooisellaag te verwarmen waardoor ze droogt en de vorming van ammoniak wordt geremd. De koeling heeft tot doel de afbraak van urinezuur en eiwitten te remmen. De stal is voorzien van een betonvloer met daarop strooiselmateriaal waarin de dieren los gehouden wordt. In de vloer zijn op een isolatielaag warmtewisselaars aangebracht voor de verwarming of koeling van de vloer en de mest-strooisellaag.

P-6.2. Grondhuisvesting met mixluchtventilatie

Info: De ammoniakemissie wordt beperkt door de mest-strooisellaag te drogen door middel van een mixluchtventilatiesysteem. De mixluchtventilatoren zorgen er voor dat de warme lucht van boven uit de stal via kokers naar onderen wordt gebracht en in horizontale richting over het strooisel geblazen wordt. Het effect hiervan is een oppervlaktedroging waardoor de mest-strooisellaag sneller indroogt.

P-6.3. Grondhuisvesting met verwarmingssysteem met warmteheaters en ventilatoren

Info: De ammoniakemissie wordt beperkt door het drogen en verwarmen van de mest-strooisellaag door middel van speciale warmteheaters en ventilatoren. Deze zorgen ervoor dat er warme lucht van boven uit de stal naar onderen wordt gebracht. Vervolgens wordt deze lucht opgewarmd door een warmtewisselaar

voorzien van een ventilator (heater) en horizontaal over de mest-strooisellaag geblazen. Door het mengen van de stallucht wordt een gelijkmatige temperatuur in de gehele stal bereikt. De mest-strooisellaag wordt gedroogd en de zware CO₂ wordt bij de dieren verdreven.

P-6.4. Warmtewisselaar met luchtmengsysteem voor droging strooisellaag

Info: De ammoniakemissie wordt beperkt door het drogen en verwarmen van de mest-strooisellaag door middel van een warmtewisselaar en continu draaiende circulatieventilatoren. De warmtewisselaar zorgt ervoor dat warme ventilatielucht vanuit de stal verse lucht opwarmt. De opgewarmde verse ventilatielucht wordt in geval van nok- of combiventilatie midden bovenin de stal in twee richtingen uitgeblazen. Vervolgens wordt deze lucht door circulatieventilatoren vermengd met de warme lucht bovenin de stal en naar de beide staluiteinden gestuwd. In geval van lengteventilatie wordt de opgewarmde verse ventilatielucht door circulatieventilatoren vermengd met de warme stallucht boven in de stal en naar het staluiteinde gedreven dat zich tegenover de ventilatoren bevindt. Via de topgevelwand(en) wordt de lucht terug over de strooisellaag geleid. Door het mengen van de stallucht wordt een gelijkmatige temperatuur in de gehele stal bereikt. De mest-strooisellaag wordt gedroogd en de zware CO₂ wordt bij de dieren verdreven.

P-6.5. Etagesysteem met mestband en strooiseldroging

Info: De ammoniakemissie wordt beperkt door het drogen van de mest-strooisellaag door middel van een efficiënt ventilatiesysteem. Tevens wordt broei in de mest-strooisellaag voorkomen. De vleeskuikens worden gehouden in rijen met meerdere etages. Elke etage is voorzien van een mestband met daarop een laagje strooisel. Langs elke rij met etages is een luchtaanvoergang en een luchtafvoergang aanwezig. De verse lucht stroomt dwars door de rijen waarbij de lucht over het mest-strooiseloppervlak in elke etage wordt gestuurd.

P-6.6. Uitbroeden eieren en opfokken tot 13 dagen in etagestal en emissiearme vervolghuisvesting

Info: De stalbeschrijving is gebaseerd op een uitbroed- en opfokfase in een etagestal en een vervolghuisvestingsfase in een emissiearm stalsysteem voor slachtkuikens binnen hetzelfde bedrijf:

- 1° De eieren worden ongeveer 3 dagen voor het uitkomen in het opfokgedeelte van de stal gebracht. Daar uitgekomen kuikens komen terecht op een mestband voorzien van strooisel. Daar is ook voer en drinkwater aanwezig. De kuikens blijven tot een leeftijd van maximaal 13 dagen in dit systeem. Daarna worden ze overgeplaatst naar emissiearm vervolghuisvestingsstelsel zoals beschreven onder Systeem P-6.1, Systeem P-6.2, Systeem P-6.3, Systeem P-6.4, Systeem P-6.5.
- 2° Terwijl oudere dieren in het vervolghuisvestingsgedeelte worden afgemest, kunnen in het uitbroed-opfokgedeelte weer nieuwe dieren opgezet worden.
- 3° Op het bedrijf is de helft van het aantal uitbroed- en opfokplaatsen aanwezig ten opzichte van het aantal vervolghuisvestingsplaatsen (het aantal dierplaatsen heeft een verhouding 1:2).
- 4° Het totaal aantal dierplaatsen op het bedrijf is de som van het aantal dierplaatsen in beide systemen.

Info: De stalbeschrijving is gebaseerd op een uitbroed- en opfokfase in een etagestal en een vervolghuisvestingsfase in een emissiearm stalsysteem voor slachtkuikens binnen hetzelfde bedrijf:

- ### P-6.8 Stal met warmteheaters met luchtmengsysteem voor droging strooisellaag.

7. Opfokpoeljen slachtkuikenouderdieren

Info: De ammoniakemissie wordt beperkt door de mest-strooisellaag te verwarmen waardoor ze droogt en de vorming van ammoniak wordt geremd. De koeling heeft tot doel de afbraak van urinezuur en eiwitten te remmen. De stal is voorzien van een betonvloer met daarop strooiselmateriaal waarin de dieren los gehouden wordt. In de vloer zijn op een isolatielaag warmtewisselaars aangebracht voor de verwarming of koeling van de vloer en de mest-strooisellaag.

Info: De ammoniakemissie wordt beperkt door de mest-strooisellaag te drogen door middel van een mixluchtventilatiesysteem. De mixluchtventilatoren zorgen er voor dat de warme lucht van boven uit de stal via kokers naar onderen wordt gebracht en in horizontale richting over het strooisel geblazen wordt. Het effect hiervan is een oppervlaktedroging waardoor de mest-strooisellaag sneller indroogt.

Info: De ammoniakemissie wordt beperkt door het drogen en verwarmen van de mest-strooisellaag door middel van speciale warmteheaters en ventilatoren. Deze zorgen ervoor dat er warme lucht van boven uit de stal naar onderen wordt gebracht. Vervolgens wordt deze lucht opgewarmd door een warmtewisselaar voorzien van een ventilator (heater) en horizontaal over de mest-strooisellaag geblazen. Door het mengen van de stallucht wordt een gelijkmatige temperatuur in de gehele stal bereikt. De mest-strooisellaag wordt gedroogd en de zware CO₂ wordt bij de dieren verdreven.

Info: De ammoniakemissie wordt beperkt door het drogen en verwarmen van de mest-strooisellaag door middel van een warmtewisselaar en continu draaiende circulatieventilatoren. De warmtewisselaar zorgt ervoor dat warme ventilatielucht vanuit de stal verse lucht opwarmt. De opgewarmde verse ventilatielucht wordt in geval van nok- of combiventilatie midden bovenin de stal in twee richtingen uitgeblazen. Vervolgens

P-7.5 Stal met warmteheaters met luchtmengsysteem voor droging strooisellaag

Nutriëntenbalans

- Convenant laagfosforvoeder: overeenkomst over veevoeder met een laag gehalte aan fosfor gesloten tussen het Vlaamse Gewest en organisaties die producenten of handelaars van mengvoeders vertegenwoordigen.
- Convenant laageiwitvoeder: overeenkomst over veevoeder met een laag gehalte aan eiwit gesloten tussen het Vlaamse Gewest en organisaties die producenten of handelaars van mengvoeders vertegenwoordigen.
- Laagfosforvoeder: volledig voeder dat op het moment dat het geproduceerd is, voldoet aan de volgende twee voorwaarden:
 - a) het gehalte aan totaal fosfor in het betrokken voeder overschrijdt het voor de betrokken diercategorie bepaalde maximumgehalte, als vermeld in de tabel in artikel 3, § 2 van het NUB-besluit¹⁵, niet;
 - b) de fabrikant van het betrokken voeder:
 - i. heeft voor het betrokken kalenderjaar een organisatie die producenten en handelaars van mengvoeders vertegenwoordigt, gemandateerd om het convenant laagfosforvoeder te ondertekenen;
 - ii. heeft bewezen dat hij voldoet aan de toetredingsvoorwaarden van het convenant laagfosforvoeder;
 - iii. heeft, als hij in het voorgaande kalenderjaar betrokken was bij het convenant laagfosforvoeder, zich in het voorgaande kalenderjaar gehouden aan de verbintenissen voortvloeiend uit het convenant laagfosforvoeder.
- Laageiwitvoeder: volledig voeder dat op het moment dat het geproduceerd is, voldoet aan de volgende twee voorwaarden:
 - a) het gehalte aan ruw eiwit in het betrokken voeder overschrijdt het voor de betrokken diercategorie bepaalde maximumgehalte, als vermeld in de tabel in artikel 3, § 3 van het NUB-besluit, niet;
 - b) de fabrikant van het betrokken voeder:
 - i. heeft voor het betrokken kalenderjaar een organisatie die producenten en handelaars van mengvoeders vertegenwoordigt, gemandateerd om het convenant laageiwitvoeder te ondertekenen;
 - ii. heeft bewezen dat hij voldoet aan de toetredingsvoorwaarden van het convenant laageiwitvoeder;
 - iii. heeft, als hij in het voorgaande kalenderjaar betrokken was bij het convenant laageiwitvoeder, zich in het voorgaande kalenderjaar gehouden aan de verbintenissen voortvloeiend uit het convenant laageiwitvoeder.
- Nutriëntenarm voeder: voeder dat zowel laageiwitvoeder als laagfosforvoeder is.
- Type Regressierechte: een manier om de uitscheidingscijfers per dier te berekenen op basis van het opgenomen voeder.
- Type Andere voeders en voedertechnieken: een manier om de uitscheidingscijfers per dier te berekenen op basis van de in- en output van nutriënten op exploitatieniveau.

¹⁵ Besluit van de Vlaamse regering van 3 april 2009 betreffende de nadere regels inzake het nutriëntenbalansstelsel als vermeld in artikel 25 van het Mestdecreet

Contactgegevens VLM – afdeling Mestbank

- VLM Regio West:
 - Velodroomstraat 28, 8200 Brugge – T 050 45 91 21
 - Koningin Maria Hendrikaplein 70 bus 75, 9000 Gent – T 09 248 56 36
- VLM Regio Oost:
 - Diestsepoort 6/74, 3000 Leuven – T 016 66 52 73
 - Cardijnlaan 1, 2200 Herentals – T 014 25 83 50
 - Koningin Astridlaan 50, 3500 Hasselt – T 011 29 88 35